

PRÆSENTATION

Denne vejledning indeholder reviderede vejledende bemærkninger om koordinering af ydelser ved sygdom og moderskab i

- Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet og Rådets forordning (EØF) 574/72 om regler til gennemførelse af forordning 1408/71 med seneste ændringer, der trådte i kraft den 1. juni 2004,
- EØS-aftalen, der trådte i kraft den 1. januar 1994, hvorefter det mellem EU-landene og Island, Liechtenstein og Norge er aftalt bl.a. at anvende reglerne i ovennævnte EF-forordninger for borgere, der flytter mellem disse lande og EU-landene,
- den ny Nordisk Konvention om Social Sikring af 18. august 2003, der trådte i kraft den 1. september 2004, og til
- aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer. Aftalen trådte i kraft den 1. juni 2002.

Vejledningen erstatter Sundhedsministeriets "Vejledning af april 1997 om EF-regler om social sikring, Hæfte 2, Sygehjælp". Vejledningen indeholder de ændringer, som løbende er udsendt til vejledningen fra april 1997, primært gennem Nyhedsbrevet om International Social Sikring.

Vejledningen er udarbejdet primært til brug for ansatte i kommuner og amtskommuner, som i det daglige er beskæftiget med rådgivning om syge(for)sikring ved rejser inden for EØS-området og i Schweiz.

Når det i vejledningen er anført, at en administrativ funktion varetages af amtskommunen eller kommunen, så udtrykker dette alene den mest almindeligt forekommende funktionsdeling mellem amter og kommuner. Indenrigs- og Sundhedsministeriet er bekendt med, at den lokale administration kan være tilrettelagt anderledes end anført. Det er ikke hensigten med vejledningen at gribe ind over for den lokale fordeling af de administrative funktioner.

De amtskommunale funktioner varetages også af Hovedstadens Sygehusfællesskab (for så vidt angår sygehusopgaver) og af Københavns og Frederiksberg Kommuner, samt af Bornholms Kommune. I denne vejledning betyder amtskommunen derfor amtskommunen, Hovedstadens Sygehusfællesskab, Københavns og Frederiksberg Kommuner samt Bornholms Kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der i øvrigt gerne bistår med yderligere såvel mundtlig som skriftlig rådgivning, kan kontaktes på adressen Slotsholmsgade 10-12, København K eller på telefon nr. 72 26 90 00.

Oktober 2005

På grund af forlængelsen af EU-sygesikringskortets gyldighedsperiode er der pr. april 2008 sket ændringer i:

Bilag 1, Blanketvejledning vedrørende EU-sygesikringskortet, blanket E104, blanket E 109 og blanket E121

Indhold

PRÆSENTATION

AFSNIT I

1. INDLEDNING
- 1.1. Vejledningens indhold
- 1.2. Omfattet dansk sundhedslovgivning
- 1.3. Den offentlige rejsesygesikring
- 1.4. Hjemtransport

AFSNIT II

2. GENERELT OM 1408/71 og 574/72
- 2.1. Hvad er en EF-forordning
- 2.2. Forordningernes anvendelsesområde
- 2.3. Den geografiske anvendelse
- 2.4. Færøerne og Grønland
- 2.5. Personkredsen
- 2.6. EF-forordning 859/03 – tredjelandsborgere
- 2.7. Ligebehandlingsprincippet
- 2.8. Lovvalsreglerne
- 2.9. Den kompetente stat
- 2.10. Den kompetente institution
- 2.11. Naturalydelser
- 2.12. Grænsearbejder
- 2.13. Familiemedlem
- 2.14. Yderligere oplysninger

AFSNIT III

3. OPNÅELSE AF RET TIL SYGEHJÆLP
- 3.1. Sammenlægningsprincippet - 1408, art. 18 og 574, art. 15 og 16
- 3.1.1. Blanketter

AFSNIT IV

4. SYGEHJÆLPSRETTIGHEDER VED BOPÆL UDEN FOR DEN KOMPETENTE STAT
- 4.1. Bopæl i den kompetente stat
- 4.2. Bopæl i en anden stat end den kompetente stat - 1408, art. 19 og 574, art. 17
- 4.2.1. Bopæl i Danmark, en anden stat er den kompetente stat
- 4.2.1.1. Blanketter
- 4.2.2. Bopæl i en anden stat, Danmark er den kompetente stat
- 4.2.2.1. Blanketter
- 4.3. Familiemedlemmer, der bor i en anden EØS-stat end den sikrede - 1408, art. 19, stk. 2 og 574, art. 17
- 4.4. Ophold i eller flytning til den kompetente stat – 1408, art. 21 og 574, art. 19a
- 4.5. Grænsearbejdere og deres familiemedlemmer – 1408, art. 20 og 574, art. 19

AFSNIT V

- 5. SYGEHJÆLPSRETTIGHEDER VED OPHOLD UDEN FOR DEN KOMPETENTE STAT
- 5.1. Statsborgere, der opholder sig uden for den kompetente stat - 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23
- 5.1.1. Ophold i Danmark
- 5.1.1.1. Dokumentation
- 5.1.2. Ophold uden for Danmark
- 5.1.2.1. Dokumentation
- 5.2. Særligt om erhvervsrejser og udstationering i op til 1 år

AFSNIT VI

- 6. SYGEHJÆLPSRETTIGHEDER FOR FORSKELLIGE PERSONGRUPPER
- 6.1. STUDERENDE
- 6.1.1. Studium eller faglig uddannelse i en anden EØS-stat i mere end 1 år – 1408, art. 19 og 574, art. 17
- 6.1.2. Studium eller faglig uddannelse under ophold (i indtil 1 år) i en anden EØS-stat - 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23
- 6.2. PH.D-STUDERENDE
- 6.3. PRAKTIKANTER – 1408, art. 18 og 574, art. 15 og 16
- 6.3.1. Særaftale vedrørende praktikanter til Tyskland – 1408, art. 17 og 574, art. 11
- 6.4. AU PAIR-ANSATTE – 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23
- 6.5. VOLONTØRER – 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23
- 6.6. ARBEJDSLØSE, DER SØGER ARBEJDE I UDLANDET – 1408, art. 25, stk. 1 og 3 og 574, art. 26
- 6.6.1. Dokumentation
- 6.7. EFTERLØNSMODTAGERE
- 6.7.1. Danske efterlønsmodtagere med bopæl i en anden EØS-stat
- 6.7.2. Danske efterlønsmodtagere, der tager på ophold (i indtil 1 år) i en anden EØS-stat - 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21
- 6.8. PENSIONISTER
- 6.8.1. Pensionsansøgere – 1408, art. 26 og 574, art. 28
- 6.8.1.1. Blanketter
- 6.8.2. Pensionister med ret til pension fra en eller flere EØS-stater – 1408, art. 27, 28, 28a, 33 og 574, art. 29
- 6.8.2.1. Blanketter
- 6.8.3. Pension kun fra Danmark
- 6.8.4. Pension fra flere EØS-stater, herunder også fra Danmark
- 6.8.5. Pension fra flere EØS-stater, herunder også fra bopælsstaten
- 6.8.6. Pension fra en eller flere andre EØS-stater end Danmark, bopæl i Danmark
- 6.8.7. Særligt om danske pensionister, der flytter til Frankrig eller til Spanien
- 6.8.8. Familiemedlemmer bosat i en anden EØS-stat end pensionisten, eller flytning til pensionistens bopælsstat – 1408, art. 29 og 574, art. 30
- 6.8.8.1. Blanketter
- 6.8.9. Pensionister/familiemedlemmer, der opholder sig uden for bopælsstaten – 1408, art. 31 og 574, art. 31

AFSNIT VII

- 7. SYGEHJÆLP TIL SIKREDE DER REJSER FOR AT FÅ BEHANDLING I UDLANDET
- 7.1. Tilladelse til at få behandling i udlandet - 1408, art. 22, stk. 1, litra c, art. 22, stk. 2 og 574, art. 22 og 23
- 7.1.1. Blanketter

AFSNIT VIII

- 8. YDELSER VED DØDSFALD
- 8.1. Begraveshjælp - 1408, art. 64-66 og 574, art. 78-79
- 8.1.1. Blanketter

AFSNIT IX

- 9. MANGLENDE DOKUMENTATION, REGISTRERING I BOPÆLSSTATEN OG UNDERRETNINGSREGLER
- 9.1. Rekvirering af manglende blanketter - 574, art. 17, stk. 1
- 9.2. Registrering i bopælsstaten - 574, art. 17, 19a, 27, 28, 29 og 30
- 9.3. Ophør af rettigheder - 574, art. 17, stk. 2 og 8 m.fl.
- 9.4. Underretningspligter

AFSNIT X

- 10. REFUSION AF SYGEHJÆLPSUDGIFTER
- 10.1. Forordningens refusionsprincipper - 1408, art. 36 og 574, art. 93-95 og 105
- 10.2. Aftaler om afkald på refusion
- 10.3. Refusion mellem Danmark og udlandet
- 10.3.1. Udenlandsk sygesikret, behandlet under ophold i Danmark
- 10.3.1.1. Afregning i hjemstaten – 574, art. 34
- 10.3.2. Dansk sygesikret, behandlet under ophold i udlandet
- 10.3.2.1. Afregning i Danmark - 574, art. 34
- 10.3.3. Tilladelse til sygehusbehandling i udlandet - 574, art. 31
- 10.3.4. Sygehjælp til pensionister - 574, art. 95

AFSNIT XI

- 11. NORDISK KONVENTION OM SOCIAL SIKRING
- 11.1. Ny nordisk konvention
- 11.2. Det geografiske anvendelsesområde
- 11.3. Konventionens personkreds og anvendelse - art. 3 og 4
- 11.4. Merudgifter ved hjemtransport - art. 7
- 11.4.1. Hvad er "hjemrejse"
- 11.4.2. Hvad er "merudgifter"
- 11.4.3. Ansvar for og beregning af en merudgift
- 11.4.4. Refusion af udgifter

AFSNIT XII

- 12. ANVENDELSE AF BLANKETTER MELLEM DE NORDISKE LANDE
- 12.1. Blanketaftalen
- 12.2. Kommentarer til blanketterne

AFSNIT XIII

- 13. AFTALE MELLEM EU OG SCHWEIZ

BILAG

- 1. Blanketvejledning
- 2. Skematisk blanketoversigt EØS – undtagen Norden
- 3. Skematisk dokumentationsoversigt – Norden
- 4. Vejledning nr. 230 om særligt legitimationsbevis for ret til sygesikringslovens ydelser (OS 01.301)
- 5. Afgørelse nr. 196 om anvendelse af artikel 22, stk. 1, litra a – dialyse og oxygenbehandling
- 6. De danske aftaler om refusion af sygehjælpsudgifter m.m.
- 7. Lande, hvor reglerne i EF-forordning 1408/71 finder anvendelse

8. Oversøiske territorier, hvor reglerne i EF-forordning 1408/71 ikke finder anvendelse
9. Private tyske forsikringselskaber
10. Kontaktorganer i Danmark, andre EØS-stater og Schweiz og nyttige links

AFSNIT I

1. INDLEDNING

1.1. Vejledningens indhold

Vejledningen indeholder en beskrivelse af forordningernes anvendelsesområde, personkredsen samt reglerne for, hvilken stats lovgivning en person er omfattet af.

Dernæst følger vejledende bemærkninger om de behandlingsrettigheder ved sygdom, svangerskab og fødsel, som er omtalt i forordningens afsnit III, kapitel 1 om sygdom og moderskab, og gennemførelsesforordningens afsnit IV, kapitel 1 og 2, og samtidig beskrives hvilke blanketter og beviser, der skal anvendes. I bilag 1 er omtalt, hvorledes de enkelte blanketter bruges, på hvilket grundlag blanketterne kan udstedes, og hvorledes disse skal udfyldes ved udstedelsen og modtagelsen.

Endvidere indeholder vejledningen nogle bemærkninger om ydelser ved dødsfald, dvs. begravelseshjælp, som er omtalt i forordningens afsnit III, kapitel 5, og gennemførelsesforordningens afsnit IV, kapitel 5.

I afsnit XI og XII omtales reglerne i den ny Nordisk Konvention om Social Sikring, og anvendelsen af E-blanketter og N-blanketter samt beviser mellem de nordiske lande.

I afsnit XIII omtales aftalen mellem EU og Schweiz om fri bevægelighed for personer.

1.2. Omfattet dansk sundhedslovgivning

Forordningens afsnit III, kapitel 1 og 5, omfatter en persons rettigheder efter følgende danske sundhedslove:

Lov om offentlig sygesikring

Lov om sygehusvæsenet

Lov om svangerskabshygge og fødselshjælp.

1.3. Den offentlige rejsesygesikring

I tilfælde af sygdom under ferierejse i EØS-stater og Schweiz (men ikke i de nordiske lande og Storbritannien) anvendes overvejende den offentlige rejsesygesikring, der administreres af Europæiske Rejseforsikring A/S. Dels fordi rejsesygesikringen giver en bedre sikring end sikringen via EF-reglerne (rejsesygesikringen omfatter fx lægeordineret hjemtransport, hvilket ikke er dækket af EF-reglerne). Dels fordi det ved flere af aftalerne med de øvrige EØS-stater om afkald på refusion af sygehjælpsudgifter er forudsat, at udgifter til sygehjælp til danske sikrede primært dækkes af Danmark via rejsesygesikringen.

Rejsesygesikringen dækker personer, som er omfattet af den danske sygesikring og som har et almindeligt gult sygesikringsbevis, et særligt legitimationsbevis (medmindre dækning af rejsesygesikringen er undtaget) eller et rejsesygesikringsbevis.

Den offentlige rejsesygesikring dækker udgifter til lægehjælp, lægeordineret medicin og sygehusbehandling på almindelig sygehusklasse, lægeordineret hjemtransport m.m. ved akut sygdom eller tilskadekomst under den første måned af en ferie- eller studierejse i Europa.

Rejser, hvori der på nogen måde indgår erhverv, er *ikke* omfattet af den offentlige rejsesygesikring.

Den offentlige rejsesygesikring dækker typisk ikke udgifter til behandling, hvis man med rimelighed kunne forvente, at sygdommen ville medføre et behov for behandling under udenlandsopholdet. Dette omfatter også en kronisk sygdom/eksisterende lidelse. Sikrede, der har en kronisk sygdom/eksisterende lidelse kan om nødvendigt anmode Europæiske Rejseforsikring A/S om et forhåndstilsagn om, at udgifter i forbindelse med eventuel behandling af den kroniske sygdom/eksisterende lidelse er dækket af den offentlige rejsesygesikring under rejse til udlandet.

Hvis udgifter i forbindelse med behandling af en kronisk sygdom/eksisterende lidelse ikke er dækket af den offentlige rejsesygesikring, kan den sikrede anvende EF-reglerne under rejsen, også i den første måned af en ferie- eller studierejse.

Sammenfattende kan det fastlægges, at EF-reglerne kan anvendes ved

1. rejser, der ikke er dækket af den offentlige rejsesygesikring, eller
2. behandlingstilfælde, der ikke er dækket af den offentlige rejsesygesikring – fx behandling af en kronisk sygdom/eksisterende lidelse.

Nærmere oplysning om rejsesygesikringens dækningsområde m.v. findes i pjecen "Rejsesygesikringen" udgivet af Sygesikringens Forhandlingsudvalg m.fl. Pjecen findes på Amtsrådsforeningens hjemmeside:
<http://www.arf.dk/Sundhed/Sygesikring/Rejsesygesikring.htm>

Ved rejser i de øvrige nordiske lande og i Storbritannien skal et sygdomstilfælde i første omgang dækkes efter de internationale regler. I tilfælde hvor hjælp efter disse regler ikke er så omfattende som efter rejsesygesikringen, kan der ydes supplerende hjælp efter rejsesygesikringen. Fx kan en eventuel egenbetaling, der påhviler en person i kraft af de internationale regler, søges dækket af rejsesygesikringen.

1.4. Hjemtransport

Som omtalt ovenfor dækker den offentlige rejsesygesikring udgifter ved lægeordineret hjemtransport, herunder også lægeordineret rejseledsager og hjemtransport ved dødsfald. Efter arbejdsskadeloven kan der under visse betingelser ydes hjemtransport i forbindelse med en arbejdsulykke i udlandet. Ved sygdom under ophold i et andet nordisk land kan endvidere dækkes merudgifter ved hjemtransport som følge af sygdommen, jf. afsnit 11.4.

Herudover er der ikke i anden dansk lovgivning eller ved andre internationale aftaler fastsat regler om dækning af udgifter til hjemtransport i forbindelse med sygdom. Personer, der tager ophold i udlandet, men forbliver sygesikret i Danmark, bør - i det omfang det er muligt - informeres herom, således at de kan overveje at tegne en forsikring, der dækker transport til Danmark i forbindelse med alvorlig sygdom/ulykkestilfælde.

AFSNIT II

2. GENERELT OM 1408/71 og 574/72

2.1. Hvad er en EF-forordning

En EF-forordning er ifølge EF-retten et almengyldigt regelsæt. Den er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i enhver medlemsstat. En forordning kan indeholde såvel rettigheder som pligter for borgerne. En forordning kan derfor sammenlignes med en lov eller en bekendtgørelse. En EF-forordning gælder forud for national lovgivning.

2.2. Forordningernes anvendelsesområde

EF-forordning 1408/71 indeholder regler om anvendelse af de enkelte medlemsstaters sociale sikringslovgivning på personer, som rejser (vandrere) mellem staterne.

Til forordningen er knyttet gennemførelsesforordning 574/72, som beskriver de praktiske regler og procedurer, der skal følges, når forordningens regler anvendes.

2.3. Den geografiske anvendelse

Forordning 1408/71 og 574/72 gælder i EØS-staterne, dvs. EU-staterne, Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene (Holland), Polen, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien og Nordirland (samt Gibraltar), Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig, samt EFTA-staterne, Island, Liechtenstein og Norge.

Forordningen anvendes også ved rejser mellem EU-staterne og Schweiz, jf. afsnit XIII.

2.4. Færøerne og Grønland

Færøerne og Grønland er ikke omfattet af EU. Danske statsborgere, der har (fast) bopæl på disse områder, er således ikke omfattet af forordningen. Dog har statsborgere med bopæl i Grønland ret til behovsbestemt sygehjælp under midlertidigt ophold i andre EØS-stater end Danmark, ligesom statsborgere fra andre EØS-stater end Danmark har ret til behovsbestemt sygehjælp under midlertidigt ophold i Grønland, jf. forordning 1661/85.

Retten til offentlige sundhedsydelse for personer, der rejser/flytter inden for Rigsfællesskabet mellem Danmark, Færøerne og Grønland, er ikke reguleret af internationale regler. Der henvises til hver af (land)områdernes sundhedslovgivning.

2.5. Personkredsen

Forordningen anvendes for arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en EØS-stat, og som er statsborgere i en EØS-stat, eller er statsløse eller flygtninge bosat på en EØS-stats område. Forordningen anvendes endvidere på familiemedlemmer og efterladte, og dette uanset hvilken nationalitet de måtte have.

Forordningens bestemmelse om adgang til behovsbestemt sygehjælp under et midlertidigt ophold i en anden EØS-stat end den, hvori en person er syge(for)sikret, gælder imidlertid for alle statsborgere i en EØS-stat og for deres familiemedlemmer uanset disses nationalitet. Det er alene en betingelse, at disse borgere er offentligt syge(for)sikret i en EØS-stat, jf. afsnit V.

Som "arbejdstager" i Danmark forstås enhver person, der som beskæftiget i en arbejdsgivers tjeneste er omfattet af loven om Arbejdsmarkedets Tillægspension, dvs. at den pågældende har en erhvervsindtægt, af hvilken der efter ATP-lovgivningen skal betales ATP.

Som "selvstændig erhvervsdrivende" i Danmark forstås enhver person, der efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel har ret til ydelser på grundlag af anden erhvervsindtægt end lønindtægt.

Ved en "studerende" forstås enhver anden person end en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende eller et familiemedlem eller en efterladt i henhold til EF-forordningen, som studerer eller følger en faglig uddannelse, der fører til et uddannelsesbevis, som anerkendes officielt af myndighederne i en EØS-stat, og som er forsikret i en almindelig social sikringsordning eller en særlig sikringsordning for studerende.

Som "statsløs" betragtes en person, der er omfattet af konventionen om statsløse personers retsstilling, undertegnet i New York i 1954. Som "flygtning" betragtes en person, der er omfattet af konventionen om flygtnings retsstilling, undertegnet i Geneve i 1951 og med en protokoltilføjelse i 1967. Flygtninge ifølge ovennævnte konvention identificeres i Danmark ved, at de er tildelt en opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1 eller § 8, stk. 1.

2.6. EF-forordning 859/03 – tredjelandsborgere

I 2003 trådte EF-forordning 859/03 i kraft. Denne forordning udvider den kreds af personer, der er omfattet af reglerne i EF-forordning 1408/71, til også at gælde for tredjelandsstatsborgere, som udelukkende på grund af deres nationalitet ikke allerede er omfattet af EF-forordning 1408/71. EF-forordning 859/03 har imidlertid hjemmel i nogle artikler i EF-traktaten, som er omfattet af Danmarks EU-forbehold.

Forordningen om tredjelandsborgere er derfor ikke gældende for Danmark på grund af de danske EU-forbehold.

I forhold til Danmark har tredjelandsborgere derfor alene ret til ydelser, hvis de er omfattet af forordning 1408's personkreds, dvs. hvis de er sikret som familiemedlem til en EØS-statsborger, der er social sikret i en EØS-stat, eller hvis de er flygtninge eller statsløse i henhold til ovennævnte konventioner. Andre tredjelandsborgere er ikke omfattet af EF-forordning 1408's personkreds.

Tredjelandsborgere, der er selvstændig forsikret i en anden EØS-stat, og til hvem der er udstedt E-blanketter eller et EU-sygesikringsbevis, har ikke ret til ydelser i Danmark på grundlag af den udstedte dokumentation. Tredjelandsborgere, der er socialt sikret i et andet nordisk land, vil dog have rettigheder i Danmark som følge af reglerne i Nordisk Konvention om Social Sikring, jf. afsnit XI.

2.7. Ligebehandlingsprincippet

Forordningen bygger på et ligebehandlingsprincip. Det betyder, at en person, som er omfattet af en stats lovgivning, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige regler i forordningen.

På sygehjælpsområdet fører ligebehandlingsprincippet til at den sygehjælp, der ydes i en EØS-stat til sikrede fra en anden stat, skal gives på samme vilkår som til offentligt syge(for)sikrede i staten. Hvis de sikrede i staten selv skal betale en andel af udgifterne til lægebehandling, hospitalsindlæggelse, medicin m.v., gælder disse vilkår også for sikrede fra andre EØS-stater, der modtager behandling i staten.

2.8. Lovvalsreglerne

Hovedreglerne for, hvilken stats lovgivning en person er omfattet af, er

1. at en arbejdstager er omfattet af beskæftigelsesstatens lovgivning,
2. at en selvstændig erhvervsdrivende er omfattet af lovgivningen i den stat, hvori den selvstændige beskæftigelse udøves,
3. at søfolk er omfattet af flagstatens lovgivning,
4. at tjenestemænd og dermed ligestillede er omfattet af lovgivningen i den stat, i hvis administration de er beskæftiget.

Centrale begreber i forordningen

2.9. Den kompetente stat

Betegnelsen "den kompetente stat" udtrykker, hvilken stats lovgivning en person er omfattet af. Den kompetente stat skal betale udgifterne til den sygehjælp, der ydes til dens sikrede borgere i en anden stat.

Den kompetente stat for arbejdstagere er som hovedregel den stat, hvori en lønnet beskæftigelse faktisk udføres.

2.10. Den kompetente institution

Ved "den kompetente institution" forstås oftest den myndighed/institution, som en sikret person er tilsluttet, og som efter forordningens regler skal betale for ydelser. De kompetente institutioner for så vidt angår sygehjælp i Danmark er amtskommunerne. Dog varetager kommunerne visse opgaver på amtskommunernes vegne.

2.11. Naturalydelser

Forordningen omfatter koordination af ydelser ved "sygdom og moderskab". De offentlige sundhedsydelser, en person har ret til, betegnes i forordningen "naturalydelser". Begrebet er ikke nærmere defineret, men skal forstås som læge- og sygehusbehandling, tandlægebehandling, fødselshjælp, fysioterapi, medicin m.m.

I denne vejledning betegnes naturalydelser ved ordet "sygehjælp".

2.12. Grænsearbejder

Som "grænsearbejder" betragtes en person, som er beskæftiget på en EØS-stats område, men som er bosat på en anden EØS-stats område, og som normalt kommer hjem til sin bopæl hver dag eller mindst en gang om ugen.

2.13. Familiemedlem

Ved "et familiemedlem" forstås enhver person, der betegnes eller anerkendes som familiemedlem eller betegnes som hørende til husstanden ifølge den nationale lovgivning, hvorefter ydelser udredes. En person kan kun opnå rettigheder som familiemedlem, hvis den pågældende ikke er selvstændig sikret, dvs. er arbejdstager eller lignende, da reglerne for arbejdstageres rettigheder i så fald skal anvendes.

Det er lovgivningen i bopælsstaten, der afgør spørgsmålet om, hvem der kan betragtes som familiemedlem.

I et bilag til forordningen er fastlagt, at ret til ydelser efter dansk sundhedslovgivning som "familiemedlem" tilkommer en ægtefælle/samlever, samt børn under 18 år.

I nogle EØS-stater anerkendes som "et familiemedlem" alene en ægtefælle og børn, og EØS-staterne har forskellige aldersgrænser for børn, især hvis de er under uddannelse.

2.14. Yderligere oplysninger

Yderligere oplysninger om forordningens anvendelsesområde, den geografiske afgrænsning, lovvalgsreglerne samt ligebehandlingsprincippet findes i Den Sociale Sikringsstyrelses "Vejledning af april 1997 om EF-regler om social sikring, Hæfte 1, Generel introduktion, Lovvalgsregler".

AFSNIT III

3. OPNÅELSE AF RET TIL SYGEHJÆLP

3.1. Sammenlægningsprincippet - 1408, art. 18 og 574, art. 15 og 16

Hvis en stats lovgivning indeholder bestemmelser om, at en vis forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælstid skal være optjent for at opnå ret til en ydelse i staten, skal forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder, som er optjent i en anden EØS-stat, medregnes ved optagelse i statens sikringsystem.

Sammenlægningsprincippet fører til, at sikrede, der flytter fra en EØS-stat til en anden EØS-stat, normalt ikke har ventetid ved optagelse i syge(for)sikringen i den stat, de flytter til. Sammenlægningsprincippet anvendes også for sikrede, der skifter sikringsstat, fordi de får arbejde i en anden EØS-stat.

Bestemmelser om sammenlægning af perioder for at opnå ret til en ydelse kendes inden for både sygesikrings- og sygehusloven, hvor der er en ventetid på 6 uger fra tilflytningen til Danmark, før en person opnår ret til alle ydelser ifølge disse love. For en grænsearbejder, der får beskæftigelse i Danmark, men som bevarer bopæl i en anden EØS-stat, regnes de 6 ugers ventetid fra ansættelsesdatoen/datoen for etablering af selvstændig virksomhed i Danmark.

Bemærk at EF-forordningen alene koordinerer offentlige sundhedsydelse. Private sygeforsikrede er ikke omfattet af EF-forordningens regler eller andre mellemstatslige sikringsaftaler. Private sygeforsikrede fx fra Tyskland vil derfor have 6 ugers ventetid ved optagelse i den danske sygesikring.

3.1.1. Blanketter

Dokumentation for sikringsperioder, der er optjent i en anden EØS-stat, gives ved at myndighederne i den stat, hvis sikring en person senest har været omfattet af, udsteder en blanket E 104. Blanketten afleveres til syge(for)sikringsmyndighederne i den stat, en person flytter til, eller hvori den pågældende har fået arbejde. I Danmark afleveres blanketten til/udstedes blanketten af den sikredes bopælskommune. For personer, der ikke har bopæl i Danmark, afleveres blanketten til/udstedes blanketten af den pågældendes beskæftigelseskommune.

Blanket E 104 kan således også udstedes i de tilfælde, hvor en dansk sikret person får arbejde i en anden EØS-stat, og derfor skal optages i denne stats sociale sikringsordning efter EF-reglerne, selvom den pågældende ifølge dansk lovgivning fortsat anses for at have bopæl og dermed være sygesikret i Danmark. Det kan fx være en grænsearbejder, som får arbejde i Tyskland, men bevarer bopælen i Danmark.

AFSNIT IV

4. SYGEHJÆLPSRETTIGHEDER VED BOPÆL UDEN FOR DEN KOMPETENTE STAT

4.1. Bopæl i den kompetente stat

En arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende er omfattet af lovgivningen i den EØS-stat, hvor pågældende er beskæftiget eller udøver selvstændigt erhverv uanset i hvilken EØS-stat, den pågældende er bosat. Den pågældende er således socialt sikret, herunder også syge(for)sikret i denne stat.

Den helt overvejende del af befolkningen i EØS-staterne bor og arbejder i samme stat, og disse borgere har derfor ret til sygehjælp i denne stat.

En mindre del af befolkningen er omfattet af én EØS-stats lovgivning, men er bosat i en anden EØS-stat. I denne situation skal de efterfølgende regler anvendes.

4.2. Bopæl i en anden stat end den kompetente stat - 1408, art. 19 og 574, art. 17

En arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som bor i en stat A, men som er omfattet af lovgivningen og opfylder betingelserne for ret til sygehjælp i en anden stat B, har ret til sygehjælp såvel i stat A, hvor han bor, som i stat B, hvor han er syge(for)sikret.

Sygehjælp i bopælsstaten A gives efter den lovgivning, som gælder i denne stat, som om den pågældende var forsikret der, men i princippet til udgift for stat B.

En arbejdstager, der hidtil har arbejdet og boet i Danmark, og derfor har været sygesikret i Danmark, og som udsendes af sin danske arbejdsgiver til at arbejde i Tyskland i fx 18 måneder, har således ret til sygehjælp i Tyskland, hvor han nu har bopæl. Da Danmark fortsat er den kompetente stat, har han også ret til sygehjælp i Danmark.

Familiemedlemmer til en arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende har også ret til sygehjælp i bopælsstaten, selv om de bor i en anden stat end den kompetente stat. Det gælder også, selv om de ikke bor i samme stat som arbejdstageren/den selvstændige erhvervsdrivende.

Personer, som bor i én stat, men er omfattet af en anden stats lovgivning, vil normalt være følgende:

1. grænsearbejdere, der arbejder i en EØS-stat, men bor i en anden EØS-stat, eller
2. arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, som er beskæftiget i en stat, men udsendes til at udføre et arbejde i en anden stat i mere end 1 år, eller
3. tjenestemænd og dermed ligestillede (fx overenskomstansatte), der er ansat i en stats administration, men udsendes til at arbejde i en anden stat i mere end 1 år, eller

4. lokalt ansat personale ved diplomatiske missioner, eller personer, der er i privat tjeneste hos embedsmænd tilknyttet diplomatiske missioner (hushjælp, gartnere o.l.), hvis disse ansatte er statsborgere i den stat missionen repræsenterer, og har valgt at være omfattet af missionsstatens lovgivning, eller
5. EU-hjælpepersonale (fx en lokalt ansat korrespondent), der kan vælge at være omfattet af beskæftigelsesstatens lovgivning, lovgivningen i den stat i hvilken den pågældende senest har været socialt sikret, eller lovgivningen i den stat hvor den pågældende er statsborger, eller
6. søfolk, der er bosat på en EØS-stats område, og som er beskæftiget om bord på et skib, der fører en anden EØS-stats flag, er omfattet af flagstatens lovgivning, eller
7. internationale transportarbejdere, der er bosat i en EØS-stat, og som udøver international transport fx for en vognmand, som har hjemsted i en anden EØS-stat, eller
8. andre personer, for hvem der er indgået en særlig aftale i henhold til forordningens artikel 17.

Ovennævnte betyder i praksis følgende:

4.2.1. Bopæl i Danmark, en anden stat er den kompetente stat

En arbejdstager, en selvstændig erhvervsdrivende eller disses familiemedlemmer vil ved flytning til Danmark fra tidspunktet for bosættelsen have de samme rettigheder og pligter, som gælder for andre bosatte i Danmark. Sygesikrings- og sygehuslovens krav om 6 ugers ventetid gælder ikke for disse personer, hvis de viser dokumentation for at være syge(for)sikret i en anden EØS-stat.

4.2.1.1. Blanketter

En arbejdstagers eller selvstændig erhvervsdrivendes rettigheder dokumenteres ved, at den pågældende til den danske bopælskommune viser en blanket E 106, som er udstedt af myndighederne i den stat, hvor den pågældende er sikret.

Såfremt kun familiemedlemmer til en arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende tager bopæl i Danmark, benyttes blanket E 109 i stedet for E 106. Om registrering og returnering af blanketterne, se Bilag 1 - Blanketvejledning.

4.2.2. Bopæl i en anden stat, Danmark er den kompetente stat

I den omvendte situation, hvor en arbejdstager er beskæftiget ved en arbejdsgiver i Danmark, eller selvstændigt erhverv udøves her, er det Danmark, der som den kompetente stat skal udstede dokumentation for den pågældendes og dennes familiemedlemmers ret til sygehjælp i bopælsstaten.

4.2.2.1. Blanketter

Ovennævnte blanketter E 106 udstedes af arbejdstagerens seneste danske bopælskommune. Hvis den pågældende aldrig har haft bopæl i Danmark eller i en periode ikke har været socialt sikret i Danmark, udstedes blanketten af den kommune, hvor den pågældendes danske arbejdsgiver har hjemsted, eller den kommune, hvorfra et selvstændigt erhverv udøves.

En arbejdstager, som ikke umiddelbart inden har været sygesikret i Danmark (fx en grænsearbejder, der får arbejde i Danmark, men har bopæl i Tyskland), skal vise en blanket E 104 fra den stat, den pågældende senest har været sikret i, før en blanket E 106 kan udstedes (for at undgå de 6 ugers ventetid, som her regnes fra ansættelsen i Danmark).

Om grundlaget for udstedelse og om udfyldelse af blanket E 106, se Bilag 1 – Blanketvejledning.

Samtidig med udstedelse af blanket E 106 udsteder kommunen et særligt legitimationsbevis (OS 01.301) for ret til sygesikringsydelse. Beviset anvendes til at dokumentere, at den sikrede har ret til sygesikringsydelse samt sygehusbehandling og fødselshjælp under ophold i Danmark. Beviset gives også til medflyttende familiemedlemmer. **Beviset gives dog ikke** til familiemedlemmer til en grænsearbejder, se afsnit 4.4. Beviset gives heller ikke til statsudsendte og medfølgende familiemedlemmer, der under udsendelsen fortsat står registreret med bopæl i Danmark, jf. § 24, stk. 5 og 6 i lov nr. 140 om Det Centrale Personregister, da disse fortsat er sygesikret i Danmark ved det almindelige gule sygesikringsbevis.

4.3. Familiemedlemmer, der bor i en anden EØS-stat end den sikrede - 1408, art. 19, stk. 2 og 574, art. 17

Blanket E 109 kan udstedes til ethvert familiemedlem, som tager bopæl (ifølge dansk tolkning i mere end 1 år) uden for den kompetente stat. Den kompetente stat er den stat, hvori "hovedpersonen", fra hvem et familiemedlem kan aflede ret til sygehjælp, er socialt sikret. Hvem der kan betragtes som familiemedlem, afgøres efter lovgivningen i den stat, hvor et familiemedlem tager bopæl, jf. ovenfor afsnit 2.13.

Om grundlaget for udstedelse og om udfyldelse af blanket E 109, se Bilag 1 – Blanketvejledning.

Det særlige legitimationsbevis (OS 01.301) gives **ikke** til familiemedlemmer, til hvem der udstedes en blanket E 109.

4.4. Ophold i eller flytning til den kompetente stat – 1408, art. 21 og 574, art. 19a

Arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende eller deres familiemedlemmer, som har bopæl uden for den kompetente stat, har også ret til sygehjælp under ophold i den kompetente stat. Under opholdet i den kompetente stat har de pågældende ret til sygehjælpsydelser i samme omfang, som bosatte i staten.

Danske sikrede, der bor i en anden EØS-stat og har ret til sygehjælp på grundlag af en dansk udstedt blanket E 106, dokumenterer deres ret til sygehjælp under ophold i Danmark ved det særlige legitimationsbevis (OS 01.301).

Familiemedlemmer til danske arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, som har ret til sygehjælp i en anden EØS-stat på grundlag af en dansk udstedt blanket E 109, dokumenterer deres ret til at modtage sygehjælp under ophold i Danmark ved et EU-sygesikringsbevis/en blanket E 111. Beviset/blanketten udstedes af syge(for)sikringsmyndighederne i familiemedlemmernes bopælsstat.

4.5. Grænsearbejdere og deres familiemedlemmer – 1408, art. 20 og 574, art. 19

En grænsearbejder, der har ret til sygehjælp i bopælsstaten, har også ret til sygehjælp i beskæftigelsesstaten (den kompetente stat) på samme vilkår som andre syge(for)sikrede i denne stat. En grænsearbejder, der arbejder i Danmark, dokumenterer sin ret til sygehjælp i Danmark ved det særlige legitimationsbevis (OS 01.301).

I beskæftigelsesstaten har *familiemedlemmerne alene ret til akut sygehjælp*, medmindre andet på forhånd er godkendt mellem de to staters myndigheder. Danmark har ikke indgået aftaler med andre stater om særlige sygehjælpsrettigheder for grænsearbejderes familiemedlemmer.

Familiemedlemmer til en dansk sikret grænsearbejder er derfor ikke berettiget til det særlige legitimationsbevis (OS 01.301), og disse familiemedlemmer er heller ikke omfattet af den offentlige rejsesygesikring. Familiemedlemmerne er berettiget til et EU-sygesikringsbevis fra grænsearbejderens sikringsstat. Til familiemedlemmer til en dansk sikret grænsearbejder udstedes EU-sygesikringsbeviset af den kommune, der udsteder det særlige legitimationsbevis (OS 01.301) til grænsearbejderen.

AFSNIT V

5. SYGEHJÆLPSRETTIGHEDER VED OPHOLD UDEN FOR DEN KOMPETENTE STAT

5.1. Statsborgere, der opholder sig uden for den kompetente stat - 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23

En statsborger, der er syge(for)sikret i én EØS-stat og dennes medforsikrede familiemedlemmer, har under ophold i en anden EØS-stat ret til den sygehjælp, som "fra et medicinsk synspunkt bliver nødvendig under et ophold på en anden medlemsstats område, under hensyntagen til ydelsernes art og opholdets forventede varighed". Dette betegnes i denne vejledning som **behovsbestemt sygehjælp**.

Betegnelsen "under ophold" betyder, at opholdet skal være af midlertidig karakter (højst 1 år), fx erhvervs-mæssigt ophold, studie- eller praktikophold, ferie, familiebesøg, au pair ophold eller lignende.

Denne regel kan ikke anvendes, når en person bliver forsikret som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i opholdsstaten, idet den pågældende dermed skifter kompetent stat og omfattes af den sociale lovgivning i den ny beskæftigelsesstat.

Retten til behovsbestemt sygehjælp indebærer, at personer, der har en bestående eller kronisk lidelse, kan få en kontrolundersøgelse e.l., der bliver nødvendig under et ophold. Man kan derimod ikke udskyde en nødvendig behandling og tage til udlandet med det formål at få behandling.

For så vidt angår gravides rettigheder er Indenrigs- og Sundhedsministeriet af den opfattelse, at en gravid kvinde, der er forsikret i en anden medlemsstat, under et ophold i Danmark har ret til ydelser i forbindelse med graviditet og fødsel på samme vilkår som dansk forsikrede kvinder, men der skal foretages en afvejning af det medicinske behov for ydelser under hensyn til længden af den gravide kvindes ophold i landet. Dette har særlig betydning for vurderingen af behovet for graviditetsundersøgelser under ophold i landet. En gravid kvinde, der er på 1-2 ugers besøg i landet, vil typisk ikke have behov for (ikke-akutte) graviditetsundersøgelser, mens en kvinde, der skal være 2-3 måneder i landet, typisk vil have behov for (ikke-akutte) graviditetsundersøgelser. Vurderingen af behovet afhænger dog også af, hvornår i graviditetsforløbet kvinden opholder sig i landet.

Kun i de tilfælde, hvor det kan godtgøres, at en gravid kommer til Danmark alene med det formål at nedkomme her, kan der stilles krav om kaution, dvs. en blanket E 112 fra kvindens forsikringsstat, såfremt kvinden ønsker udgifterne til undersøgelse og fødsel dækket af sin offentlige syge(for)sikring, jf. afsnit VII. Det faktum at en gravid kommer til Danmark for at tilbringe en del af sin barselsorlov her, indebærer efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse ikke, at formålet med opholdet er at nedkomme her. Da der er tale om en undtagelsesregel, må der forventes skærpede krav til godtgørelsen af, at formålet med opholdet i landet er at modtage medicinske ydelser.

For så vidt angår ret til fri abort under et midlertidigt ophold i Danmark, er Indenrigs- og Sundhedsministeriet af den opfattelse, at en kvindes ønske om en abort under et ophold i Danmark, ikke kan betragtes som "medi-

cinsk nødvendig behandling". Hvis udgifterne til en sådan abort ønskes dækket af den offentlige syge(for)sikring må kvinden henvises til at søge kaution fra sin forsikringsstat (E 112) til gennemførelse af aborten under ophold i Danmark, jf. afsnit VII.

Opmærksomheden henledes på, at efter § 9, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1193 af 7. december 2004 om ret til sygehusbehandling og fødselshjælp m.v. kan opholdsamtskommunen yde sygehusbehandling og fødselshjælp m.v. til personer, der ikke har bopæl her i landet, når det under de foreliggende omstændigheder ikke skønnes rimeligt at henvise patienten til behandling i hjemlandet.

Bestemmelsen vil undtagelsesvis kunne anvendes i forbindelse med abort til kvinder fra andre EØS-stater.

Behovet for en given behandling skal opstå, mens man er i landet. Der kan således først tages stilling til et behov for en given behandling, når man opholder sig i landet.

Af kapacitetsgrunde skal nogle **livsnødvendige behandlinger**, som kun kan ydes på specialiserede medicinske afdelinger og/eller af specialiseret personale og/eller med specialudstyr, dog aftales mellem den sikrede/det behandelende sygehus i hjemlandet og det relevante sygehus eller myndighederne i opholdslandet i god tid forud for afrejsen. Dette gælder for tiden for **dialyse- og oxygenbehandling**, jf. Afgørelse 196/2004, der er optrykt som bilag 5.

Behandling gives på samme vilkår som til opholdsstatens borgere. Hvis borgerne i opholdsstaten selv skal betale en andel af udgifterne til lægebehandling, hospitalsindlæggelse, medicin m.v., gælder disse vilkår også for borgere fra andre EØS-stater.

I praksis betyder ovennævnte følgende:

5.1.1. Ophold i Danmark

En person, der er syge(for)sikret i en anden EØS-stat, har under midlertidigt ophold i Danmark ret til behovsbestemt lægehjælp, sygehusbehandling, tandlægebehandling, medicin m.m. Den pågældende har ret til ydelser efter sygesikringsloven på samme vilkår som en dansk gruppe 1-sikret.

Den pågældende kan henvende sig til læger, tandlæger m.v., som har overenskomst med den offentlige sygesikring. Behandling hos en speciallæge, fysioterapeut m.fl. forudsætter i visse tilfælde henvisning fra en alment praktiserende læge. Er disse betingelser ikke opfyldt, har sygesikringen ikke pligt til at refundere sygehjælpsudgifterne.

5.1.1.1. Dokumentation

Dokumentation for at en person har ret til sygehjælp under ophold uden for den kompetente stat, gives ved et EU-sygesikringsbevis (European Health Insurance Card – EHIC) eller ved en attest, der midlertidigt erstatter EU-sygesikringsbeviset. Det fremgår af beviset, hvor længe personen har disse rettigheder.

Visse EØS-stater udsteder frem til den 1. januar 2006 fortsat blanket E 111, og der kan i en overgangsperiode stadig være gyldige E 128 blanketter. Disse blanketter dokumenterer også en persons ret til behovsbestemt sygehjælp under midlertidigt ophold uden for den kompetente stat.

Familiemedlemmer, der ikke bor sammen med den sikrede, men er bosat i en anden EØS-stat, skal have dokumentationen fra myndighederne i familiemedlemmernes bopælsstat.

Pensionister, der er bosat i en anden EØS-stat end den, hvorfra de får en pension, skal have dokumentationen fra myndighederne i pensionistens bopælsstat.

EU-sygesikringsbeviset anvendes ikke mellem de nordiske lande, jf. afsnit XI, eller mellem Danmark og Storbritannien. For britiske statsborgere fra Storbritannien og Nordirland, samt øen Man er forevisning af et United Kingdom-pas tilstrækkeligt som dokumentation for ret til sygehjælp i Danmark. Britisk statsborgerskab i Fællesskabets forstand tilkendes ved, at indehaveren på passets side 2 er angivet som: British Citizen.

5.1.2. Ophold uden for Danmark

Til statsborgere i en EØS-stat og deres familiemedlemmer, der er socialt sikrede herunder også sygesikrede i Danmark, og som tager ophold (i højst 1 år) i en anden EØS-stat, skal Danmark som den kompetente stat udstede et EU-sygesikringsbevis som dokumentation for ret til behovsbestemt sygehjælp under opholdet. *Det skal understreges, at Danmark ikke er kompetent stat for personer, som er socialt sikret i en anden EØS-stat, fx en grænsearbejder, der arbejder i Tyskland, men bor i Danmark.*

5.1.2.1. Dokumentation

EU-sygesikringsbeviset udstedes af den sikredes bopælskommune. Hvis opholdet i en anden EØS-stat skal vare så længe, at den pågældende anmeldes folkeregistret, og det danske gule sygesikringsbevis derfor indtages, skal den pågældende samtidig have et særligt legitimationsbevis (OS 01.301) til at dokumentere sin ret til sygesikringsydelse samt sygehusbehandling og fødselshjælp under ophold i Danmark.

For dansk socialt sikrede (og medforsikrede familiemedlemmer), der ikke har bopæl i Danmark, udstedes EU-sygesikringsbeviset af den kommune, der har udstedt det særlige legitimationsbevis (OS 01.301) til den sikrede.

Om udstedelse af EU-sygesikringsbevis til grænsearbejderes familiemedlemmer, se afsnit 4.5.

EU-sygesikringsbeviset anvendes ikke mellem de nordiske lande, jf. afsnit XI, eller mellem Danmark og Storbritannien.

I Storbritannien er det tilstrækkeligt at vise et dansk pas som dokumentation for ret til sygehjælp (hvilket også gælder for danske statsborgere under ophold på øen Man). Til statsborgere fra andre EØS-stater, der er socialt sikrede herunder også sygesikrede i Danmark, bør der dog udstedes et EU-sygesikringsbevis til eventuel brug ved ophold i Storbritannien eller i Nordirland.

EU-sygesikringsbeviset udstedes normalt med gyldighed for 1 år, medmindre der er en konkret formodning for, at den sikrede vil være dansk sikret i kortere tid, fx fordi den pågældende alene er sæsonarbejder i Danmark. Et EU-sygesikringsbevis kan på den anden side også udstedes flere år i træk, når blot betingelserne for udstedelse af beviset er opfyldt, på det tidspunkt hvor der på ny anmodes om et bevis.

Sygehjælpsdækning i medfør af EF-reglerne kommer i anden række i forhold til rejsesygesikringens regler, dog ikke ved rejser inden for de nordiske lande og i Storbritannien, jf. afsnit 1.3.

For personer, der er sygesikret i Danmark, vil udstedelse og anvendelse af EU-sygesikringsbeviset således især komme på tale ved rejser, der ikke er dækket af den offentlige rejsesygesikring, dvs. ved

- ferie- og studierejser af mere end 1 måneds varighed
- erhvervsrejser og ved udstationering i op til 1 år, se afsnit 5.2

- studieophold og ulønnet praktikophold i op til 1 år, se afsnit 6.1 og 6.3
- arbejdssøgning i en anden EØS-stat, se afsnit 6.9
- au pair ophold i op til 1 år, se afsnit 6.7.

Endvidere kan danske sikrede, der ikke kan få dækket udgifter til behandling af en kronisk lidelse/eksisterende sygdom under den offentlige rejsesygesikring, have nytte af et EU-sygesikringsbevis, der udstedes fra afrejsen fra Danmark.

5.2. Særligt om erhvervsrejser og udstationering i op til 1 år

Hvis man skal arbejde i en anden EØS-stat for en dansk arbejdsgiver, skal kommunen se dokumentation for, at man er omfattet af dansk social sikring under opholdet, før EU-sygesikringsbeviset kan udstedes. Der henvises til Bilag 1 - Blanketvejledning.

AFSNIT VI

6. SYGEHJÆLPSRETTIGHEDER FOR FORSKELLIGE PERSONGRUPPER

6.1. STUDERENDE

En studerende, der er forsikret i en EØS-stat, fordi den pågældende udfører arbejde eller selvstændig beskæftigelse i staten, skal behandles efter reglerne for arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende.

Eksempel:

En person der bor i Malmø, men studerer og samtidig arbejder i en virksomhed i København og betaler ATP, er omfattet af dansk lovgivning, og den pågældende er således berettiget til et særligt legitimationsbevis (OS 01.301) i kraft af beskæftigelse som arbejdstager i Danmark. Samtidig er den pågældende berettiget til sygehjælp i Sverige (bopælsstaten) på samme vilkår som svenske sikrede, men i princippet til udgift for Danmark.

EØS-staterne har ikke kunnet blive enige om regler for, hvilken stats lovgivning (af flere mulige) en studerende skal være omfattet af. EF-reglerne om koordinering af sygehjælp for studerende kan derfor alene anvendes for studerende, der er syge(for)sikret efter en EØS-stats nationale lovgivning.

Ret til ydelser ifølge den danske sygesikrings- og sygehuslovgivning tilkommer enhver person, der har bopæl i Danmark. For studerende fra Danmark, der skal studere i en anden EØS-stat, gælder derfor følgende:

6.1.1. Studium eller faglig uddannelse i en anden EØS-stat i mere end 1 år – 1408, art. 19 og 574, art. 17

Ved studium i en anden EØS-stat i mere end 1 år skifter den studerende bopælsstat, og den studerende er derfor normalt ikke længere sygesikret i Danmark, og kan derfor heller ikke anvende reglerne i EF-forordningen om koordinering af sygehjælpsrettigheder for studerende.

Studerende kan imidlertid i visse tilfælde optages i studiestatens syge(for)sikringsordning efter reglerne om afledet ret til syge(for)sikring som familiemedlem til en dansk sikret person. Således anerkender Tyskland og Irland studerende som medforsikrede familiemedlemmer indtil den studerende fylder 25 år, og Østrig indtil det 27. år. I andre EØS-stater kan studerende anerkendes som medforsikrede familiemedlemmer typisk indtil det 18. år, men muligvis længere.

Danske studerende, der tager til en anden EØS-stat for at studere i mere end 1 år, kan fra deres danske bopælskommune få udleveret en blanket E 109 til brug for eventuel optagelse i syge(for)sikringen i den nye bopælsstat. Blanketten afleveres til den lokale syge(for)sikring i den nye bopælsstat med henblik på registrering og efterfølgende underretning til den danske fraflytningskommune. *Om den studerende kan blive optaget i den nye bopælsstats syge(for)sikring, og dermed få ret til sygehjælp på samme vilkår som andre bosatte i landet, men principielt til udgift for Danmark, afhænger af bopælsstatens lovgivning.*

Studerende bør informeres herom, samt om at de er henvist til selv at betale til en offentlig syge(for)sikringsordning i bopælsstaten eller til at tegne en privat sygeforsikring, hvis bopælsstatens lovgivning ikke anerkender, at de kan forsikres som familiemedlem via blanket E 109.

Studerende, der er blevet syge(for)sikret i bopælsstaten via blanket E 109, skal medbringe et EU-sygesikringsbevis eller eventuelt en blanket E 111 udstedt af syge(for)sikringen i deres bopælsstat under besøg i Danmark eller ved midlertidige ophold i en anden EØS-stat. Den studerende er således sikret ret til behovsbestemt sygehjælp i opholdsstaten til udgift for sin syge(for)sikring.

6.1.2. Studium eller faglig uddannelse under ophold (i indtil 1 år) i en anden EØS-stat - 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23

Danske studerende har som andre statsborgere, der er sygesikret i Danmark, og som i op til 1 år skal opholde sig i en anden EØS-stat på grund af studium eller faglig uddannelse, ret til behovsbestemt sygehjælp i opholdsstaten i dette år. Der henvises til afsnit 5.1.

6.2. PH.D-STUDERENDE

Ph.d.-studerende fra Danmark, der gennemfører (en del af) deres ph.d.-studium i en anden EØS-stat, skal i visse tilfælde betragtes som sikrede, der er ligestillede med tjenestemænd ansat i den danske administration. Dette gælder således for danske ph.d.-ansatte med løn fra en dansk forskerskole eller universitet. Disse personer skal dokumentere deres ansættelse og udsendelse ved en skrivelse fra deres arbejdsgiver.

Afhængigt af, hvor længe ph.d.-studiet i en anden EØS-stat skal vare, er den pågældende berettiget til en blanket E 106 eller et EU-sygesikringsbevis fra sin danske bopælskommune.

Ph.d.-studerende, der modtager stipendium, betragtes ikke som arbejdstagere. Den ph.d.-studerende har ret til sygehjælp i udlandet, på samme vilkår som andre studerende, jf. ovenfor.

6.3. PRAKTIKANTER – 1408, art. 18 og 574, art. 15 og 16

Unge, der som led i en uddannelse får et lønnet praktikophold i en anden EØS-stat, vil som hovedregel blive betragtet som arbejdstagere i denne stat, og de vil dermed skulle omfattes af praktikstatens sociale sikringsordninger, herunder også syge(for)sikringen. Disse unge kan fra deres danske bopælskommune få udleveret en blanket E 104 til brug for eventuel optagelse i den ny beskæftigelsesstats sikringsordning uden ventetid, jf. afsnit III.

Hvis den unge ikke bliver betragtet som arbejdstager i praktikstaten og således ikke er omfattet af denne stats sociale sikringsordninger, har unge, der kommer fra Danmark, hvis der er tale om et praktikophold af indtil 1 års varighed, ret til behovsbestemt sygehjælp i opholdsstaten i dette år, i princippet til udgift for Danmark. Der henvises til afsnit 5.1.

6.3.1. Særaftale vedrørende praktikanter til Tyskland – 1408, art. 17 og 574, art. 11

Der er mellem Danmark og Tyskland indgået en aftale (artikel 17) om, at elever fra erhvervsskolerne, der som led i en uddannelse skal i erhvervspraktik i Tyskland, under visse betingelser kan forblive sikret under dansk lovgivning under praktikophold af højst 1 års varighed. Ansøgning herom sendes til Den Sociale Sikringsstyrelse. Hvis en ansøgning imødekommes af de tyske myndigheder, attesteres dette af Sikringsstyrelsen på en blanket E 101. Praktikanterne vil herefter have ret til et EU-sygesikringsbevis, der dokumenterer, at praktikanten har ret til behovsbestemt sygehjælp under praktikopholdet, jf. afsnit 5.1.

6.4. AU PAIR-ANSATTE – 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23

Au pair-ansattes sygehjælpsrettigheder kan give anledning til vanskeligheder.

Ifølge den europæiske overenskomst af 24. november 1969 om au pair-ansættelse, som er ratificeret af Danmark, Frankrig, Italien, Norge, Luxembourg og Spanien, har værtsfamilien pligt til at tegne og betale en privat forsikring for en au pair-ansat, hvis denne ikke er omfattet af modtagerstatens sociale sikringsordning.

Erfaringen viser imidlertid, at overenskomsten ofte ikke efterleves i praksis.

Det er reglerne i den stat, hvor den pågældende er au pair-ansat, som er afgørende for, om den unge som følge af ansættelsen betragtes som arbejdstager og skal optages i de sociale sikringsordninger i denne stat.

Unge, der i indtil 1 år skal være au pair i en anden EØS-stat, og som modtager kost, logi og lommepege under opholdet, betragtes efter dansk opfattelse ikke som arbejdstagere. De unge har derfor som andre statsborgere, der er bosat og sygesikret i Danmark, ret til behovsbestemt sygehjælp i dette år, i princippet til udgift for Danmark. Der henvises til afsnit 5.1.

6.5. VOLONTØRER – 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21 og 23.

Volontører, der deltager i ulønnet arbejde i op til 1 år i en anden EØS-stat, og som modtager kost, logi og lommepege, har som andre statsborgere, der er bosat og sygesikret i Danmark, ret til behovsbestemt sygehjælp i dette år, i princippet til udgift for Danmark. Der henvises til afsnit 5.1.

6.6. ARBEJDSLØSE, DER SØGER ARBEJDE I UDLANDET – 1408, art. 25, stk. 1 og 3 og 574, art. 26

En arbejdsløs arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som har ret til sygehjælp i den stat, hvor pågældende er arbejdsløshedsforsikret, kan i en periode på højst 3 måneder medbringe sine arbejdsløshedsdagpenge under jobsøgning i en anden EØS-stat. I denne periode har den arbejdsløse og eventuelle medrejsende familiemedlemmer ret til behovsbestemt sygehjælp.

6.6.1. Dokumentation

Ret til sygehjælp dokumenteres såvel for den arbejdsløse som for dennes familiemedlemmer ved et EU-sygesikringsbevis. Hvis pågældende er arbejdsløshedsforsikret i Danmark, udstedes et EU-sygesikringsbevis af bopælskommunen. Om grundlaget for og udstedelsen af et EU-sygesikringsbevis, se Bilag 1 – Blanketvejledning.

Hvis den arbejdssøgende bliver i udlandet, selvom den pågældende ikke opnår beskæftigelse, men tilkendegiver at have til hensigt at vende tilbage til Danmark inden for 1 år, kan et EU-sygesikringsbevis udstedes med gyldighed af 1 år. Hvis den arbejdssøgende frameldes folkeregistret, skal bopælskommunen samtidig forsyne den pågældende med et særligt legitimationsbevis (OS 01.301).

Den arbejdssøgende skal informeres om pligten til at returnere EU-sygesikringsbeviset til kommunen, hvis den pågældende opnår beskæftigelse i en anden EØS-stat og således skal omfattes af den sociale sikringslovgivning i denne stat.

Yderligere oplysninger om ydelser ved arbejdsløshed findes i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens vejledning om arbejdsløshedsforsikring ved arbejde inden for EØS og i det øvrige udland.

6.7. EFTERLØNSMODTAGERE

Efterlønsordningen er ikke en social sikringsordning, der er omfattet af koordineringsreglerne. Efterløn er hverken en pension eller en ydelse ved arbejdsløshed, men en særlig arbejdsmarkedspolitisk ordning i form af en tilbagetrækningsordning, der kan regulere udbuddet af arbejdskraft.

Dette betyder i praksis følgende:

6.7.1. Danske efterlønsmodtagere med bopæl i en anden EØS-stat

Danske efterlønsmodtagere, der flytter til eller er bosat i en anden EØS-stat, kan ikke ligestilles med pensionister, og de er derfor ikke som efterlønsmodtagere berettigede til at blive optaget i bopælsstatens offentlige syge(for)sikring ved en blanket E 121.

En dansk efterlønsmodtager kan være berettiget til sygehjælp i bopælsstaten, principielt til udgift for Danmark, efter andre af EF-forordningens regler, fx hvis den pågældende er tjenestemandspensionist, eller den pågældende kan medforsikres som familiemedlem til en arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende eller pensionist, der er omfattet af dansk social sikring. Det er bopælsstatens lovgivning, der afgør, om en efterlønsmodtager kan anerkendes som medforsikret familiemedlem.

Det kan oplyses, at tysk lovgivning ikke tillader, at en person kan blive optaget som medforsikret familiemedlem, hvis den pågældende har en indtægt over en vis grænse. Den danske efterløn er over denne grænse, og en efterlønsmodtager med bopæl i Tyskland, kan derfor ikke blive medforsikret som familiemedlem. Der kan gælde tilsvarende regler i andre EØS-stater.

Om en dansk efterlønsmodtager i øvrigt kan offentligt syge(for)sikres i en anden EØS-stat, hvor den pågældende er bosat og om vilkårene herfor, fx om der skal betales bidrag til syge(for)sikringen, afhænger af lovgivningen i bopælsstaten. Den danske bopælskommune kan udstede en blanket E 104 til efterlønsmodtageren, således at den pågældende ikke får ventetid, hvis vedkommende kan offentligt syge(for)sikres i bopælsstaten, jf. afsnit III.

Hvis efterlønsmodtageren ikke kan blive offentligt syge(for)sikret i bopælsstaten, må den pågældende tegne en privat forsikring, indtil vedkommende senere måtte opfylde betingelserne for at blive offentligt syge(for)sikret ved modtagelse af dansk social pension.

6.7.2. Danske efterlønsmodtagere, der tager på ophold (i indtil 1 år) i en anden EØS-stat - 1408, art. 22, stk. 1, litra a, 22a og 574, art. 21

En dansk efterlønsmodtager, der tager på rejse i indtil 1 år i en anden EØS-stat, har som andre statsborgere, der er bosat og sygesikret i Danmark, ret til behovsbestemt sygehjælp i dette år, i princippet til udgift for Danmark. Der henvises til afsnit 5.1.

6.8. PENSIONISTER

Hvem er pensionist?

Forordningens regler om koordinering af sygehjælpsrettigheder for pensionister gælder kun for pensionister, der modtager sociale pensioner og for tjenestemandspensionister. For personer, der modtager pension fra Danmark, gælder reglerne således for folke-, førtidspensionister og tjenestemandspensionister.

Reglerne om pensionister og deres familiemedlemmer gælder kun, hvis de pågældende ikke udfører beskæftigelse i et sådant omfang, at de betragtes som arbejdstagere m.fl. og skal forsikres som sådanne.

Bestemmelserne om sygehjælp til pensionister gælder ikke for personer, som udelukkende modtager privat pension. En person, der holder op med at arbejde, uden at blive omfattet af reglerne for arbejdsløse eller pensionister, eller uden at blive anerkendt som medforsikret familiemedlem til en sikret, er ifølge forordningen omfattet af lovgivningen i den EØS-stat, hvor den pågældende bor.

En efterladt til en pensionist, der ikke selv opfylder betingelserne for at få en offentlig social pension, er tilsvarende omfattet af lovgivningen i den EØS-stat, hvor den pågældende bor.

Det afhænger af bopælsstatens lovgivning, om en pensionist, der udelukkende modtager en privat pension, eller en efterladt til en pensionist kan blive optaget i bopælsstatens offentlige syge(for)sikring. Ved behov udstedes en blanket E 104 fra den stat, hvis lovgivning de senest har været omfattet af, således at de ikke vil få nogen ventetid, hvis de i øvrigt kan optages i den offentlige syge(for)sikring. Hvis en person ikke kan optages i den offentlige syge(for)sikring, er vedkommende henvist til at søge at tegne en privat sygeforsikring.

6.8.1. Pensionsansøgere – 1408, art. 26 og 574, art. 28

En arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, deres familiemedlemmer eller efterladte, som i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om social pension mister retten til sygehjælp fra den kompetente stat, har dog alligevel ret til sygehjælp i den stat, hvor de er bosat.

6.8.1.1. Blanketter

Ret til at modtage sygehjælp i bopælsstaten dokumenteres ved en blanket E 120, der udstedes af den stat, hvorfra der søges om pension. Om udstedelse og registrering af blanketten, se Bilag 1 – Blanketvejledning.

Blanket E 120 anvendes ikke mellem de nordiske lande, jf. afsnit XII.

For personer, der bor udenfor Danmark, og som har søgt pension fra Danmark, udstedes blanketten af Den Sociale Sikringsstyrelse.

6.8.2. Pensionister med ret til pension fra en eller flere EØS-stater – 1408, art. 27, 28, 28a, 33 og 574, art. 29

En person, som har ret til pension fra en eller flere EØS-stater, har også ret til sygehjælp i bopælsstaten. Denne ret tilkommer også den pågældendes familiemedlemmer. Det er dog en forudsætning, at pensionisten ville være berettiget til sygehjælp i mindst en af de stater, som yder pension, hvis pensionisten boede der.

Pensionisten optages i bopælsstatens syge(for)sikring til udgift for den kompetente stat. Den kompetente stat er den pensionsudbetalende stat. Der gælder dog særlige regler for pensionister, der modtager pension fra flere EØS-stater, jf. afsnit 6.8.4 - 6.8.6.

Pensionisten skal således ikke betale medlemsbidrag til bopælsstatens syge(for)sikringsordning. Medlemsbidrag til syge(for)sikringen betales til den kompetente stat, i det omfang denne stats syge(for)sikring er bidragsfinansieret. Den danske sygesikring er ikke bidragsfinansieret. Danske pensionister, der optages i andre EØS-staters syge(for)sikring, principielt til udgift for Danmark, skal således ikke betale bidrag til syge(for)sikringen hverken i Danmark eller i bopælsstaten.

6.8.2.1. Blanketter

Ovennævnte rettigheder dokumenteres ved en blanket E 121, der udstedes af den kompetente stat. Om udstedelse og registrering af blanketten, se Bilag 1 - Blanketvejledning.

Blanket E 121 anvendes ikke mellem de nordiske lande, jf. afsnit XII.

6.8.3. Pension kun fra Danmark

Til en person, der ved flytning fra Danmark til en anden EØS-stat modtager en dansk social pension og/eller en tjenestemandspension og anmoder om en blanket E 121 udstedes blanketten af den pågældendes sene-
ste danske bopælskommune. Blanketten udstedes også til familiemedlemmer, der skal medforsikres.

Til en person, som er bosat i en anden EØS-stat på det tidspunkt, hvor den pågældende bliver berettiget til pension fra Danmark og anmoder om en blanket E 121, udstedes blanketten af Den Sociale Sikringsstyrelse. Styrelsen udsteder også blanketter til familiemedlemmer, der skal medforsikres.

6.8.4. Pension fra flere EØS-stater, herunder også fra Danmark

Hvis en person modtager pension fra flere EØS-stater, er den kompetente stat den stat, hvis lovgivning den pågældende længst har været omfattet af.

Hvis en person, der modtager pension fra flere EØS-stater, herunder også fra Danmark, anmoder om en blanket E 121 i forbindelse med flytning til en anden EØS-stat, er det den pågældendes bopælskommune, der skal tage stilling til, om vedkommende er berettiget til blanketten fra Danmark, og i givet fald udstede blanketten. Hvis en pensionist anmoder om en blanket E 121 efter flytningen fra Danmark, afgøres spørgsmålet af Den Sociale Sikringsstyrelse.

6.8.5. Pension fra flere EØS-stater, herunder også fra bopælsstaten

Hvis en pensionist har ret til pension fra flere EØS-stater og har ret til syge(for)sikring i bopælsstaten i kraft af pension fra denne stat, er pensionisten omfattet af bopælsstatens lovgivning, og der skal ikke udstedes en blanket E 121 fra andre pensionsudbetalende stater, og altså heller ikke fra Danmark.

6.8.6. Pension fra en eller flere andre EØS-stater end Danmark, bopæl i Danmark

Når en pensionist modtager pension fra en eller flere andre EØS-stater end Danmark men har bopæl i Danmark, er det den danske bopælskommune, der skal modtage og kvittere blanket E 121 udstedt af den kompetente udenlandske myndighed.

6.8.7. Særligt om danske pensionister, der flytter til Frankrig eller til Spanien

Pensionister, der bor i og modtager pension fra Danmark og flytter til Frankrig eller Spanien, kan opleve, at der kan gå lang tid, før de bliver optaget i den offentlige franske/spanske syge(for)sikring ved en blanket E 121.

Til pensionister, der skal flytte til disse stater, og som er berettiget til at blive syge(for)sikret i deres nye bopælsstat for dansk regning, kan kommunerne udstede et EU-sygesikringsbevis og et særligt legitimationsbevis (OS 01.301) med gyldighed i fx 5 måneder efter flytningen fra Danmark. Samtidig udstedes en blanket E 121 til brug for optagelse i den offentlige syge(for)sikring i Frankrig/Spanien. Blanket E 121 gives dog først gyldighed fra udløb af EU-sygesikringsbeviset, se Bilag 1 – Blanketvejledning.

6.8.8. Familiemedlemmer bosat i en anden EØS-stat end pensionisten, eller flytning til pensionistens bopælsstat – 1408, art. 29 og 574, art. 30

En pensionists familiemedlemmer, som er bosat i en anden EØS-stat end pensionisten, har ret til sygehjælp i bopælsstaten. Det er dog en forudsætning, at pensionisten har ret til sygehjælp efter en EØS-stats lovgivning. Flytter familiemedlemmerne til pensionistens bopælsstat, har de ret til sygehjælp i denne. Det er bopælsstatens lovgivning, der afgør, om en person kan anerkendes som medforsikret familiemedlem, jf. afsnit 2.13.

6.8.8.1. Blanketter

Ovennævnte ret dokumenteres ved en blanket E 121, der udstedes af myndighederne i den stat, hvorfra pensionisten modtager pension, eller hvis pensionisten modtager pension fra flere EØS-stater, af myndighederne i den i afsnit 6.8.4. - 6.8.6. nævnte stat. Om udstedelse og registrering af blanket E 121, se Bilag 1 - Blanketvejledning.

Blanket E 121 anvendes ikke mellem de nordiske lande, jf. afsnit XII.

Er pensionisten bosat i Danmark, udstedes blanketten af pensionistens bopælskommune.

Når familiemedlemmer flytter til Danmark, er det den danske tilflytningskommune, der skal modtage og kvittere blanket E 121 udstedt af den kompetente udenlandske myndighed.

6.8.9. Pensionister/familiemedlemmer, der opholder sig uden for bopælsstaten – 1408, art. 31 og 574, art. 31

En pensionist og dennes familiemedlemmer, som er berettiget til sygehjælp i bopælsstaten, har også ret til behovsbestemt sygehjælp i en EØS-stat, som de midlertidigt opholder sig i. Der henvises til afsnit 5.1. Dokumentationen for ret til behovsbestemt sygehjælp udstedes af bopælsstatens myndigheder, dvs. for pensionister bosat i Danmark, af bopælskommunen.

Pensionister og deres familiemedlemmer, som rejser fra deres bopælsstat til en anden EØS-stat med det formål at søge behandling der, skal forudgående have dette godkendt af syge(for)sikringsmyndighederne i bopælsstaten, hvis behandling i udlandet ønskes med tilskud fra den offentlige syge(for)sikring. Uden forudgående tilladelse kan der ikke ydes tilskud til sygehjælpsudgifterne. Tilladelsen gives på en blanket E 112, jf. afsnit VII.

AFSNIT VII

7. SYGEHJÆLP TIL SIKREDE DER REJSER FOR AT FÅ BEHANDLING I UDLANDET

7.1. Tilladelse til at få behandling i udlandet - 1408, art. 22, stk. 1, litra c, art. 22, stk. 2 og 574, art. 22 og 23

En statsborger, der er socialt sikret i en EØS-stat, kan få en tilladelse fra syge(for)sikringen i sin sikringsstat til at rejse til en anden EØS-stat for dér at modtage lægelig behandling, der betales af den sikredes syge(for)sikring. Tilladelsen gives på en blanket E 112.

Denne ret tilkommer også den sikredes familiemedlemmer. Til familiemedlemmer, der ikke er bosat i samme stat som den sikrede, gives tilladelsen af myndighederne i familiemedlemmernes bopælsstat. Tilsvarende skal pensionister, der er bosat i en anden medlemsstat, end den hvorfra de modtager pension, og som er optaget i bopælsstatens syge(for)sikring ved en blanket E 121, have tilladelsen fra myndighederne i pensionistens bopælsstat.

I Danmark anvendes bestemmelserne i EF-forordning 1408/71 i forbindelse med

- a) amternes henvisning af patienter til behandling i udlandet,
- b) Sundhedsstyrelsens henvisning af patienter til højt specialiseret behandling i udlandet, eller til eksperimentel behandling efter særlig vurdering,
- c) helt særlige undtagelsestilfælde, hvor Indenrigs- og Sundhedsministeriet giver tilladelse til, at en borger kan modtage en nærmere fastlagt behandling under ophold i en anden EØS-stat.

Ad a) og b) henvises til de nærmere regler, fastsat i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 1193 af 7. december 2004 om ret til sygehusbehandling og fødselshjælp m.v.

Ad c) bemærkes, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan give tilladelse til, at en statsborger, der er socialt sikret herunder også sygesikret i Danmark, kan modtage en given behandling under et ophold i en anden EØS-stat. Ved vurderingen af om en tilladelse bør gives, lægges der vægt på, om der foreligger helt særlige velfærdshensyn i den konkrete sag, der begrundes, at den sikrede er i en anden EØS-stat, når den pågældende har behov for en given behandling.

Ministeriet har således udstedt blanket E 112 til danske sikrede (udsendte arbejdstagere), der er bosat i Luxembourg. Blanketten er udstedt i tilfælde, hvor sygesikringsmyndighederne i Luxembourg ville have udstedt en blanket E 112 til egne sikrede til behandling i Tyskland eller Belgien, fordi Luxembourg har et begrænset behandlingstilbud inden for sit eget sundhedsvæsen. Danske sikrede er berettigede til at rejse til Danmark for at få behandling, men det var i de pågældende tilfælde mere hensigtsmæssigt at få behandlingen i nærheden af deres bopæl.

7.1.1. Blanketter

I de under a) nævnte tilfælde udstedes blanketten af den sikredes bopælsamtskommune/sygehuset. I de under b) nævnte tilfælde udstedes blanketten af Sundhedsstyrelsen.

I de under c) nævnte særtilfælde udstedes blanketten af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

En ansøgning om tilladelse til behandling i en anden EØS-stat skal søges inden afrejsen til udlandet, og altid før en behandling ydes. En tilladelse kan ikke gives tilbagevirkende kraft, hvorfor tilladelsen kun kan dække kommende behandling.

I de under c) nævnte tilfælde, hvor Indenrigs- og Sundhedsministeriet tager stilling til en ansøgning om en tilladelse til behandling i en anden EØS-stat, skal ansøgningen indeholde oplysning om

1. ansøgerens navn, personnummer og eventuel adresse i Danmark,
2. anledningen til opholdet i udlandet,
3. hvor længe den pågældende skal opholde sig i udlandet,
4. en erklæring fra den behandlende læge hvori oplyses diagnose, samt hvilken behandling, der er behov for under udenlandsopholdet,
5. opholdsadresse i udlandet, samt eventuelt navn og adresse for det udenlandske behandlingssted, der skal være tilknyttet den offentlige syge(for)sikring.

AFSNIT VIII

8. YDELSER VED DØDSFALD

8.1. Begravelseshjælp - 1408, art. 64-66 og 574, art. 78-79

Efterladte efter en arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende, pensionist, pensionsansøger eller et af deres familiemedlemmer har ret til begravelseshjælp efter den kompetente stats lovgivning. Dette gælder, selv om dødsfaldet er indtruffet i en anden EØS-stat end den kompetente stat, og selv om de efterladte ikke bor i den kompetente stat.

Den kompetente stat for så vidt angår begravelseshjælp efter pensionister fastlægges efter de samme regler, som gælder for hvilken stat, der skal betale for udgifter til sygehjælp til pensionister, jf. afsnit 6.8.3. - 6.8.6.

Eksempler:

1) Begravelseshjælp efter en pensionist, der på dødsfaldstidspunktet var bosat i Danmark, men som udelukkende modtog pension fra en anden EØS-stat, skal søges efter lovgivningen i den pensionsudbetalende stat. Hvis dødsboet har ret til begravelseshjælp fra denne stat, er boet ikke berettiget til begravelseshjælp efter dansk lovgivning, jf. sygesikringslovens § 20, stk. 2, nr. 4.

2) Efterladte til en pensionist, som alene modtog pension fra Danmark, men som var bosat og offentlig syge(for)sikret i en anden EØS-stat, i princippet til udgift for Danmark, skal søge begravelseshjælp i Danmark efter den danske sygesikringslov.

8.1.1. Blanketter

Anmodning om begravelseshjælp afgives til den kompetente institution eller bopælsstedets myndigheder ved anvendelse af en blanket E 124.

Hvor begravelseshjælp skal ydes af Danmark efter afdøde, som var bosat i en anden EØS-stat, skal anmodningen om begravelseshjælp sendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Ministeriet sender herefter ansøgeren en vejledning om betingelserne for at modtage begravelseshjælp fra Danmark, jf. bekendtgørelse nr. 176 af 15. marts 2000 om beregning og udbetaling af begravelseshjælp efter lov om offentlig sygesikring. Efter dansk lovgivning er begravelseshjælp formueafhængig. Beregning og udbetaling af begravelseshjælpen foretages af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Hvis begravelseshjælp skal søges fra en anden EØS-stat, kan en blanket E 124 rekvireres i Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Blanketten sendes til den kompetente institution. Er denne ikke kendt, kan ministeriet sørge for videresendelse til den kompetente institution.

AFSNIT IX

9. MANGLENDE DOKUMENTATION, REGISTRERING I BOPÆLSSTATEN OG UNDERRETNINGS-REGLER

9.1. Rekvirering af manglende blanketter - 574, art. 17, stk. 1

Hvis en person ikke medbringer en fornøden blanket/et EU-sygesikringsbevis til bopæls- eller opholdsstedet, kan dette steds myndigheder rekvirere blanketten/beviset, ved at sende en blanket E 107 til den kompetente myndighed. Visse myndigheder anvender blanket E 001 i stedet for en blanket E 107.

9.2. Registrering i bopælsstaten - 574, art. 17, 19a, 27, 28, 29 og 30

Hvor en person modtager en blanket, som skal anvendes til at dokumentere, at den pågældende og eventuelle familiemedlemmer har ret til sygehjælp i bopælsstaten for den kompetente stats regning, bør den pågældende straks aflevere blanketten til syge(for)sikringen i bopælsstaten for at blive registreret dér. Dette gælder for blanketterne E 106, E 109, E 120 og E 121.

9.3. Ophør af rettigheder - 574, art. 17, stk. 2 og 8 m.fl.

Personer, som har rettigheder ifølge forordningen, har pligt til at underrette myndighederne i den kompetente stat eller i bopælsstaten om enhver forandring i deres forhold, som berører deres rettigheder, fx opgivelse eller ændring af et beskæftigelsesforhold eller ændring af bopælsstat.

Myndighederne i den kompetente stat og bopælsstaten er gensidigt forpligtet til at udveksle oplysninger og til at samarbejde i øvrigt med henblik på korrekt anvendelse af forordningen.

Myndighederne i den kompetente stat er således forpligtet til at underrette syge(for)sikringen i en persons bopælsstat om ændringer, som indebærer, at den pågældende ikke længere har ret til sygehjælp i bopælsstaten til udgift for den kompetente stat. Hertil benyttes blanket E 108.

Eksempel:

En spansk sømand har været beskæftiget på et skib, der sejler under dansk flag, og den danske rederikommune har derfor udstedt en blanket E 106 til syge(for)sikringen af den pågældende og dennes familie, der bor i Spanien. Hvis den pågældende ophører med at sejle på et skib under dansk flag, skal kommunen annullere den udstedte blanket E 106 over for de spanske myndigheder, ved hjælp af en blanket E 108.

En meddelelse fra en udenlandsk myndighed (en blanket E 108) om ophør af ret til sundhedsydelse i Danmark, principielt til udgift for en udenlandsk myndighed, skal kvitteres af den pågældendes danske bopælskommune. Dette kan fx vedrøre en udenlandsk pensionist, der er bosat i Danmark, men som afgår ved døden eller flytter til en anden EØS-stat.

Om udstedelse og kvittering af en blanket E 108, se Bilag 1 – Blanketvejledning.

9.4. Underretningspligter

Med virkning fra 1. juni 2004 er de hidtil gældende regler om, at myndighederne i én medlemsstat skal underrette den kompetente institution i en anden medlemsstat om hospitalsindlæggelse af en af deres sikrede borgere ophævet. Denne underretning skete ved blanket E 113. De danske sygehuse vil derfor alene skulle udstede E 113 blanketter for indlæggelser, der har fundet sted før den 1. juni 2004.

AFSNIT X

10. REFUSION AF SYGEHJÆLPSUDGIFTER

10.1. Forordningens refusionsprincipper - 1408, art. 36 og 574, art. 93-95 og 105

Det er forordningens hovedprincip, at den kompetente stat skal betale for den sygehjælp, der ydes til sikrede, der bor eller midlertidigt opholder sig uden for den kompetente stat.

Udgifter til sygehjælp til pensionister, der midlertidigt opholder sig uden for bopælsstaten, betales af bopælsstaten.

Udgifter til sygehjælp til medforsikrede familiemedlemmer, der er bosat i en anden stat end arbejdstageren/den selvstændige erhvervsdrivende, og som tager midlertidigt ophold uden for deres bopælsstat, betales af familiemedlemmernes bopælsstat.

Refusion af sygehjælpsudgifter mellem staterne kommer kun på tale i det omfang, der ikke er indgået gensidige aftaler om, at der gives afkald på refusion.

10.2. Aftaler om afkald på refusion

Danmark har siden 1974 indgået aftaler om afkald på refusion med mange EØS-stater. Aftalerne indebærer, at der i overvejende grad er givet afkald på refusion af udgifter til sygehjælp, dvs. at to stater gensidigt har aftalt, at der ikke opkræves betaling for udgifter til sygehjælp, der ydes til sikrede fra den anden stat.

De indgåede aftaler er nærmere beskrevet i bilag 6. Konsekvensen af disse aftaler er, at sygehjælpsudgifter, som er omfattet af en afkaldsaftale, ikke skal indberettes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet af amtskommunen.

10.3. Refusion mellem Danmark og udlandet

Der er for tiden **ikke indgået aftaler** med Cypern, Estland, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn eller Schweiz. Aftalerne om afkald på refusion med Italien, Tyskland og Østrig omfatter ikke udgifter til sygehjælp, der gives under midlertidigt ophold. Derudover omfatter visse aftaler ikke afkald på alle typer af sygehjælpsudgifter.

I tilfælde hvor der er indgået en aftale om refusionsafkald, kan det forekomme, at de formalia, som er beskrevet i forordningen, ikke er overholdt, fx at EU-sygesikringsbeviset ikke er medbragt. I så fald kan der blive opkrævet betaling, selv om der er afkald på refusion.

Refusionen gennemføres således:

10.3.1. Udenlandsk sygesikret, behandlet under ophold i Danmark

En EØS-statsborger og medforsikrede familiemedlemmer, som er omfattet af en anden EØS-stats lovgivning, og som får behov for sygehjælp under ophold i Danmark, har ret til behandling på samme vilkår som en dansk gruppe 1-sikret. Den sikrede kan henvende sig til enhver alment praktiserende læge, som har overenskomst med sygesikringen. Behandling ved en speciallæge, fysioterapeut m.fl. forudsætter i visse tilfælde henvisning fra en alment praktiserende læge. Når patienten har vist sit EU-sygesikringsbevis/en blanket E 111, afregner lægen sygehjælpsudgifterne direkte over for amtskommunen på tilsvarende vilkår som for herboende gruppe 1-sikrede.

Amtskommunen betaler dog et særligt tillæg for almen lægebehandling af borgere, der er sikret i en anden EØS-stat. Tillægget er fastsat i overenskomsten mellem Sygesikringens Forhandlingsudvalg (SFU) og Praktiserende Lægers Organisation (P.L.O).

Lægen afregner ydelserne på en særlig regningsblanket, der i udfyldt stand sendes til amtskommunen. På regningsblanketten skal lægen oplyse identifikationsdata for patienten og dennes syge(for)sikring og krydse af, hvilken dokumentation, der er forevist. Hvis den sikrede har vist en blanket E 111 medsendes eventuelt en kopi af blanketten. Hvis det er fundet nødvendigt at afkræve en patient dokumentation, for at være sygesikret i et andet nordisk land, vedlægges om muligt kopi af denne dokumentation.

Behandlingsudgifter for sikrede fra lande, som Danmark ikke har afkald med, se bilag 6, skal amtskommunerne herefter indberette til Indenrigs- og Sundhedsministeriet på en regningsblanket E 125. Ministeriet opkræver derefter behandlingsudgifterne i udlandet. Indberetningen sker i en særlig it-applikation – E 125-systemet.

E 125-systemet er web-baseret og indebærer, at amterne kan indtaste de nødvendige oplysninger direkte i en database i Indenrigs- og Sundhedsministeriet via en PC i amtet. Til databasen er knyttet et register over sygekasser i udlandet, og det er muligt at genbruge en persons identifikationsdata fra tidligere regningsblanketter.

Indberetningen sker enten via Det Danske Sundhedsdatanet eller via VPN-linier etableret direkte til Sundhedsstyrelsen. Disse linier bruges også til indberetninger vedr. DRG (Diagnose-Relaterede-Grupper) m.v. Det kontrolleres, at kun de personer, der er oprettet som brugere af E 125-systemet, kan få adgang til det. Adgang til systemet er begrænset derved, at et amt kun har adgang til data vedrørende eget amt.

Når en amtskommune har indberettet krav i systemet, skal amtet frigive regningerne til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Regninger vedrørende det første halvår skal frigives inden den 1. september i det samme år. Regninger for andet halvår skal frigives til ministeriet inden den 1. marts i det følgende år. For at lette den administrative behandling af regningerne henstilles det, at ovennævnte tidsfrister nøje overholdes.

Det særlige tillæg for almen lægebehandling af borgere fra EØS-lande skal *ikke* opkræves de udenlandske sygekasser, og således ikke indrapporteres på E 125 blanketten.

For ydelser hos speciallæge, fysioterapeut, psykolog, fodterapeut, tandlæge eller kiropraktor og ved køb af tilskudsberettiget medicin afregnes overfor amtskommunen den del af ydelsen, som patienten ikke selv skal betale. Afregning foretages på tilsvarende måde som for herboende gruppe 1-sikrede.

Ved behandling på sygehus vises EU-sygesikringsbeviset/blanket E 111, hvorefter denne dokumentation danner grundlag for indberetning i E 125-systemet, som ovenfor anført.

Udover betaling for sygehusbehandling, der opgøres efter sygehuslovens § 5, stk. 11, jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 594 af 23. juni 2003 om amtskommunernes betaling for sygehusbehandling ved en anden amtskommunes sygehusvæsen, kan der i amtskommunens opgørelse af refusionskravet medtages eventuelle udgifter til ambulancetransport m.v.

Der skal ikke opgøres refusionskrav for patienter tilknyttet private sygeforsikringselskaber, da disse ikke er omfattet af forordningen. Refusion kommer kun på tale, hvor en patient er omfattet af en offentlig syge(for)sikring. En oversigt over de private tyske sygeforsikringselskaber fremgår af bilag 9.

For privatforsikrede borgere, som modtager akut sygehusbehandling under ophold i Danmark, kræves der ikke betaling for den akutte behandling, hvilket skyldes sygehuslovens akutforpligtelse, jf. Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 1193 af 7. december 2004 om ret til sygehusbehandling og fødselshjælp m.v., § 9, stk. 1. For anden sygehjælp, fx hos en alment praktiserende læge, afkræves den privat forsikrede patient privat betaling.

Hvis patienten ikke medbringer et EU-sygesikringsbevis/blanket E 111 til den alment praktiserende læge, speciallæge, tandlæge m.v. eller der opstår tvivl om, hvorvidt en person er syge(for)sikret i et andet nordisk land, kan lægen afregne direkte med patienten. Patienten kan herefter søge refusion fra opholdskommunen mod forevisning af sit EU-sygesikringsbevis/blanket E 111/dokumentation for syge(for)sikring i et andet nordisk land og en kvitteret, specificeret regning, jf. bekendtgørelse nr. 125 af 8. april 1980 §§ 2 og 4. Patienten har herefter ret til tilskud på samme vilkår som gruppe 1-sikrede.

10.3.1.1. Afregning i hjemstaten – 574, art. 34

I de tilfælde, hvor de forannævnte formaliteter ikke har været opfyldt, EU-sygesikringsbeviset/blanketten E 111 ikke medbragt eller refusion i Danmark ikke har kunnet nås, kan den pågældende søge refusion af de betalte sygehjælpsudgifter gennem myndighederne i hjemlandet.

Refusionen gives efter de satser, som anvendes i Danmark. Oplysning om refusionssatserne indhentes ved hjælp af en blanket E 126, der sendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, bilagt kvitteringer for de betalte beløb. Ministeriet videresender herefter blanketten til amtskommunen. Amtskommunen skal herefter beregne det beløb, som en gruppe 1-sikret ville have fået refunderet. Amtskommunen skriver dette beløb i blankettens svarrubrik. Om amtskommunen tillige skal udbetale det oplyste refusionsbeløb afhænger af indholdet af en eventuel refusionsaftale med patientens sikringsland, se Bilag 6.

10.3.2. Dansk sygesikret, behandlet under ophold i udlandet

En EØS-statsborger og medforsikrede familiemedlemmer, som er omfattet af dansk lovgivning, og som får behov for sygehjælp under ophold i en anden EØS-stat eller Schweiz, skal vise sit EU-sygesikringsbevis til den behandlende læge. Dog anvendes beviset ikke ved behov for behandling under ophold i et andet nordisk land eller i Storbritannien. Den pågældende skulle herefter alene blive afkrævet, hvad der svarer til egenbetalingen i staten.

Har beviset ikke været vist til den behandlende læge, og er den pågældende derfor afkrævet fuld betaling, anbefales det, at den pågældende retter henvendelse til den lokale sygekasse i opholdsstaten og anmoder om refusion.

Fra de centrale kontaktorganer modtager Indenrigs- og Sundhedsministeriet herefter en regning på de afholdte sygehjælpsudgifter (E 125), medmindre der er indgået en aftale med behandlingslandet om at undlade mellemstatslig afregning af sygehjælpsudgifter. De fremsendte krav kontrolleres af ministeriet, der derefter betaler beløbet.

10.3.2.1. Afregning i Danmark - 574, art. 34

Hvis den sikrede ikke har modtaget refusion under opholdet, kan vedkommende anmode sin danske bopælskommune om hjælp til at søge en eventuel refusion fra udlandet. Den sikrede kan rette henvendelse til sin danske bopælskommune, som – hvis der har været tale om behandling i Tyskland eller i et andet nordisk land – kan sende en blanket E 126 med bilag direkte til Deutsche Verbindungsstelle, Krankenversicherung-Ausland eller til det nordiske kontaktorgan.

Om udstedelse og fremsendelse af en blanket E 126, se Bilag 1 - Blanketvejledning.

10.3.3. Tilladelse til sygehusbehandling i udlandet - 574, art. 31

Danmark har ikke afkald på refusion af udgifter ved behandling af patienter henvist fra de andre nordiske lande, Cypern, Estland, Grækenland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Nederlandene (Holland), Portugal, Polen, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig og Schweiz. Hvis sygehjælp ydes her i landet til patienter, der er henvist med en blanket E 112 fra ovennævnte lande, skal amtskommunerne indberette udgifterne til Indenrigs- og Sundhedsministeriet i E 125-systemet, jf. afsnit 10.3.1., hvorefter ministeriet opkræver udgifterne fra den kompetente stat.

Hvis dansk sikrede patienter modtager behandling i ovennævnte lande efter henvisning (E 112), betales behandlingsudgifterne af henholdsvis Sundhedsstyrelsen, amterne eller af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. *Amterne skal altid sende Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Regnskabssektionen kopi af de E 112 blanketter, der udstedes af amterne.*

10.3.4. Sygehjælp til pensionister - 574, art. 95

Udgifter til sygehjælp til pensionister og deres medforsikrede familiemedlemmer, der bor i en anden EØS-stat end den, hvorfra der udbetales pension, betales af den kompetente stat.

Danmark har dog en aftale om afkald på refusion i denne situation med de øvrige medlemsstater, undtagen Cypern, Estland, Frankrig, Grækenland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Ungarn og Schweiz.

For pensionister, der alene modtager pension fra Danmark og for medforsikrede familiemedlemmer, som er bosat i en af ovennævnte stater betaler Indenrigs- og Sundhedsministeriet én gang årligt et fikseret gennemsnitsbeløb pr. forsikret person (blanket E 127). Det årlige gennemsnitsbeløb er beregnet til at dække udgifterne til sygehjælp til pensionister og deres familier i bopælsstaten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet beregner ikke disse fikserede gennemsnitsbeløb og kan ikke umiddelbart identificere de udenlandske pensionister og medforsikrede familiemedlemmer, der tager bopæl i Danmark. Indtil videre opkræver ministeriet derfor ikke betaling for fx en pensionist, der er bosat i Danmark, men alene modtager en spansk pension.

Ministeriet indsamler imidlertid viden om, hvor mange pensionister med pension fra andre EØS-stater og Schweiz og medforsikrede familiemedlemmer, der flytter til landet. E 121 blanketter, der modtages og kvitteres i kommunerne primært ved tilflytning af udenlandske pensionister og medforsikrede familiemedlemmer, skal

derfor sendes til ministeriet, der returnerer blanketterne til den udenlandske myndighed. Ministeriet indsamler således data til brug for vurdering af den finansielle balance i de mellemstatslige aftaler om afkald på refusion af sygehjælpsudgifter.

AFSNIT XI

11. NORDISK KONVENTION OM SOCIAL SIKRING

11.1. Ny nordisk konvention

Den 1. september 2004 trådte en ny Nordisk Konvention om Social Sikring i kraft. Den ny konvention afløser konventionen fra 1992. Konventionen koordinerer anvendelsen af lovgivningen om social sikring mellem de nordiske lande, hvilket på sygehjælpsområdet omfatter den under afsnit 1.2. nævnte danske sundhedslovgivning.

11.2. Det geografiske anvendelsesområde

Konventionen gælder mellem de nordiske lande, dvs. Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. **Konventionen regulerer imidlertid ikke forholdet i Rigsfællesskabet mellem Danmark, Færøerne og Grønland.**

11.3. Konventionens personkreds og anvendelse - art. 3 og 4

Konventionen anvendes for personer, som hører til forordningens personkreds, men konventionen har primært betydning for ikke-erhvervsaktive nordiske statsborgere og for statsborgere fra 3. lande med bopæl i et nordisk land, da disse ikke er omfattet af forordningens personkreds.

Konventionen fastlægger, at reglerne i EF-forordning 1408/71 i videst mulig udstrækning skal anvendes også for personer, der ikke er omfattet af forordningens personkreds, hvorved der ikke bliver forskel på de regler, der gælder for forskellige persongrupper i de nordiske lande.

Det betyder, at reglerne for koordinering af sygehjælpsydelse for statsborgere, der rejser mellem EØS-staterne, som er beskrevet i denne vejledning, også skal anvendes for statsborgere fra 3. lande med bopæl i et nordisk land under rejser eller ved flytning mellem de nordiske lande. Dog finder reglerne om udbetaling af danske arbejdsløshedsdagpenge under arbejdssøgning i et andet nordisk land alene anvendelse for statsborgere fra EØS-lande og ikke statsborgere fra 3. lande.

11.4. Merudgifter ved hjemtransport - art. 7

I Nordisk Konvention om Social Sikring er fortsat en bestemmelse om dækning af merudgifter ved hjemrejse til bopælslandet for personer, der har fået sygehjælp under ophold i et andet nordisk land. Denne bestemmelse anvendes både for personer, der hører til forordningens personkreds og for statsborgere fra 3. lande, der er bosat i et nordisk land. Bestemmelsen omfatter ikke tilfælde, hvor hensigten med et ophold er at modtage behandling, dvs. tilfælde, hvor en patient har fået en tilladelse til at rejse til opholdslandet i behandlingsøjemed.

Merudgifterne afholdes af opholdslandets myndigheder, der må foretage en afvejning mellem på den ene side udgifterne ved en fortsat behandling i landet, indtil patienten kan rejse hjem på normal måde, mod på den anden side udgifterne ved en dyrere transport af patienten til hjemlandet.

11.4.1. Hvad er "hjemrejse"

Med hjemrejse menes både transport af en patient til fortsat behandling på et aftalt sygehus og rejse til bopælen. Tilslutningstransporter, dvs. videretransport til et behandlende sygehus eller til hjemstedet, som finder sted efter ankomsten til bopælslandet, indgår også i hjemrejsebegrebet. Bestemmelsen omfatter hjemrejsesituationer efter behandling såvel på som uden for sygehus.

Udgifter i forbindelse med hjemsendelse af en afdød er ikke omfattet af bestemmelsen.

11.4.2. Hvad er "merudgifter"

Som merudgifter betragtes de forskellige udgiftsposter, der følger af den omstændighed, at hjemrejsen af hensyn til patientens helbredstilstand må foretages på en anden, dyrere måde, end hvad der havde været tilfældet, hvis vedkommende ikke var blevet syg før hjemrejsen. Typiske udgifter vil være udgifter til fx ambulance, fly eller til en ledsager, i det omfang det er påkrævet, at patienten modtager behandling under hjemrejsen, eller at patienten skal være ledsaget.

Udgifter, der opstår ved, at en person anvender en dyrere rejseform end oprindeligt planlagt på grund af en forsinkelse i rejseprogrammet eller lignende som følge af sygdomstilfældet, betragtes ikke som merudgifter. Som eksempel herpå kan nævnes tilfælde, hvor en person, som er på bilrejse, bliver syg på en måde, der ikke forhindrer, at han rejser hjem med bil, men den pågældende må tage toget, fordi rejsefølget er fortsat videre med bilen. Videre kan nævnes tilfælde, hvor den syge på grund af en forsinkelse i rejseplanen (som følge af behandlingen) er henvist til at tage med et ordinært rutefly i stedet for som planlagt at rejse hjem med charterfly.

11.4.3. Ansvar for og beregning af en merudgift

Det er opholdslandet, der skal betale eventuelle merudgifter der opstår "som følge af en sygdom".

Det betyder,

- at behovet for at benytte en dyrere hjemtransportform skal bekræftes med en skriftlig lægeerklæring, som udstedes i opholdslandet før hjemrejsen og
- at beslutning om dækning af merudgifterne normalt træffes af opholdslandets myndigheder før hjemrejsen.

Ved beregningen af merudgifter lægges de faktiske udgifter til hjemrejsen til grund. Fra disse udgifter trækkes som hovedregel de beregnede udgifter til det billigste rutegående transportmiddel til bestemmelsesstedet, idet patienten selv skal dække den del af udgifterne, som en normal hjemrejse ville koste. Hvis det klart kan påvises i det enkelte tilfælde, at den pågældende ville være rejst hjem til en anden pris, lægges denne til grund. Hvor en hjemrejse kan foretages som oprindeligt planlagt, opstår der ingen merudgifter.

11.4.4. Refusion af udgifter

Da det som nævnt er opholdslandet, der skal betale eventuelle merudgifter, vil det i praksis ofte være opholdslandets myndigheder, der organiserer hjemtransporten. Opholdslandets myndigheder skal før hjemrejsen afkræve patienten dennes andel af rejseudgifterne. I visse tilfælde må myndighederne imidlertid lægge ud for hele rejsen, og patienten kan efterfølgende afkræves sin andel af hjemrejseudgifterne. I dette tilfælde er det vigtigt, at patienten bliver informeret om, hvilke udgifter der ifølge konventionens bestemmelse skal dækkes af opholdslandet, og hvilke udgifter patienten selv skal betale. Dette anses for væsentligt, da praksis har vist, at det kan være vanskeligt for opholdslandets myndigheder efterfølgende at få inddrevet patientandelen. Det påhviler i denne sammenhæng de nationale forbindelsesorganer om nødvendigt at bistå med indkrævning af udlagte merudgifter ved hjemrejse.

Hvor der ikke har været nogen kontakt mellem patienten og opholdslandets kompetente myndigheder før afrejsen, og patienten derfor selv har betalt merudgifterne ved en hjemrejse, kan opholdslandet undtagelsesvis, på grundlag af en lægelig udtalelse og efter forevisning af regning, efterfølgende refundere patienten den del af merudgifterne, som opholdslandet skal betale.

De nationale organer, der skal afholde merudgifterne ved hjemrejse er:

- i Danmark:** det sygehus, der står for hjemtransporten, eller hvis der er tale om behandling udenfor sygehus, opholdsamtskommunen,
- i Finland:** Folkepensionsanstaltens lokalkontor eller for patienter, der er indlagt på sygehus, vedkommende sygehus
- i Island:** Tryggingastofnun rikisins,
- i Norge:** det lokale trygdekontor og
- i Sverige:** det sygehus som står for hjemtransporten, eller hvis der er tale om behandling udenfor sygehus, "vårdcentralen" på opholdsstedet.

AFSNIT XII

12. ANVENDELSE AF BLANKETTER MELLEM DE NORDISKE LANDE

12.1. Blanketaftalen

Det har været et fællesnordisk ønske at begrænse anvendelsen af blanketter og EU-sygesikringsbeviser mellem de nordiske lande mest muligt, både for så vidt angår personer, der er omfattet af forordningen, og for personer, der er omfattet af den nordiske konvention.

Når en blanket skal udfyldes, markeres at der er tale om administration af nordisk konvention ved at erstatte bogstavet "E" med bogstavet "N" i blankettens betegnelse.

Ved administration indenfor sygehjælpsområdet skal følgende anvendes:

generelle blanketter

N 100	nordisk lovvalgsblanket for ikke-erhvervsaktive i særlige situationer
E 101	attest om den lovgivning, der skal anvendes
E 102	forlængelse af udstationering eller selvstændig virksomhed
Bilag	Nordisk tillæg til E101 og E102 (lovvalg for medfølgende familiemedlemmer)
E 103	udøvelse af ret til at vælge
E 104	attest for sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder - dog kun ved flytning til Island

specielt for sygehjælpsrettigheder:

E 107	anmodning om attest for ret til naturalydelse
E 112	attest om fortsat modtagelse af ydelser fra syge- og moderskabsforsikringen
E 124	begæring om begravelseshjælp
E 125	individuel opgørelse over de faktiske udgifter
E 126	fastsættelse af refusionstakster for naturalydelse.

Derudover anvendes EU-sygesikringsbeviset/attesten som midlertidigt erstatter det europæiske sygesikringsbevis efter konkret behov.

12.2. Kommentarer til blanketterne

N 100, attesteres af Den Sociale Sikringsstyrelse i særlige lovvalgstilfælde.

E(N) 101, attesteres af Den Sociale Sikringsstyrelse i de tilfælde, hvor Danmark er det kompetente land, typisk i forbindelse med en udstationering.

E(N) 102 om fortsat sikring under dansk lovgivning, attesteres af myndighederne i den stat, hvor der udøves beskæftigelse.

E(N) 103, attesteres af Den Sociale Sikringsstyrelse i de tilfælde, hvor en sikret har valgt at være omfattet af dansk lovgivning, typisk ansatte ved danske ambassader i andre EØS-stater.

E(N) 104 skal kun anvendes for personer, der flytter **til Island**, dog ikke for personer, der forbliver sikret under dansk lovgivning, fx udsendte arbejdstagere. Personer, der flytter mellem de nordiske lande, medbringer normalt et internordisk flyttebevis (udleveres fra folkeregistret), som godtgør, at de pågældende har boet og dermed været syge(for)sikret i et nordisk land, og derfor ikke har ventetid ved optagelse i tilflytningslandets syge(for)sikringsordning.

E(N) 107 kan anvendes, hvor der undtagelsesvis ønskes indhentet dokumentation for en persons sygehjælpsrettigheder.

E(N) 112 udstedes af amterne/sygehusene, Sundhedsstyrelsen eller Indenrigs- og Sundhedsministeriet for personer, der henvises til sygebehandling i udlandet.

E(N) 124 kan anvendes til ansøgning om begravelseshjælp.

E(N) 125 anvendes, hvor der fra en EØS-stat opkræves betaling af udgifter til sygehjælp ydet til en sikret fra en anden EØS-stat.

E(N) 126 anvendes, hvor der søges refusion af udgifter til sygehjælp afholdt under ophold i et nordisk land.

Blanketter anvendes således kun i meget begrænset omfang mellem de nordiske lande. Det har ikke hidtil været og anses fortsat ikke for nødvendigt, at personer bosat i de nordiske lande dokumenterer ret til sygehjælp under ophold i et andet nordisk land. Hvis der måtte opstå tvivl om, hvorvidt en person er sikret i et nordisk land, kan den behandlende læge afkræve den pågældende dokumentation herfor, fx et sikringskort eller andet, der dokumenterer bopæl i et nordisk land.

AFSNIT XIII

13. AFTALE MELLEM EU OG SCHWEIZ

Det Europæiske Fællesskab og dets medlemslande på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side har indgået en aftale om fri bevægelighed for personer. Aftalen trådte i kraft den 1. juni 2002.

Aftalen gælder ikke i forhold til EØS-landene Norge, Island og Liechtenstein. Endnu finder aftalen heller ikke anvendelse mellem de 10 nye EU-lande og Schweiz.

Statsborgere fra de nævnte EØS-lande og de 10 nye EU-lande, som er syge(for)sikret i Danmark eller i Schweiz, kan derfor ved rejser mellem de to lande alene anvende regler i den dansk-schweiziske konvention om social sikring eller reglerne i EF-forordningen om sygehjælp til medforsikrede familiemedlemmer, da familiemedlemmer til en EØS-statsborger kan medforsikres uanset familiemedlemmets nationalitet, se afsnit 2.5.

Aftalen mellem EU og Schweiz finder derfor anvendelse for arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i et EU-land eller Schweiz, og som

- 1) er statsborgere i EU¹ eller Schweiz, eller
- 2) er statsløse eller flygtninge bosat i et EU-land² eller Schweiz
- 3) familiemedlemmer til personer omfattet af 1) eller 2) uanset disses nationalitet.

For så vidt angår koordinering af sygehjælpsydelse indebærer aftalen helt overvejende, at reglerne i EF-forordning 1408/71 også skal anvendes i forholdet mellem Danmark og Schweiz for personer, der bor eller opholder sig uden for den kompetente stat.

De regler, der er beskrevet i denne vejledning, skal således også anvendes for ovennævnte personer, når de rejser eller flytter mellem Danmark og Schweiz. Dog er familiemedlemmer til en person, der er socialt sikret, herunder også syge(for)sikret i Schweiz, fritaget for at være omfattet af (og betale til) en schweizisk syge(for)sikring, hvis familiemedlemmerne bor i Danmark.

Blanketter og EU-sygesikringsbeviser til dokumentation af rettigheder ifølge EF-forordningen, samt det særlige legitimationsbevis (OS 01.301) anvendes tilsvarende ved sikredes relationer mellem Danmark og Schweiz.

Schweiz har ikke ønsket at indgå en aftale med Danmark om afkald på refusion af sygehjælpsudgifter. Refusion af sygehjælpsudgifter mellem Danmark og Schweiz foretages derfor efter EF-forordningens regler, således som disse er beskrevet i afsnit X.

¹ i et af de "gamle" EU-lande

² i et af de "gamle" EU-lande

Blanketvejledning

Bilag 1

Dette bilag indeholder en gennemgang af de blanketter, der anvendes primært i forbindelse med opnåelse af sygehjælp efter bestemmelserne i EF-forordning 1408/71 og gennemførelsesforordning 574/72 inden for EØS-området og i forhold mellem EU-landene og Schweiz.

Vejledningen til de enkelte blanketter er bygget op således, at det først kort beskrives, i hvilke tilfælde blanketten typisk anvendes, og hvad blanketten dokumenterer. Herefter oplyses på hvilket grundlag blanketten kan udskrives, hvorledes den udfyldes og i øvrigt behandles.

E-blanketterne har en fuldstændig ensartet, trykt tekst på hver af EØS-landenes sprog. Når en blanket modtages på et fremmed sprog, kan teksten altid læses ved hjælp af den blanket, som er udformet på modtagerens eget sprog.

I Danmark ligger blanketterne elektronisk i kommunale blanketsystemer. *Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i forbindelse med udstedelsen af blanketter bemærke, at den udstedende myndighed altid skal angive den 4-cifrede kommunekode, da denne kode benyttes til elektronisk identifikation af den kompetente danske myndighed.*

ÆNDRET APRIL 2008

EU-sygesikringskort - dokumentation for ret til sygehjælp under midlertidigt ophold i en medlemsstat

EU-sygesikringskortet anvendes almindeligvis **ikke** mellem de nordiske lande og **heller ikke** mellem Danmark og Storbritannien.

Nærmere oplysning om den offentlige rejsesygesikring ("det gule kort") vs. EU-sygesikringskortet ("det blå kort") kan findes i Nyhedsbrev om International Social Sikring, Nr. 3, november 2007.

EU-sygesikringskortet anvendes til personer, der er socialt sikrede i en medlemsstat ifølge reglerne i EF-forordning 1408/71, og som skal på et midlertidigt ophold i en anden EØS-stat, fx på ferie, udsendt for sit arbejde eller på studieophold.

EU-sygesikringskortet dokumenterer, at den sikrede har ret til den sygehjælp, der måtte opstå behov for under et ophold.

Udstedelse af EU-sygesikringskortet

Kommunen skal ved udstedelsen sikre, at en person er dansk socialt sikret, typisk ved at den pågældende har bopæl i Danmark og *ikke* arbejder i en anden EØS-stat, eller for ikke-erhvervsaktive ved, at de pågældende har bopæl i Danmark. En grænsearbejder, der bor i Danmark, men arbejder i Sverige, er omfattet af svensk social sikring ifølge EF-forordningens regler, og skal søge EU-sygesikringskortet hos de svenske myndigheder.

Med virkning fra den 15. maj 2008 kan EU-sygesikringskortet udstedes således:

Maksimalt 5 års gyldighed

Til personer, der bor og forventes vedvarende at arbejde og dermed ifølge EF-reglerne være socialt sikret i Danmark, samt til pensionister og andre ikke-erhvervsaktive med bopæl her i landet, kan kommunen udstede et EU-sygesikringskort med en maksimal gyldighed på 5 år.

En person, der bor og arbejder for en arbejdsgiver i Danmark, men som også skal arbejde i en anden EØS-stat, eksempelvis en international transportarbejder eller en montør, skal vise kommunen en blanket E 101 attesteret af Sikringsstyrelsen, som bekræftelse på, at den pågældende under arbejde i en anden EØS-stat er omfattet af dansk social sikring.

Kortet kan fornyes, så længe betingelserne for dækning under dansk social sikring er opfyldt.

Det er *ikke* nødvendigt at forny et kort, alene fordi den sikrede flytter inden for Danmark.

Maksimalt 1 års gyldighed

1. Til personer, der er dansk socialt sikrede efter EF-reglerne, men som **ikke bor** i Danmark, fx

- grænsearbejdere, der bor i Sverige, men arbejder i Danmark, eller

- arbejdstagere/selvstændige erhvervsdrivende, tjenestemænd og dermed ligestillede, der udsendes i indtil 1 år fra en virksomhed i Danmark til at arbejde i en anden EØS-stat eller i Schweiz og anmeldes folkeregisteret eller registreres som statsudsendt

kan EU-sygesikringskortet udstedes med gyldighed for ansættelsesperioden/udsendelsesperioden, dog maksimalt med 1 års gyldighed.

Udsendte arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende skal vise kommunen en blanket E 101 attesteret af Sikringsstyrelsen før udstedelse af EU-sygesikringskortet. En tjenestemand eller dermed ligestillet, der arbejder for en dansk offentlig myndighed, skal vise kommunen en skrivelse fra den pågældendes arbejdsgiver, som bekræfter en udsendelse.

Hvis et udsendelsesforhold forlænges ved en blanket E 102, der er attesteret af myndighederne i den stat, hvor den pågældende udøver beskæftigelse, kan et EU-sygesikringskort på ny udstedes for den forlængede udsendelsesperiode.

2. Til unge, der i indtil 1 år rejser til en EØS-stat eller til Schweiz for at studere, være au-pair, praktikant i ulønnet praktik el.lign. kan et EU-sygesikringskort udstedes for det planlagte ophold, dog maksimalt med 1 års gyldighed.

Kortet kan ikke udstedes eller fornyes, hvis et ophold skal vare længere end 1 år.

3. Sikrede, der i indtil 3 måneder rejser med en dansk arbejdsløshedsunderstøttelse for at søge arbejde i en anden EØS-stat, skal vise kommunen en blanket E 303/3 attesteret af den sikredes arbejdsløshedskasse, som dokumentation for at den pågældende under arbejdssøgningen er dansk social sikret, hvorefter kommunen kan udstede et EU-sygesikringskort med gyldighed i 3 måneder.

Særlige overvejelser ved fastlæggelse af gyldighedsperioden

Ved bedømmelsen af, om en person "bor og forventes vedvarende at arbejde" i Danmark, bør kommunen være opmærksom på personens hidtidige forhold. Er en person nyligt flyttet til Danmark for at påbegynde arbejde her, kan der være grund til at overveje, om vedkommende forventes at blive her i landet i 5 år. Tilsvarende kan gøre sig gældende, hvis en person over for kommunen har tilkendegivet overvejelser om at flytte fra Danmark. Kommunen kan ved enhver tvivl om, hvorvidt en person forventes vedvarende at være dansk socialt sikret ifølge EF-reglerne, vælge at udstede et kort med en kortere gyldighedsperiode end ovenfor anført.

Om udstedelse af EU-sygesikringskortet henvises i øvrigt til brugervejledningen, udstedt af CSC Scandihealth A/S

E 001 – Anmodning om oplysninger, meddelelse om oplysninger, anmodning om blanketter og rykkerskrivelse

Blanketten anvendes, når en institution fra én medlemsstat giver oplysninger til eller anmoder om informationer fra en institution i en anden medlemsstat om en bestemt person.

Afsnit A

Når blanket E 001 sendes til en institution, udfyldes afsnit A, pkt. 1 til 12. Af punkt 9 til 11 vil det fremgå, om det drejer sig om en anmodning om oplysninger/blanketter, eller der er tale om en meddelelse af oplysninger eller en rykkerskrivelse.

Afsnit B

I afsnit B udfyldes pkt. 13, hvis anmodningen **kan** imødekommes.

Pkt. 14 udfyldes, hvis anmodningen **ikke** kan imødekommes.

I pkt. 15 kan der gives en eventuel forklaring på svaret i pkt. 13 eller 14.

Pkt. 16 afkrydses, hvis der blot er tale om modtagne oplysninger.

Før blanketten returneres, underskrives der i pkt. 17.

ÆNDRET APRIL 2008

E 104 - Attest om sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder

Skal anvendes ved flytning til Island, når en person, der har været socialt sikret i Danmark, skal optages i den islandske sociale sikring. **Kan anvendes mellem de øvrige nordiske lande.**

Blanket E 104 bruges, når en person skifter sikringsstat, typisk når en person flytter og skifter job, og derfor skal optages i den ny beskæftigelsesstats sociale sikring.

Blanketten udstedes således i tilfælde, hvor en dansk sikret person får arbejde i en anden EØS-stat, og derfor skal optages i denne stats sociale sikringssystem, og dette uafhængigt af, om den pågældende bevarer sin bopæl (og dermed er sygesikret) i Danmark.

Blanketten dokumenterer i hvilken periode, en person har været tilknyttet en stats sociale sikringsordninger. Denne periode skal medregnes ved optagelse i den ny sikringsstats sociale sikringsordning, fx med henblik på at undgå en eventuel ventetid på ret til ydelser. Blanketten anvendes til dokumentation af sikringstid både for så vidt angår sygehjælpsydelse og kontantydelse. Det er i Danmark ydelser ifølge sundhedsloven samt ydelser ifølge lov om dagpenge ved sygdom og fødsel. Om anvendelse af blanketten i forbindelse med sammenlægning af sikringstid for så vidt angår kontantydelse, henvises til Den Sociale Sikringsstyrelses "Vejledning af april 1997 om EF-regler om social sikring, Hæfte 3, Dagpenge".

Om en person kan optages i den ny stats sikringsordning, afhænger af om den pågældende opfylder de betingelser, der er fastsat herom i sikringsstatens lovgivning.

Udstedelse af blanket E 104 – sygehjælpsydelse

Når en person forlader Danmark, skal fraflytningskommunen udfylde pkt. 2 og side 2, afsnit B, pkt. 5, 6, 7, og 8. Selvom pkt. 6 ikke er relevant for Danmark i relation til sygehjælpsydelse, tilrådes det, at pkt. 6 og 7 udfyldes ens, da nogle stater beregner sikringsperioder på forsikring og/eller beskæftigelse.

Der udfyldes en blanket E 104 for hver person.

Hvis en E 104 ikke er medbragt til en anden stat, kan tilflytningsstaten sende en E 104 til den tidligere danske bopælskommune. I så fald er side 1 udfyldt ved modtagelsen. Den danske kommune returnerer blanketten med en udfyldt side 2, afsnit B.

Hver gang en kommune skal udstede en blanket E 104, skal kommunen undersøge, om der allerede er udstedt et EU-sygesikringskort til personen, og om kortets gyldighed udløber efter den pågældende skifter sikringsstat. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen inddrage EU-sygesikringskortet.

Modtagelse af blanket E 104

Når en EØS-borger flytter til Danmark, kan pågældende medbringe en E 104 fra sit tidligere sikringsland. Da Danmark ikke mere har ventetid for optagelse af tilflyttere i den danske sygesikring, har blanketten ikke relevans for retten til danske sundhedsydelse.

E 106 - Attest for ret til naturalydelse ved sygdom og moderskab, for personer bosat i et andet land end det kompetente land

Anvendes ikke mellem de nordiske lande.

Blanket E 106 bruges hovedsageligt til

- 1) grænsearbejdere,
- 2) ved udstationering af arbejdstagere/selvstændige erhvervsdrivende/tjenestemænd og dermed lige-stillede i mere end 1 år,
- 3) lokalt ansat personale ved ambassader,
- 4) EU-hjælpepersonale,
- 5) søfolk, der er bosat i én EØS-stat, og som er beskæftiget på et skib, der sejler under en anden EØS-stats flag,
- 6) internationale transportarbejdere, der bor i en EØS-stat og udøver international transport for en virksomhed med hjemsted i en anden EØS-stat.

E 106 dokumenterer, at den sikrede har ret til at modtage sygehjælp i den stat, hvor den pågældende bor, på samme vilkår som offentligt syge(for)sikrede i denne stat, men principielt til udgift for den sikredes kompetente stat.

Til danske sikrede skal kommunen samtidig med udstedelse af blanket E 106 udstede et særligt legitimationsbevis (OS 01.301) for ret til sygesikringslovens ydelser. Til statsudsendte og medfølgende familiemedlemmer, der under udsendelsen fortsat står registreret med bopæl i Danmark, jf. CPR-lovens § 24, stk. 5 og 6 udstedes dog ikke et særligt legitimationsbevis, da disse fortsat er sygesikret i Danmark ved det almindelige sygesikringsbevis.

Som dansk sikret, har den sikrede ret til ydelser efter sygesikringsloven, sygehusloven samt efter loven om svangerskabshygiejne og fødselshjælp under ophold i Danmark på samme vilkår som andre med bopæl og sygesikring i Danmark.

Blanket E 106 og det særlige legitimationsbevis udstedes til sikrede, der har udstået ventetiden på optagelse i den danske sygesikring.

Blanket E 106 udstedes til danske sikrede på følgende grundlag:

1) Grænsearbejdere, der arbejder i Danmark, men bor i en anden EØS-stat, er omfattet af dansk lovgivning. Efter godtgørelse af beskæftigelse ved en virksomhed med hjemsted i Danmark eller for udøvelse af selvstændig virksomhed i Danmark udsteder kommunen en blanket E 106.

2) Ved udstationering fra et firma i Danmark i mere end 1 år, skal en arbejdstager/selvstændig erhvervsdrivende vise kommunen en blanket E 101, attesteret af Den Sociale Sikringsstyrelse, som dokumentation for at den pågældende i udstationeringsperioden er omfattet af dansk lovgivning, inden kommunen kan udstede en blanket E 106. Blanketten udskrives for en periode, der svarer til udstationeringsperioden, som fremgår af blanket E 101.

En tjenestemand eller dermed ligestillet, der arbejder for en dansk offentlig myndighed, skal vise kommunen en skrivelse fra den pågældendes arbejdsgiver, som bekræfter en udsendelse i mere end 1 år, forinden kommunen kan udstede en blanket E 106 for udsendelsesperioden.

3) For lokalt ansat personale ved danske ambassader (chauffører o.l.) samt privat ansatte hos udsendte embedsmænd (hushjælp o.l.), der har valgt at være omfattet af dansk lovgivning, vises til kommunen en blanket E 103, attesteret af Den Sociale Sikringsstyrelse, inden kommunen kan udstede en blanket E 106.

4) For EU-hjælpepersonale (lokalt ansat korrespondent o.l.), der har valgt at være omfattet af dansk lovgivning, vises til kommunen en blanket E 103 attesteret af Den Sociale Sikringsstyrelse, inden kommunen kan udstede en blanket E 106.

5) Søfolk, der arbejder på et skib, der sejler under dansk flag, er omfattet af dansk lovgivning. Ved godtgørelse af ansættelse på et skib, der sejler under dansk flag, udskrives blanket E 106 af kommunen.

6) For internationale transportarbejdere vises til kommunen enten en blanket E 101, attesteret af Den Sociale Sikringsstyrelse eller en afgørelse fra Den Sociale Sikringsstyrelse, der bekræfter, at den pågældende er omfattet af dansk social lovgivning, inden kommunen kan udstede en blanket E 106.

Udstedelse af blanket E 106

Ved kommunens udstedelse af en blanket E 106, udfyldes afsnit A. Bemærk, at pkt. 3 kun undtagelsesvis udfyldes, i tilfælde hvor blanketten udstedes til et familiemedlem til en arbejdsløs, der bor i en anden EØS-stat end den arbejdsløse.

Den sikrede skal aflevere 2 eksemplarer af E 106 til sikringsmyndighederne i den nye bopælsstat. Disse registrerer herefter den pågældende og påfører eventuelle medforsikrede familiemedlemmer under pkt. 10. Et eksemplar af blanketten returneres til den danske kommune som bekræftelse på, at registrering er foretaget.

Modtagelse af blanket E 106

Hvor en dansk kommune modtager en blanket E 106 fra en anden stats sikringsmyndigheder, skal bopælskommunen påtegne blankettens afsnit B som bekræftelse på, at den pågældende er registreret med bopæl og er sygesikret i Danmark. Et eksemplar af blanketten returneres til afsenderinstitutionen. Under pkt. 10 anføres eventuelle medforsikrede familiemedlemmer. Som familiemedlem anerkendes en ægtefælle/samlever, samt børn under 18 år.

OBS: Ved modtagelse af en blanket E 106 fra Italien eller fra et af de 10 nye EU-lande eller Schweiz, skal kommunen returnere blanketten ved at sende denne til Indenrigs- og Sundhedsministeriet til registrering. Ministeriet returnerer herefter blanketten til afsenderinstitutionen.

E 107 - Anmodning om attest for ret til naturalydelse

Anvendes mellem de nordiske lande.

Blanket E 107 benyttes til at rekvirere en manglende E-blanket/midlertidig attest for et EU-sygesikringsbevis.

Blanketten identificerer den person, der ønskes oplysning om og hvilken blanket/dokumentation, der ønskes.

Udstedelse af blanket E 107

En dansk myndighed kan rekvirere en manglende blanket/attest ved at fremsende en blanket E 107 til den kompetente udenlandske institution. Her skal afsnit A udfyldes.

Modtagelse af blanket E 107

Når en dansk kommune modtager en blanket E 107 fra en anden EØS-stat, har institutionen i denne stat udfyldt afsnit A. Hvis den person, der spørges om, er omfattet af EF-forordningen og er dansk socialt sikret, udsteder kommunen den ønskede blanket/attest.

Hvis den efterspurgte blanket/attest ikke kan udstedes, fordi betingelserne herfor ikke er opfyldt, udfyldes afsnit B og det ene eksemplar af blanket E 107 sendes tilbage til forespørgeren. Rubrik 10.2 afkrydses, og begrundelsen for afslag angives.

E 108 - Meddelelse om suspension eller bortfald af ret til naturalydelse ved sygdom og moderskab

Anvendes ikke mellem de nordiske lande.

Blanket E 108 benyttes almindeligvis til at ophæve en persons ret til sygehjælp i bopælsstaten for den kompetente stats regning.

Udstedelse af blanket E 108

Når en kommune modtager oplysning om, at en dansk socialt sikret, der er bosat i en anden EØS-stat, har ændret arbejds- eller bopælsforhold, der fører til en ændring af den pågældendes sikringsforhold, skal kommunen fremsende en blanket E 108 i 2 eksemplarer til bopælsstedets institution. Ved fremsendelsen skal afsnit A udfyldes. Under pkt. 4 skal begrundelsen for ophævelsen af retten til sygehjælp (principielt for dansk regning) oplyses. Bopælsstedets institution udfylder herefter afsnit B, og returnerer det ene eksemplar af blanketten til Danmark, som bekræftelse på ændringen.

Modtagelse af blanket E 108

Når en kommune modtager en blanket E 108 fra en anden EØS-stat, skal kommunen tage stilling til eventuelle konsekvenser af den meddelte ændring af den sikredes syge(for)sikringsforhold og udfylde afsnit B. Kommunen skal returnere det ene eksemplar af blanketten til afsenderen, som bekræftelse på registrering af ændringen.

OBS: Hvis den udenlandske myndighed lukker en blanket E 106, en blanket 109 eller en blanket E 121 vedrørende en EØS-borger fra Italien, fra et af de 10 nye EU-lande eller fra Schweiz, der bor i kommunen, og kommunen er enig i denne afgørelse, skal kommunen sende den kvitterede blanket E 108 til Indenrigs- og Sundhedsministeriet til registrering. Ministeriet får hermed et grundlag for at vurdere den finansielle balance i mellemstatslige aftaler om afkald på refusion af sygehjælpsudgifter. Indenrigs- og Sundhedsministeriet returnerer blanketten til afsenderinstitutionen.

ÆNDRET APRIL 2008

E 109 - Attest med henblik på registrering af arbejdstagerens eller den selvstændige erhvervsdrivendes familiemedlemmer samt førelse af fortegnelser

Anvendes ikke mellem de nordiske lande.

Blanket E 109 bruges til medforsikrede familiemedlemmer, der har/tager bopæl i en anden EØS-stat end den, hvor arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende er bosat.

Blanketten dokumenterer, at et familiemedlem har ret til sygehjælpsydelse på lige fod med andre offentligt syge(for)sikrede i den stat, hvor familiemedlemmet bosætter sig, selvom den "hovedperson", hvorfra den pågældende afleder ret til sygehjælp, er omfattet af en anden stats lovgivning. Udgifter til sygehjælp afholdes i princippet af "hovedpersonens" sikringsstat.

Når et familiemedlem, der er registreret på grundlag af en blanket E 109, skal på ophold uden for sin bopælsstat, skal den pågældende medbringe et EU-sygesikringskort udstedt af myndighederne i bopælsstaten.

Udstedelse af blanket E 109

Blanket E 109 udstedes til familiemedlemmer ved godtgørelse af familierelation til en person, der som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende er omfattet af dansk social sikring efter EF-forordningens regler.

Blanket E 109 udstedes af familiemedlemmets fraflytningskommune eller af "hovedpersonens" bopælskommune, hvis et familiemedlem aldrig har været bosat i Danmark.

Når en kommune skal udstede en blanket E 109, udfyldes afsnit A. Pkt. 2 udfyldes med oplysninger om den "hovedperson", hvorfra familiemedlemmet afleder rettigheder, dvs. ægtefællen eller en forælders navn og adresse. Under pkt. 3 anføres navn og eventuelt (den nye) adresse for den, blanketten udstedes til. Pkt. 4 udfyldes kun, såfremt den pågældende flytter til Irland eller Storbritannien. Under pkt. 5 skrives datoen for flytningen til udlandet, eller datoen for "hovedmandens" indtræden under dansk socialt sikring, fx for en polsk arbejdstager, den dato den pågældende påbegynder beskæftigelse ved en arbejdsgiver i Danmark. Tidspunkt for ophør af blankettens gyldighed angives under pkt. 6.

Hver gang en kommune skal udstede en blanket E 109, skal kommunen undersøge, om der allerede er udstedt et EU-sygesikringskort til familiemedlemmet, og om kortets gyldighed udløber efter fraflytningen til udlandet. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen inddrage EU-sygesikringskortet.

Straks ved ankomsten afleveres 2 eksemplarer af blanketten til sikringsmyndighederne i (den nye) bopælsstat. Disse afgør, om det pågældende familiemedlem kan få ret til sygehjælp i staten som medforsikret familiemedlem. Et eksemplar af blanketten returneres til den danske kommune med angivelse af, at registrering er foretaget eller ikke kan foretages.

Modtagelse af blanket E 109

Hvor en dansk kommune modtager en blanket E 109 fra sikringsmyndighederne i en anden EØS-stat, skal bopælskommunen afgøre, om familiemedlemmet kan opnå ret til sygehjælp i Danmark som "medforsikret familiemedlem". Som familiemedlem anerkendes en ægtefælle/samlever og børn under 18 år. I bekræftende fald udfylder bopælskommunen det ene eksemplar af blanketten med bekræftelse på, at et familiemedlem er

registreret med bopæl og ret til sygehjælp i Danmark (i princippet til udgift for den udenlandske sikringsmyndighed). I det tilfælde skal afsnit B pkt. 10 udfyldes, og de familiemedlemmer, der medforsikres, skal anføres.

Hvis et familiemedlem ikke kan betragtes som et "medforsikret familiemedlem", fx fordi den pågældende er arbejdstager i Danmark, skal kommunen udfylde afsnit B, pkt. 9.

OBS: Det ene af de udfyldte eksemplarer sendes til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse til registrering. Ministeriet får hermed et grundlag for at vurdere den finansielle balance i de mellemstatslige aftaler om afkald på refusion af sygehjælpsudgifter.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse returnerer blanketten til afsenderinstitutionen.

E 112 - Attest om fortsat modtagelse af ydelser fra syge- og moderskabsforsikringen

Anvendes mellem de nordiske lande.

Blanketten dokumenterer, at en person af sin hjemlige syge(for)sikring har fået tilladelse til at rejse til en anden EØS-stat for at modtage behandling, typisk sygehusbehandling, i en anden stat, i princippet til udgift for den hjemlige syge(for)sikring.

Blanket E 112 kan udstedes af de nedenfor nævnte danske myndigheder til EØS-statsborgere, der er dansk socialt sikrede og deres familiemedlemmer

- 1) ved henvisning af en patient til højt specialiseret sygebehandling i udlandet - her udskrives E 112 af Sundhedsstyrelsen,
- 2) når amterne tilbyder behandling i udlandet for at løse sin sygehusforpligtelse - her udskrives E 112 af amtet,
- 3) hvor de maksimale ventetider på behandling af livstruende lidelser ikke kan overholdes - her udskrives E 112 af amtet,
- 4) hvor der er mere end 2 måneders ventetid på behandling i Danmark, dog med undtagelse af visse diagnoser, fx psykiatrisk behandling – her udskrives E 112 af amtet,
- 5) hvor patienter efter regler om second opinion tilbydes eksperimentel behandling i udlandet, primært ved livstruende kræftsygdom - her udskrives E 112 af Sundhedsstyrelsen,
- 6) i helt særlige undtagelsestilfælde hvor velfærdshensyn retfærdiggør, at en patient kan modtage planlagt behandling under ophold i andre medlemsstater - her udskrives E 112 af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

E 120 - Attest om ret til naturalydelse for pensions- eller renteansøgere og deres familiemedlemmer

Anvendes ikke mellem de nordiske lande.

Blanket E 120 anvendes til at afbøde eventuelle vanskeligheder ved udredelse af sygehjælp til personer, der har søgt, men endnu ikke fået bevilget en social pension eller tjenestemandspension. Den bruges i det tidsrum, hvor pensionsansøgeren venter på afgørelse om pensionens bevilling. Det betyder, at pensionsansøgeren og dennes familiemedlemmer kan sikres sygehjælp i bopælsstaten i venteperioden.

Udstedelse af blanket E 120

Til en person der har søgt pension fra Danmark og som flytter til udlandet, udsteder bopælskommunen blanketten i 2 eksemplarer, og afsnit A udfyldes. Pkt. 3, 4, 5 og 6 udfyldes af den institution, som behandler ansøgningen om pension.

Hvis en ansøger om dansk pension på ansøgningstidspunktet er bosat uden for Danmark, er det Den Sociale Sikringsstyrelse, der udsteder blanketten.

Pensionsansøgeren afleverer blanketten til syge(for)sikringsmyndighederne i bopælsstaten. Disse registrerer herefter den pågældende og påfører eventuelle medforsikrede familiemedlemmer i afsnit B, pkt. 8 og 9. Et eksemplar af blanketten returneres til den danske kommune/Den Sociale Sikringsstyrelse, som bekræftelse på at registrering er foretaget.

Modtagelse af blanket E 120

Hvor en dansk kommune modtager en blanket E 120 fra en anden stats syge(for)sikringsmyndigheder, er det bopælskommunen, der skal træffe afgørelse om, hvorvidt pensionsansøgeren kan registreres med bopæl og sygesikres i Danmark, principielt til udgift for en anden EØS-stat. Bopælskommunen skal udfylde blankettens afsnit B.

Pkt. 7 udfyldes, hvis pensionsansøgeren ikke kan registreres som sygesikret i Danmark, principielt til udgift for en anden EØS-stat, fx hvis pensionsansøgeren er arbejdstager i Danmark. Under pkt. 8 og 9 anføres eventuelle medforsikrede familiemedlemmer. Som familiemedlem anerkendes en ægtefælle/samlever, samt børn under 18 år. Et eksemplar af blanketten returneres til afsenderinstitutionen.

OBS: Ved modtagelse af en blanket E 120 fra Italien, fra et af de 10 nye EU-lande eller fra Schweiz, skal kommunen returnere blanketten ved at sende denne til Indenrigs- og Sundhedsministeriet til registrering. Ministeriet returnerer herefter blanketten til afsenderinstitutionen.

ÆNDRET APRIL 2008

E 121 - Attest for registrering af pensions- eller rentemodtagere samt førelse af fortegnelser

Anvendes ikke mellem de nordiske lande.

Blanket E 121 anvendes til personer, der modtager en social pension og/eller en tjenestemandspension fra en EØS-stat, og som har bopæl i en anden EØS-stat, fx danske pensionister, der udvander til Spanien.

Blanketten anvendes også til medforsikrede familiemedlemmer.

Blanketten dokumenterer, at pensionisten har ret til sygehjælp på samme vilkår som offentligt syge(for)sikrede borgere i den stat, hvor den pågældende er bosat, men principielt for den pensionsudbetalende stats regning, dvs. den stat som udsteder blanket E 121.

Der gælder særlige regler for, hvilken EØS-stat der skal udstede blanket E 121 til personer, der modtager pension fra flere medlemsstater, jf. vejledningens afsnit 6.8.4. - 6.8.6.

Udstedelse af blanket E 121

a) dansk pensionist flytter til en anden EØS-stat

Til en person, der modtager pension udelukkende fra Danmark, og som flytter til udlandet, udsteder bopælskommunen blanketten i 2 eksemplarer og afsnit A udfyldes. Der udstedes en blanket E 121 til pensionisten og en blanket E 121 til hvert familiemedlem, der skal medforsikres.

Pkt. 1 udfyldes med navnet på den syge(for)sikring, som pensionisten søger optagelse i. Ofte kendes navnet ikke, og punktet står tomt.

Pkt. 2 udfyldes med pensionistens navn, fødselsdag og kommende adresse i udlandet, hvis den kendes, og i pkt. 2.5. cpr-nummer.

Pkt. 3 og 4 udfyldes af den institution, der udbetaler pensionen. I pkt. 3.1. afkrydses ud for den form for pension, der er tale om. Pkt. 3.2. udfyldes med den dato, fra hvilken pensionen er bevilget.

Pkt. 5 udfyldes kun, hvis blanketten vedrører et familiemedlem og udfyldes i givet fald af pensionistens fraflytningskommune.

Pkt. 5.1. udfyldes med familiemedlemmets navn, - pkt. 5.2. med fornavne og fødselsdato, - pkt. 5.3. med adressen i udlandet, - pkt. 5.4. med familiemedlemmets cpr-nummer - og pkt. 5.5. med den dato hvor familiemedlemmet flytter.

Pkt. 6 - ved udstedelse af blanketten til en pensionist

Udfyldes af pensionistens fraflytningskommune. Pkt. 6.1. her skrives den 4-cifrede kommunekode, - pkt. 6.2. her afkrydses for "rubrik 2" og derefter skrives udrejsdatoen - pkt. 6.4. her skrives udrejsdatoen igen (**se dog nedenfor ad pkt. 6 - udrejsdato**).

Pkt. 6 - ved udstedelse af blanketten til en pensionists familiemedlemmer

Udfyldes af pensionistens fraflytningskommune.

Blankettens pkt. 1, 2, 3 og 4 udfyldes med data vedrørende pensionisten. Under pkt. 5 anføres data for familiemedlemmet.

Under pkt. 6.2 afkrydses "rubrik 5" og dernæst angives familiemedlemmets udrejsedato – under pkt. 6.4 angives udrejsedatoen igen (**se dog nedenfor ad pkt. 6 - udrejsedato**).

Pkt. 6.6. Hvis der tidligere har været udstedt en blanket E 106, kan udstedelsesdatoen anføres her.

Pkt. 6 – Udrejsedato og eventuel inddragelse af EU-sygesikringsbevis

Hver gang en kommune skal udstede en blanket E 121, skal kommunen undersøge, om der allerede er udstedt et EU-sygesikringskort til pensionisten og de medflyttende familiemedlemmer, og om kortets gyldighed udløber efter fraflytningen til udlandet. Hvis dette er tilfældet, skal kommunen inddrage EU-sygesikringskortet, medmindre kortets gyldighed udløber inden for en kortere frist, der må forventes anvendt til registrering af blanketten E 121 i bopælsstaten. I dette tilfælde kan pensionisten/familiemedlemmet beholde EU-sygesikringskortet, og blanket E 121 udstedes med gyldighed fra den dag kortet udløber, se nedennævnte eksempel.

Har et kort fortsat lang gyldighed, skal kommunen inddrage kortet. Kommunen kan i dette tilfælde fx hvis pensionisten skal flytte til Italien, Frankrig eller til Spanien - hvor der kan gå lang tid før pensionisten bliver registreret i den offentlige syge(for)sikring ved blanketten E 121 - udstede en "Attest, der midlertidigt erstatter EU-sygesikringskortet" for en begrænset periode, således at pensionisten ikke er uden sikring i perioden indtil vedkommende er registreret i bopælsstaten. Samtidig kan kommunen udstede et særligt sundhedskort (OS 01.301) med samme gyldighedsperiode. Blanket E 121 DK udstedes med gyldighed fra den dag, den midlertidige attest udløber, se nedennævnte eksempel.

Kommunerne bør opfordre pensionisterne til at søge optagelse i den offentlige syge(for)sikring i den nye bopælsstat, dvs. aflevere E 121 til sikringsmyndighederne i den nye bopælsstat straks efter flytningen.

Eksempel:

En dansk folkepensionist flytter den 1. december 2008 til Spanien. Ved flytningen fra Danmark er den pågældende i besiddelse af et EU-sygesikringskort med gyldighed indtil den 1. maj 2013. Kommunen skal derfor inddrage kortet. Kommunen kan dernæst udstede en "Attest, der midlertidigt erstatter et EU-sygesikringskort" og et særligt sundhedskort (OS 01.301) med gyldighed indtil den 30. april 2009. Samtidig udleveres en blanket E 121 DK til pensionisten med gyldighed fra den 1. maj 2009 anført under pkt. 6.2 og 6.4.

Pkt. 8 – udfyldes af fraflytningskommunen.

Pensionisten og medforsikrede familiemedlemmer skal aflevere 2 eksemplarer af blanketten til syge(for)sikringen i deres nye bopælsstat. Når disse har registreret pensionisten / eventuelt medforsikrede familiemedlemmer, returneres et eksemplar af hver af de kvitterede blanketter til den danske kommune, som bekræftelse på at registrering er foretaget.

Når kommunen modtager blanket E 121 retur fra bopælsstaten, skal blanketten sendes til Sikringsstyrelsen, således at Sikringsstyrelsen altid er bekendt med hvilke danske pensionister og familiemedlemmer, der er syge(for)sikret i en anden EØS-stat, principielt for dansk regning.

b) person bosat i anden EØS-stat, der bliver berettiget til dansk pension

Til en person, der er bosat i en anden EØS-stat, og som bliver berettiget til pension fra Danmark, udstedes blanketten E 121 DK af Sikringsstyrelsen.

Modtagelse af blanket E 121 fra en anden EØS-stat

Når en pensionist fra en anden EØS-stat flytter til Danmark, er det den danske tilflytningskommune, der skal tage stilling til om pensionisten/et familiemedlem skal sygesikres i Danmark, i princippet til udgift for en anden EØS-stat. I bekræftende fald skal kommunen kvittere den modtagne blanket E 121.

Det er også tilfældet, hvis en person, der bor i Danmark, bliver berettiget til pension fra en anden EØS-stat.

Der gælder særlige regler for, hvilken stat der er kompetent for udstedelse og for kvittering for modtagelse af blanket E 121 for pensionister, der modtager pension fra flere EØS-stater, jf. vejledningens afsnit 6.8.4. - 6.8.6.

Kommunen skal udfylde blankettens afsnit B.

Pkt. 9 - Udfyldes, når registrering afvises, fordi pensionisten/et familiemedlem allerede har ret til sygesikring i Danmark efter EF-reglerne. Dette vil typisk være tilfældet, hvor den pågældende allerede modtager pension fra Danmark eller er arbejdstager eller selvstændig her i landet. At pensionisten/ familiemedlemmet har bopæl i Danmark er **ikke** i sig selv grundlag for afvisning.

I pkt. 9.1. afkrydses enten for pensionist (rubrik 2) eller for familiemedlem (rubrik 5). Der afkrydses i pkt. 9.2. og grunden til afvisningen anføres i pkt. 9.3. (fx pågældende modtager også pension fra Danmark).

Hvis pensionisten skal registreres, udfyldes pkt. 10. I pkt.10.1 afkrydses enten for pensionist (rubrik 2) eller for familiemedlem (rubrik 5). - I pkt. 10.2. anføres den dato som er anført i pkt. 6.2. og 6.4., hvis denne dato er identisk med datoen for ret til sygesikring (registrering i folkeregistret) i Danmark. Hvis datoen i pkt. 3.2. (dato for opnåelse af ret til pension) ligger efter datoen for ret til sygesikring i Danmark, skrives datoen for pensionsretten (pkt. 3.2.).

Pkt. 12 - Udfyldes af den danske bopælskommune.

OBS: Det ene af de udfyldte eksemplarer sendes til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse til registrering. Ministeriet får hermed et grundlag for at vurdere den finansielle balance i de mellemstatslige aftaler om afkald på refusion af sygehjælpsudgifter, jf. vejledningens afsnit X. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse returnerer blanketten til afsenderinstitutionen.

E 124 – Begæring om begravelseshjælp

Kan anvendes mellem de nordiske lande.

Blanket E 124 kan bruges til ansøgning om begravelseshjælp fra den kompetente stat. Efterladte kan søge om begravelseshjælp, selvom dødsfaldet er indtruffet i en anden EØS-stat end den kompetente stat, og selv om de efterladte ikke bor i den kompetente stat.

Udfyldelse af blanketten

Hvor begravelseshjælp skal ydes af Danmark, eksempelvis efter danske pensionister bosat i en anden EØS-stat, udfyldes en blanket E 124 af ansøgeren, og blanketten sendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet sammen med en kopi af dødsattesten. Ministeriet sender herefter ansøgeren en vejledning om betingelserne for at modtage begravelseshjælp fra Danmark. Beregning og udbetaling af begravelseshjælp foretages af ministeriet.

Hvis begravelseshjælp skal søges fra en anden EØS-stat, kan en blanket E 124 rekvireres i Indenrigs- og Sundhedsministeriet. På blankettens bagside er der for hver EØS-stat oplyst, hvilke attester der skal følge med blanketten, når den sendes til den kompetente institution. Er den kompetente institution ikke bekendt, kan ministeriet forestå videresendelse til den kompetente institution.

E 125 - Individuel opgørelse over de faktiske udgifter

Kan anvendes mellem de nordiske lande.

Blanket E 125 bruges til refusion af faktiske sygehjælpsudgifter mellem EØS-staterne. Refusion kommer dog kun på tale, i det omfang der ikke mellem to EØS-stater er indgået en aftale om, at der gives afkald på refusion.

Der foretages mellemstatslig afregning af udgifter til sygehjælp ydet i Danmark ved forevisning af et EU-sygesikringsbevis/E 111 af sikrede fra følgende lande:

Cypern, Estland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig og Schweiz.

Ved ydelse af behandling i Danmark til sikrede, der ved en blanket E 112 er henvist til behandling her i landet, udstedes der en regning for behandlingen af sikrede fra følgende lande:

Andre nordiske lande, Cypern, Estland, Grækenland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Nederlandene (Holland), Polen, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig og Schweiz.

Udstedelse af blanket E 125

Hvor Danmark skal have refunderet sygehjælpsudgifter for sikrede fra ovennævnte lande, som har modtaget behandling under ophold her i landet, udfyldes en blanket E 125 af amtskommunen i det elektroniske indberetningssystem, jf. vejledningen, der ligger som hjælpesider til det elektroniske indberetningssystem, <http://e125.sst.dk>

To gange årligt skal amtskommunerne frigive de opsamlede E 125-blanketter til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, hvorefter ministeriet afkræver ovennævnte lande de samlede refusionsbeløb.

E 126 - Fastsættelse af refusionstakster for naturalydelse

Kan anvendes mellem de nordiske lande.

Blanket E 126 bruges til at indhente oplysning om størrelsen af et eventuelt tilskud fra syge(for)sikringen i en EØS-stat, hvor den sikrede har modtaget og betalt for sygehjælp, og hvor refusion af udgifterne først søges, efter at den sikrede er vendt tilbage til sin hjemstat.

Gennemførelsen af refusionen afhænger af, hvilken refusionsaftale der er indgået med opholdsstaten.

Modtagelse af blanket E 126

A. Udenlandsk sikret behandlet under ophold i Danmark

1. Afregning i forhold til sikrede fra Cypern, Estland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig eller Schweiz.

En udenlandsk sikret person, som fx ikke har medbragt et EU-sygesikringsbevis/blanket E 111 til Danmark, og derfor er blevet afkrævet betaling for en behandling, kan søge refusion via sin hjemlige syge(for)sikring.

Fra den sikredes syge(for)sikring modtager Indenrigs- og Sundhedsministeriet en blanket E 126, hvor afsnit A er udfyldt. Blanketten sendes til amtskommunen, som beregner refusionsbeløbet ud fra, hvad en dansk sikret i sygesikringsgruppe 1 ville have fået refunderet. Beløbet noteres under pkt. 9, og et eksemplar af blanketten returneres til den udenlandske syge(for)sikring, som herefter udbetaler beløbet til den sikrede.

2. Afregning i forhold til sikrede fra Frankrig, Grækenland, Irland, Luxembourg eller Storbritannien.

Refusionen gennemføres, som anført ovenfor under pkt. A, 1., dog skal amtskommunen foruden at oplyse refusionsbeløbet til den udenlandske syge(for)sikring tillige fremsende beløbet i hver enkelt sag.

For luxembourgiske sikrede skal refusionsbeløbet sendes til: Union Des Caisses De Maladie, 125, Rte d'Esch, L-1471 Luxembourg.

For britisk sikrede skal refusionsbeløbet sendes direkte til den sikredes adresse.

3. Afregning i forhold til sikrede fra et andet nordisk land, Nederlandene (Holland) eller Belgien.

For nordisk sikrede skal amtskommunen alene oplyse refusionsbeløbet og returnere blanket E 126 til den under punkt 7 nævnte institution, der herefter udbetaler beløbet direkte til den sikrede. De originale bilag skal opbevares i amtet, da den endelige afregning påhviler amterne.

For belgisk sikrede skal amtskommunen alene oplyse refusionsbeløbet og returnere blanket E 126 via Indenrigs- og Sundhedsministeriet. De originale bilag skal opbevares i amtet. Ministeriet tager en kopi af amtets svar, og returnerer blanketten til Belgien. Refusionsbeløbet udbetales herefter af den kompetente belgiske myndighed til den sikrede.

Én gang om året vil amterne fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet modtage en liste over de af amtet oplyste refusionsbeløb ved behandling af sikrede fra andre nordiske lande eller Belgien. Listerne fremsendes til amternes godkendelse.

Når listerne eventuelt påført bemærkninger fra amterne er godkendt af de ansvarlige myndigheder i de nordiske lande eller Belgien, modtager ministeriet de endelige lister fra de udenlandske ansvarlige myndigheder, hvorefter et samlet refusionsbeløb udbetales af ministeriet. Ministeriet opkræver derefter refusionsbeløbene i amterne.

For nederlandsk sikrede skal amtskommunen alene oplyse refusionsbeløbet og returnere blanket E 126 til den under pkt. 7 nævnte institution, der herefter udbetaler beløbet direkte til den sikrede. Ved årets udgang opgør hvert enkelt amt herefter, hvor meget de samlede oplyste refusionsbeløb andrager. En liste med navn, fødselsdato og refusionsbeløb for hver enkelt patient udfærdiges, hvorefter amtet sender denne liste og det samlede refusionsbeløb til Nederlandene.

Udstedelse af blanket E 126

B. Dansk sikret behandlet under ophold i udlandet

1. Sygehjælp modtaget under ophold i Belgien, Cypern, Estland, Finland, Island, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Nederlandene (Holland), Norge, Polen, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig eller Schweiz.

En dansk sikret, som ikke har modtaget refusion under opholdet i ovennævnte stater, kan få hjælp hertil af sin danske bopælskommune. Bopælskommunen skal udfylde 2 eksemplarer af blanket E 126, afsnit A og sende blanketterne til Indenrigs- og Sundhedsministeriet bilagt de originale regninger og kvitteringer, samt oplysning om den sikredes adresse og bankkonto, hvortil en eventuel refusion kan anvises. Indenrigs- og Sundhedsministeriet sender herefter materialet til den kompetente udenlandske myndighed.

Når blanket E 126 modtages retur, er størrelsen af et eventuelt refusionsbeløb oplyst under pkt. 9. Ministeriet omregner dette til danske kroner, anviser beløbet til den sikredes konto og orienterer den sikrede herom. Hvis det under pkt. 9 er anført, at der ikke er refusion, vil dette være begrundet under pkt. 10. Ministeriet orienterer herefter den pågældende om afslaget.

Hvis der har været tale om behandling i Tyskland, kan blanket E 126 med bilag sendes direkte til Deutsche Verbindungsstelle. Hvis blanket E 126 returneres til kommunen, skal blanketten med bilag sendes videre til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der udbetaler et evt. refusionsbeløb.

Hvis der har været tale om behandling i et andet nordisk land, kan kommunen tilsvarende sende blanket E 126 med bilag direkte til kontaktorganet. Også i dette tilfælde skal refusionsbeløbet betales til den sikrede af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

2. Sygehjælp modtaget under ophold i Frankrig, Grækenland, Irland, Luxembourg eller Storbritannien.

Hvor en dansk sikret har haft udgifter til sygehjælp under ophold i ovennævnte stater, kan den danske bopælskommune hjælpe med at søge refusion. Kommunen udfylder to eksemplarer af blanket E 126, afsnit A og fremsender blanketterne til Indenrigs- og Sundhedsministeriet bilagt de originale regninger og kvitteringer, samt oplysning om den sikredes adresse og bankkonto, hvortil en eventuel refusion kan anvises. Ministeriet sender herefter blanketterne samt bilagene til opholdsstaten.

Fra opholdsstaten modtager ministeriet blanketten retur, og under pkt. 9 er refusionsbeløbet anført. Refusionsbeløbet kan først anvises til den sikrede, når ministeriet har modtaget beløbet fra opholdsstaten. Hvis det under pkt. 9 er anført, at der ikke er refusion, vil dette være begrundet under pkt. 10. Ministeriet orienterer herefter den pågældende om afslaget.

E 127 - Individuel opgørelse over de månedlige fikserede beløb

Anvendes ikke mellem de nordiske lande. Bruges ikke af amter og kommuner.

Blanketten modtages i Indenrigs- og Sundhedsministeriet og er en regning for de gennemsnitsudgifter, som Danmark skal betale for danske sikrede pensionister, der har bopæl og er offentligt syge(for)sikret i en anden EØS-stat til udgift for Danmark. Disse pensionister har modtaget en blanket E 121 udstedt af en kommune eller af Den Sociale Sikringsstyrelse.

Blanketten bruges også ved opkrævning af gennemsnitsudgifter, som Danmark skal betale for familiemedlemmer til dansk sikrede arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, der har bopæl og er offentligt syge(for)sikret i en anden EØS-stat til udgift for Danmark. Disse familiemedlemmer har modtaget en blanket E 109 udstedt af en kommune.

På blanketten E 127 er oplyst det antal måneder, pensionisten/familiemedlemmet har været tilmeldt en udenlandsk syge(for)sikring, og for hvilke måneder Danmark skal betale sygehjælpsudgifter.

Danmark modtager E 127 blanketter fra Cypern, Estland, Frankrig, Grækenland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Ungarn og Schweiz, da der ikke er aftalt refusionsafkald vedrørende pensionister og familiemedlemmer med disse stater.

Skematisk blanketoversigt EØS (Schweiz) – undtagen Norden

Bilag 2

Hvilken situation	Hvilken blanket/ dokumentation	Hvad giver blanketten ret til	Eventuelle be- grænsninger	Bemærkninger
Optagelse i en anden stats sikringssystem, fx ved udvandring	E 104	Hvis betingelserne for at blive optaget i tilflytningsstatens sikringssystem er opfyldt, så optagelse uden ventetid		Hvis den pågældende frameldes folkeregistret, inddrages sygesikringsbeviset
Bopæl i en anden EØS-stat, omfattet af dansk lovgivning: 1) udsendt af privat firma i mere end 1 år 2) udsendt af offentlig myndighed i mere end 1 år 3) søfolk beskæftiget på skib, der sejler under dansk flag	E 106	Optagelse i bopælsstatens syge(for)sikring og dermed ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælsstatens borgere	1) Gyldighed i udsendelsesperioden, sædvanligvis max. 3 år 2) Ubegrænset 3) Gyldighed indtil ophør af beskæftigelse	E 106 udstedes på grundlag af: 1) E 101 udstedt af Den sociale Sikringsstyrelse** 2) dokumentation for udsendelse fra en dansk off. myndighed*** 3) dokumentation af ansættelse på skib, der sejler under dansk flag** ** OS 01.301 udstedes ***OS 01.301 udstedes, hvis sygesikringsbeviset inddrages
Lokal ansat ved dansk ambassade, privat ansat hos udsendte – der har valgt at være omfattet af ambassadens lovgivning	E 106	Optagelse i bopælsstatens syge(for)sikring og dermed ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælsstatens borgere	Gyldighed indtil ophør af beskæftigelse eller andet lovvalg meddeles	E 106 udstedes på grundlag af: E 103 godkendt af Den Sociale Sikringsstyrelse ☐OS 01.301 udstedes
EU-hjælpepersonale	E 106	Optagelse i bopælsstatens syge(for)sikring og dermed ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælsstatens borgere	Gyldighed indtil ophør af beskæftigelse	E 106 udstedes på grundlag af: E 103 godkendt af Den Sociale Sikringsstyrelse ☐OS 01.301 udstedes
Grænsearbejdere (arbejder i DK, bor i en anden EØS-stat)	E 106	Optagelse i bopælsstatens syge(for)sikring og dermed ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælsstatens borgere	Gyldighed indtil ophør af beskæftigelse	E 106 udstedes ved forevisning af dokumentation for ansættelse i DK ☐OS 01.301 udstedes

Skematisk blanketoversigt EØS (Schweiz) – undtagen Norden

Bilag 2

Hvilken situation	Hvilken blanket/ dokumentation	Hvad giver blanketten ret til	Eventuelle be- grænsninger	Bemærkninger
Udvandring, personer med dansk social pension eller tjenestemandspension (pension alene fra DK)	E 121	Optagelse i den nye bopælsstats offentlige syge(for)sikring og dermed ret til offentlige sundhedsydelse på lige vilkår med bopælsstatens borgere		Frameldes folkeregistret og sygesikringsbeviset inddrages (OS 01.301 udstedes ikke)
Midlertidigt ophold i en anden EØS-stat i erhvervsmæssig øjemed: 1) udsendt af privat firma 2) udsendt af offentlig myndighed 3) internationale transportarbejdere	EU-sygesikringsbevis	Ret til den sygehjælp der bliver medicinsk nødvendig under opholdet	Gyldighed i indtil 1 år (kan forlænges ved at vise en E 102)	EU-sygesikringsbevis udstedes på grundlag af: 1) E 101 udstedt af Den Sociale Sikringsstyrelse/E 102 udstedt af den kompetente myndighed i beskæftigelsesstaten 2) dokumentation for udsendelse fra en dansk off. myndighed 3) E 101 eller en afgørelse fra Den Sociale Sikringsstyrelse om sikring under dansk lovgivning OS 01.301 udstedes, hvis sygesikringsbeviset inddrages
Midlertidigt ophold i en anden EØS-stat (ferie, studie, au pair m.v.)	EU-sygesikringsbevis	Ret til den sygehjælp der bliver medicinsk nødvendig under opholdet	Gyldighed i højst 1 år	Hvis sygesikringsbeviset inddrages, udstedes OS 01.301
Arbejdsløse, der rejser til en anden EØS-stat for at søge arbejde	E 119 og EU-sygesikringsbevis	Ret til den sygehjælp der bliver medicinsk nødvendig under opholdet	Gyldighed i højst 3 måneder	E 119 og EU-sygesikringsbeviset udstedes på grundlag af E 303 udstedt af en arbejdsløshedskasse

⊠ Hvis E 104 fra den tidligere syge(for)sikring ikke forevises, udstedes E 106 først 6 uger efter valg af dansk lovgivning/ansættelse i Danmark.

Skematisk blanketoversigt – Norden

Bilag 3

Hvilken situation	Hvilken dokumentation	Hvad giver blanketten ret til o.a.	Eventuelle begrænsninger	Bemærkninger
Optagelse i en anden stats sikringssystem, normalt ved udvandring	Internordisk flyttebevis (N/E 104)	Til Island medbringes N/E 104 og et flyttebevis. Til andre nordiske lande alene et flyttebevis. Optages i syge(for)sikringen, når den pågældende registreres med bopæl i tilflytningslandet		Frameldes folkeregistret, når underretning om registrering som flyttet til et andet nordisk land er modtaget. Sygesikringsbevis inddrages
Bopæl i et andet nordisk land, omfattet af dansk lovgivning: 1) udsendt af privat firma 2) udsendt af dansk off. myndighed 3) lokal dansk ansat ved ambassade, privat ansatte hos udsendte	Internordisk flyttebevis	Optages i det nye bopælslands syge(for)sikring, når den pågældende er bopælsregistreret, og dermed ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælslandets borgere		1) N/E 101 skal udstedes af Den Sociale Sikringsstyrelse* 2) Dokumentation for udsendelse fra dansk off. myndighed** 3) E 103 skal udstedes af Den Sociale Sikringsstyrelse* * OS 01.301 udstedes ved forevisning af den nævnte dokumentation ** OS 01.301 udstedes, hvis sygesikringsbeviset inddrages
Grænsearbejder (arbejder fx i DK, bor i Sverige)		Optages i bopælslandets syge(for)sikring, når den pågældende er bopælsregistreret og dermed ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælslandets borgere. Omfattet af sygesikringen i DK (beskæftigelsesstaten)		OS 01.301 udstedes ved forevisning af dokumentation for beskæftigelse i DK
Udvandring, personer med dansk social pension eller tjenestemandspension (pension alene fra DK)	Internordisk flyttebevis	Optages i syge(for)sikringen, når den pågældende registreres med bopæl i tilflytningslandet. Herefter ret til offentlige sundhedsydelser på lige vilkår med bopælslandets borgere		Frameldes folkeregistret, når underretning om registrering som flyttet til et andet nordisk land er modtaget. Sygesikringsbevis inddrages

Skematisk blanketoversigt – Norden

Bilag 3

Hvilken situation	Hvilken dokumentation	Hvad giver blanketten ret til o.a.	Eventuelle begrænsninger	Bemærkninger
<p>Midlertidigt ophold i et andet nordisk land i erhvervsmæssigt øjemed:</p> <p>1) udsendt af privat firma</p> <p>2) udsendt af offentlig myndighed</p> <p>3) internationale transportarbejdere</p>	<p>Dansk sygesikringsbevis kan på forespørgsel vises som dokumentation for at den pågældende er dansk sygesikret</p>	<p>Ret til den sygehjælp der bliver medicinsk nødvendig under opholdet</p> <p>Dækning af merudgifter ved lægeordineret hjemtransport til bopælslandet</p>	<p>1) Muligt indtil 1 år (kan forlænges ved forevisning af N/E 102)</p> <p>2) Ubegrænset</p>	<p>1) N/E 101 skal udstedes af Den Sociale Sikringsstyrelse (N/ E 102 udstedes af den kompetente myndighed i beskæftigelsesstaten)</p> <p>2) dokumentation for udsendelse fra en dansk offentlig myndighed</p> <p>3) E 101 eller en afgørelse fra Den Sociale Sikringsstyrelse om sikring under dansk lovgivning</p> <p>Hvis et ophold er af en sådan varighed, at den pågældende skifter bopælsland (afgøres af tilflytningslandet) inddrages sygesikringsbeviset og OS 01.301 udstedes ved forevisning af ovennævnte dokumentation</p>
<p>Midlertidigt ophold i et andet nordisk land (ferie, studie, au pair m.v.)</p>	<p>Dansk sygesikringsbevis kan på forespørgsel vises, som dokumentation for at den pågældende er dansk sygesikret</p>	<p>Ret til den sygehjælp der bliver medicinsk nødvendig under opholdet</p> <p>Dækning af merudgifter ved lægeordineret hjemtransport til bopælslandet</p>		
<p>Arbejdsløse, der rejser til et andet nordisk land for at søge arbejde</p> <p>Gælder kun for EØS-statsborgere</p>	<p>Dansk sygesikringsbevis kan på forespørgsel vises, som dokumentation for at den pågældende er dansk sygesikret</p> <p>E 119</p>	<p>Ret til den sygehjælp der bliver medicinsk nødvendig under opholdet</p> <p>Dækning af merudgifter ved lægeordineret hjemtransport til bopælslandet</p>	<p>Gyldighed i højst 3 måneder</p>	<p>E 119 udstedes på grundlag af E 303 udstedt af en arbejdsløshedskasse</p>

Bilag 4

Vejledning nr. 230 af 23. december 1993

Vejledning om særligt legitimationsbevis for ret til sygesikringslovens ydelser (OS 325) nu (OS 01.301)

Efter § 5 i bekendtgørelse nr. 490 af 21. juli 1986 af lov om offentlig sygesikring med senere ændringer forsynes personer, der opholder sig her i landet og har ret til ydelser efter sygesikringsloven, med et bevis herfor.

I § 13 i bekendtgørelse nr. 276 af 23. april 1992, om valgfri indplacering i sygesikringsgrupper, udstedelse af sygesikringsbeviser mv. er fastsat, at personer, der er berettiget til lovens ydelser *uden at have fast ophold* her i landet, hvert år skal forsynes med en *særlig legitimation* herfor.

Det særlige legitimationsbevis (OS 325) dokumenterer, at personer *uden fast ophold* - d.v.s. personer, som ikke er tilmeldt folkeregistret, enten fordi de ikke har bopæl i Danmark, eller fordi de uanset bopæl i landet ikke er tilmeldt folkeregistret, da de er fritaget for den almindelige registreringspligt - har ret til sygesikringslovens ydelser.

Disse personer har som følge af internationale aftaler tillige ret til ydelser efter sygehusloven, samt efter loven om svangerskabshygijne og fødselshjælp under ophold her i landet.

Denne vejledning udsendes, fordi kredsen af personer, som har ret til det særlige legitimationsbevis, udvides i forbindelse med ikrafttrædelsen af EØS-aftalen og Nordisk Konvention om Social Sikring.

Det særlige legitimationsbevis kan efter anmodning udstedes til følgende personer:

Personkreds

I. Bosat i et andet EØS-land, omfattet af EØS-aftalen

Følgende personer, der er bosat i et andet EØS-land, og som efter *EØS-aftalen* (reglerne i EF-forordning 1408/71) har ret til sygesikringsydelser i Danmark:

- 1) grænsearbejdere, der har bopæl i et andet EØS-land og arbejder i Danmark,
- 2) arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, som er beskæftiget i Danmark, men udsendes til at udføre et arbejde i et andet EØS-land,
- 3) tjenestemænd og dermed ligestillede (f.eks. overenskomstansatte akademikere), som udsendes fra Danmark til tjeneste i et andet EØS-land,
- 4) lokalt ansat personale ved danske diplomatiske repræsentationer eller konsulater i andre EØS-lande eller personer, der står i privat tjeneste hos embedsmænd tilknyttet disse diplomatiske repræsentationer eller konsulater. Det er dog en forudsætning, at de pågældende er danske statsborgere og har valgt at være omfattet af dansk lovgivning,

- 5) hjælpepersonale, der er ansat ved Den Europæiske Unions institutioner, og som har valgt at være omfattet af dansk lovgivning,
- 6) personer, der er bosat i et andet EØS-land, og som er beskæftiget om bord på et skib, der fører dansk flag,
- 7) familiemedlemmer til personer, der er nævnt under 2)-6), og som er bosat i et andet EØS-land, medmindre de pågældende er erhvervsmæssigt beskæftiget i bopælslandet.

Derudover kan visse personer, der under ophold i et andet EU-land, Østrig eller Liechtenstein ikke bliver optaget i opholdslandets forsikringssystem, have ret til at få et særligt legitimationsbevis. Det gælder f.eks. au pair-ansatte og uddannelsessøgende, såfremt de er omfattet af EU-reglerne.

II. Bosat i et andet nordisk land, omfattet af Nordisk Konvention om Social Sikring

Følgende personer, der er bosat i et andet nordisk land, og som efter *Nordisk Konvention om Social Sikring* (reglerne i EF-forordning 1408/71) har ret til sygesikringsydelse i Danmark:

- 1) grænsearbejdere, der har bopæl i et andet nordisk land og arbejder i Danmark,
- 2) arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, som er beskæftiget i Danmark, men udsendes til at udføre et arbejde i et andet nordisk land,
- 3) personer, ligestillet med tjenestemænd (f.eks. overenskomstansatte akademikere), som er udsendt fra Danmark til tjeneste i et andet nordisk land,
- 4) familiemedlemmer til personer, der er nævnt under 2)-3), og som er bosat i et andet nordisk land, medmindre de pågældende er erhvervsmæssigt beskæftiget i bopælslandet.

III. Bosat i lande uden for EØS-landene

Udsendte arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, der er omfattet af dansk lovgivning i henhold til bestemmelser i de konventioner om social sikring, som Danmark har indgået med lande uden for EØS-landene, har ligeledes ret til et særligt legitimationsbevis. Det gælder for tiden følgende lande: Tyrkiet, Jugoslavien, Pakistan, Schweiz, Quebec og Marokko.

I disse sager vil den pågældende kommune modtage meddelelse fra Direktoratet for Social Sikring og Bistand om den udsendtes rettigheder.

IV. Bosat i Danmark

Følgende personer, der har ret til sygesikringsydelse her i landet efter *EØS-aftalen* (reglerne i EF-forordning 1408/71), uanset at de ikke er tilmeldt folkeregistret, kan få et særligt legitimationsbevis:

- a) personale ved andre EØS-landes repræsentationer her i landet, der enten som udsendte tjenestemænd eller dermed ligestillede er omfattet af det pågældende lands lovgivning, eller andet personale ved sådanne repræsentationer m.fl., der har valgt at være omfattet af hjemlandets lovgivning. Hertil kommer det nævnte personales herboende familiemedlemmer,
- b) statsborgere i EØS-lande, der gør tjeneste ved NATO, WHO eller andre internationale organisationer her i landet, og deres familiemedlemmer.

På tilsvarende måde kan følgende personer, uanset at de ikke er tilmeldt folkeregistret, forsynes med et særligt legitimationsbevis, jf. *Nordisk Konvention om Social Sikring*:

- c) ikke-EØS-statsborgere ved andre nordiske landes repræsentationer her i landet, der som udsendte tjenestemænd eller dermed ligestillede er omfattet af det pågældende nordiske lands lovgivning, samt deres familiedlemmer,
- d) ikke-EØS-statsborgere, der er omfattet af et nordisk lands lovgivning, og som gør tjeneste ved NATO, WHO eller andre internationale organisationer her i landet, samt deres familiemedlemmer.

Legitimationsbeviset (anvendelse, udstedelse, gyldighed)

Det særlige legitimationsbevis anvendes som dokumentation for ret til sygesikringsydelse her i landet.

Personer, som er bosat uden for Danmark, jf. I, II og III, kan anvende beviset som rejsesygesikringsbevis i rejsesygesikringsordningens område, bortset fra i det land, hvor de pågældende er bosat.

Diplomater m.fl., jf. IV.a) og IV.c) kan alene anvende det særlige legitimationsbevis som dokumentation for ret til sygesikringsydelse her i landet, og de har *ikke* ret til rejsesygesikring (side 3 i beviset skal derfor annulleres).

Personer, der gør tjeneste ved NATO mv., jf. IV.b) og IV.d) kan kun anvende beviset som dokumentation for ret til sygesikringsydelse her i landet og *ikke* som rejsesygesikring, *såfremt* de pågældende gør tjeneste ved de internationale organisationer som udsendte tjenestemænd eller dermed ligestillede fra deres hjemland.

Beviset udstedes med 1 års gyldighed.

Indplacering i sygesikringsgruppe 1 eller 2 sker efter den pågældendes valg af sikringsgruppe. Den pågældende kan hvert år inden udgangen af august vælge, hvilken sikringsgruppe vedkommende ønsker at tilhøre. Valget har virkning fra den efterfølgende 1. oktober.

Det særlige legitimationsbevis udstedes som hovedregel af seneste eller nuværende bopælskommune. Hvis den pågældende ikke har haft bopæl i Danmark, udstedes beviset af den danske kommune, hvor den pågældendes arbejdsgiver har sit hjemsted, eller hvorfra et selvstændigt erhverv udøves.

Denne vejledning anvendes, når EØS-aftalen og Nordisk Konvention om Social Sikring træder i kraft. Vejledningen afløser Sikringsstyrelsens vejledning af 31. marts 1989.

Bilag 5

30.4.2004

DA

Den Europæiske Unions Tidende

L 160/136

**AFGØRELSE Nr. 196
af 23. marts 2004
ved anvendelse af artikel 22, stk. 1, litra a)
(Teksten er relevant for EØS og for EF/CH-aftalen)**

(2004/482/EF)

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS ADMINISTRATIVE KOMMISSION FOR VANDRENDE ARBEJDSTAGERES SOCIALE SIKRING HAR —

under henvisning til artikel 81, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet¹, i henhold til hvilken den har til opgave at behandle ethvert administrativt spørgsmål, der opstår i forbindelse med bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1408/71 og senere forordninger,

under henvisning til artikel 22, stk. 1, litra a) i forordning (EØF) nr. 1408/71 som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 631/2004 af 31. marts 2004

under henvisning til afgørelse nr. 163 af 31. maj 1996 om fortolkning af artikel 22, stk. 1, litra a), i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 i forbindelse med personer, som får dialyse eller oxygenbehandling², og

ud fra følgende betragtninger:

- 1) I henhold til artikel 22, stk. 1, litra a) i forordning (EØF) nr. 1408/71 som ændret ved forordning (EF) nr. 631/2004 af 31. marts 2004 har Den Administrative Kommission til opgave at opstille en fortegnelse over de naturalydelser, som af praktiske årsager kræver en forudgående aftale mellem patienten og den enhed, som yder behandlingen, således, at disse ydelser kan udredes under et midlertidigt ophold i en anden medlemsstat end den kompetente stat. Denne aftale har til formål at fremme den frie bevægelighed for de berørte personer på forsvarlige sundhedsmæssige vilkår.
- 2) Den i artikel 22, stk. 1, litra a) omhandlede aftale har til formål at sikre kontinuiteten i den behandling, som en forsikret har behov for under det midlertidige ophold i en anden medlemsstat.
- 3) På grund af dette mål er det vigtigste kriterium for definitionen af de naturalydelser, som kræver en forudgående aftale mellem patienten og den enhed, som leverer ydelserne i en anden medlemsstat, den lægelige behandlings livsnødvendige karakter og den kendsgerning, at denne behandling kun kan ydes på specialiserede medicinske afdelinger og/eller af specialiseret personale og/eller med specialudstyr. En ikke-udtømmende fortegnelse på grundlag af disse kriterier er vedlagt denne afgørelse

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

- 1) Al livsnødvendig lægelig behandling, som kun kan ydes på specialiserede medicinske afdelinger og/eller af specialiseret personale og/eller med specialudstyr, kræver i princippet en forudgående aftale mellem patienten og den enhed, der yder den pågældende behandling, for at sikre, at behandlingen er til rådighed for den forsikrede under det midlertidige ophold i en anden medlemsstat.
- 2) En ikke-udtømmende fortegnelse, som er baseret på de i stk. 1 anførte kriterier, er vedlagt denne afgørelse
- 3) Denne afgørelse træder i stedet for afgørelse nr. 163 af 31. maj 1996. Den offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. Den finder anvendelse fra den 1. juni 2004.

¹ 1 EFT L 149 af 5.7.1971, s. 2. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 631/2004 af 31. marts 2004.

² 2 EFT L 241 af 21.9.1996

Formand for Den Administrative Kommission

Tim Quirke

BILAG

Vejledende fortegnelse over livsnødvendige behandlinger, som i tilfælde af et midlertidigt ophold i en anden medlemsstat kræver forudgående aftale med den enhed, der yder behandlingen

- Dialysebehandling
- Oxygenbehandling

Bilag 6

De danske aftaler om refusion af sygehjælpsudgifter

Danmark har indgået aftaler med mange af EØS-staterne om helt eller delvist gensidigt afkald på refusion af udgifter til sygehjælp, jf. art. 36, stk. 3 og art. 63, stk. 3 i EF-forordning 1408/71. Aftalen med Italien er dog udelukkende en aftale om en særlig gennemførelse af refusionen efter reglerne i EF-forordning 1408/71. Der er endnu ikke forhandlet aftaler med de 10 nye EU-lande eller med Liechtenstein. Schweiz har ikke ønsket at indgå en afkaldstale.

Samlet betyder dette, at **der skal opkræves betaling for behandling ydet her i landet** ved forevisning af et **EU-sygesikringsbevis/blanket E 111** af sikrede fra følgende lande:

Cypern, Estland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig og Schweiz.

Ved behandling af **sikrede, der ved en blanket E 112 er henvist til behandling her i landet, opkræves betaling for** sikrede henvist fra følgende lande:

Andre nordiske lande, Cypern, Estland, Grækenland, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Malta, Nederlandene (Holland), Polen, Portugal, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig og Schweiz.

Indholdet af aftalerne med de enkelte stater er følgende:

Irland, Luxembourg, Storbritannien og Nordirland

Aftalerne med disse tre stater omfatter et fuldstændigt afkald på refusion af udgifter til sygehjælp. Dette indebærer, at udgifterne til sygehjælp afholdes endeligt af den stat, hvori en sygehjælpsydelse er givet.

Finland, Island, Norge og Sverige

Aftalerne med disse fire stater omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

Udgifter til sygehjælp ydet efter henvisning fra en anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1,c), samt ved arbejdsulykker og erhvervs sygdomme, art. 55, stk. 1,c).

Belgien

Aftalen med Belgien omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

Udgifter til sygehjælp i forbindelse med arbejdsulykker og erhvervs sygdomme, jf. EF-forordningens afsnit III, kapitel 4.

I forbindelse med den praktiske gennemførelse af refusion via blanket E 126 er det aftalt, at amtskommunerne i løbet af året alene oplyser refusionsbeløbenes størrelse, mens pengeoverførslen sker ved en samlet årlig afregning, se nærmere herom i Bilag 1 - Blanketvejledning, ad blanket E 126.

Frankrig

Aftalen med Frankrig omfatter afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

Sygehjælp til sociale pensionister, tjenestemandspensionister og familiemedlemmer til pensionister, som modtager pension fra den ene stat, men er bosat i den anden stat, jf. EF-forordningens art. 28 og 28 a.

Grækenland

Aftalen med Grækenland omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

- 1) Udgifter til sygehjælp ydet efter henvisning fra den anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1,c) samt stk. 3, og sygehjælp ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1, c),
- 2) udgifter til sygehjælp til sociale pensionister, tjenestemandspensionister og familiemedlemmer til pensionister, som modtager pension fra den ene stat, men er bosat i den anden stat, jf. EF-forordningens art. 28 og 28 a.

Italien

De italienske sundhedsmyndigheder har ikke kompetence til at indgå en aftale om afkald på refusion af udgifter til sygehjælp efter reglerne i EF-forordning 1408/71. Aftalen mellem Danmark og Italien er derfor alene en aftale om særlige regler for gennemførelse af refusion efter EF-forordningens regler. Alle udgifter til sygehjælp ydet til sikrede fra Italien under ophold i Danmark, skal derfor opkræves.

Når italienske sikrede flytter til Danmark og bliver berettiget til sundhedsydelse her i landet til udgift for den italienske syge(for)sikring, dvs. ved registrering i den danske bopælskommune ved blanket E 106, E 109, E 120 eller E 121, skal disse blanketter, påtegnet af kommunen under pkt. B, sendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet til registrering. Ministeriet returnerer blanketterne til de italienske syge(for)sikringsmyndigheder.

Nederlandene (Holland)

Aftalen med Nederlandene omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

Udgifter til sygehjælp efter henvisning fra den anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, c) og stk. 3, samt ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1, c).

I forbindelse med den praktiske gennemførelse af refusion via blanket E 126 er det aftalt, at amtskommunerne i løbet af året alene oplyser refusionsbeløbenes størrelse, mens pengeoverførslen sker samlet ved årets udgang. Se nærmere herom i Bilag 1 – Blanketvejledning, ad blanket E 126.

Endvidere er fastsat den særlige undtagelse, at sygehjælp, som er ydet en person i tidsrummet, efter at en persons rettigheder ifølge EF-forordningen er ophørt, og indtil meddelelse herom er modtaget i det andet land, skal betales af den stat, hvis lovgivning den pågældende hidtil har været omfattet af. For personer omfattet af dansk lovgivning, som bor eller opholder sig i Nederlandene, skal kommunerne derfor så hurtigt som muligt underrette den kompetente nederlandske institution, når den pågældendes rettigheder ifølge EF-forordningen ophører.

Endelig indeholder den dansk-nederlandske aftale den særordning, at 60 % af rejsesygesikringens udgifter til sygehjælp, der er ydet dansk sikrede under ophold i Nederlandene, tilbagebetales til Danmark fra Nederlandene.

Portugal

Aftalen med Portugal omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

Udgifter til sygehjælp ydet efter henvisning fra den anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, c) og stk. 3, samt ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1, c).

Derudover indeholder den dansk-portugisiske aftale den særregel, at såfremt formalia - i forbindelse med ydelse af en sygebehandling til en sikret, fra den anden stat - ikke har været i orden, fx at en blanket ikke har været medbragt, og den sikrede derfor er blevet afkrævet betaling i opholdsstaten, så udbetales refusionsbeløbet endeligt af den sikredes bopælsstat efter hjemkomsten til denne.

Spanien

I aftalen med Spanien er indeholdt en række undtagelser fra refusionsafkaldet. Aftalen omfatter ikke afkald ved:

- 1) Udgifter til sygehjælp, der er ydet, efter at en sikret har fået tilladelse til at tage tilbage til sin tidligere bopælsstat eller til at flytte til en anden stat og få behandling af en eksisterende sygdom eller graviditet (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, b) og ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1, b)
- 2) udgifter til sygehjælp ydet efter henvisning fra den anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22 stk. 1, c) og stk. 3 samt ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1, c)
- 3) udgifter til sygehjælp til sociale pensionister, tjenestemandspensionister og familiemedlemmer til pensionister, som modtager en pension fra den ene stat, men er bosat i den anden stat, jf. EF-forordningens art. 28 og 28 a.

Den dansk-spanske aftale indeholder også en særregel om betaling af refusion, hvor formalia - i forbindelse med ydelse af en sygebehandling til en sikret fra den anden stat - ikke har været i orden, i lighed med den dansk-portugisiske aftale.

Tyskland

Aftalen med Tyskland omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

- 1) Udgifter til sygehjælp til en sikret ydet under et ophold i den anden stat, jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, a) og stk. 3 samt art. 31 (EU-sygesikringsbeviset),
- 2) udgifter til sygehjælp, der er ydet, efter at en sikret har fået tilladelse til at tage tilbage til sin tidligere bopælsstat eller til at flytte til en anden stat og få behandling af en eksisterende sygdom eller graviditet (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, b) og stk. 3 samt art. 55, stk. 1,
- 3) udgifter til sygehjælp ydet efter henvisning fra den anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, c) og stk. 3 samt ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1.

Østrig

Aftalen med Østrig omfatter et afkald på alle udgifter til sygehjælp. Undtaget er dog:

- 1) Udgifter til sygehjælp til en sikret ydet under et ophold i den anden stat (EU-sygesikringsbeviset), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, a) og stk. 3, samt art. 31
- 2) udgifter til sygehjælp, der er ydet, efter at en sikret har fået tilladelse til at tage tilbage til sin tidligere bopælsstat eller til at flytte til en anden stat og få behandling af en eksisterende sygdom eller graviditet (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, b) og stk. 3 samt ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme, art. 55, stk. 1
- 3) udgifter til sygehjælp ydet efter henvisning fra den anden stat (E 112), jf. EF-forordningens art. 22, stk. 1, c) og stk. 3.

Bilag 7

Lande, hvor reglerne i EF-forordning 1408/71 finder anvendelse:

EU-lande:

Belgien
Cypern
Danmark
Estland
Finland (Ålandsøerne)
Frankrig (Guadeloupe, Guyana, Martinique, Reunion)
Grækenland
Irland
Italien
Letland
Litauen
Luxembourg
Malta
Nederlandene (Holland)
Polen
Portugal (Azoerne, Madeira)
Slovakiet
Slovenien
Spanien (Mallorca, Ibiza, Ceuta, De Kanariske øer)
Storbritannien og Nordirland (Gibraltar, Hebriderne, Isle of Wight)
Sverige
Tjekkiet
Tyskland
Ungarn
Østrig

EØS-lande:

Island
Norge
Liechtenstein

Schweiz (efter en særlig aftale med "de gamle" EU-lande)

Bilag 8

Oversøiske territorier, hvor reglerne i EF-forordning 1408/71 ikke finder anvendelse:

Andorra

Anguilla (UK)

Aruba (NL)

Cayman Islands (UK)

De britiske antarktiske territorier (UK)

Det britiske territorium i det Indiske Ocean (UK)

De Nederlandske Antiller (NL)

Falkland Øerne (UK)

Fransk Polynesien (F)

Franske Sydlige og Arktiske territorier (F)

Færøerne (DK)

Grønland (DK)

Isle of Man (UK)

Jomfruøerne (UK)

Kanaløerne Jersey, Guernsey m.v. (UK)

Mayotte, Saint Pierre, Miquelon (F)

Monaco

Montserrat (UK)

Ny Caledonien (F)

Pitcairn (UK)

San Marino

Sandwich Øerne (UK)

Sct. Helena (UK)

South Georgia (UK)

Turks & Caico Island (UK)

Vatikanet

Wallis & Futuna Øerne (F)

**Die Unternehmen
 der privaten Krankenversicherung**

Allianz Private Krankenversicherungs-AG
 Fritz-Schäffer-Straße 9, 81737 München
 Postanschrift: 80291 München
 Telefon: (089) 67 85-0
 Telefax: (089) 67 85-65
<http://www.gesundheit.allianz.de>
 E-Mail: service.apkv@allianz.de

**ALTE OLDENBURGER Krankenversicherung
 Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit**
 Moorgärten 12 - 14, 49377 Vechta
 Postanschrift: Postfach 13 63, 49362 Vechta
 Telefon: (04441) 8 77-0
 Telefax: (04441) 8 77-2 98
<http://www.alte-oldenburger.de>
 E-Mail: info@alte-oldenburger.de

ARAG Krankenversicherungs-AG
 Prinzregentenplatz 9, 81675 München
 Postanschrift: Postfach 86 01 29, 81628 München
 Telefon: (089) 41 24-02
 Telefax: (089) 41 24-25 25
<http://www.arag.de>
 E-Mail: service@arag.de

ASSTEL Krankenversicherung AG
 Wiener Platz 4, 51065 Köln
 Postanschrift: 51175 Köln
 Telefon: (0221) 96 77-6 77
 Telefax: (0221) 96 77-1 00
<http://www.asstel.de>
 E-Mail: info@asstel.de

AXA Krankenversicherung Aktiengesellschaft
 Konrad-Adenauer-Ufer 21, 50668 Köln
 Postanschrift: 50592 Köln
 Telefon: (0221) 1 48-1 25
 Telefax: (0221) 1 48-3 62 02
<http://www.axa-kranken.de>
 E-Mail: service@axa-kranken.de

Barmenia Krankenversicherung a.G.
 Kronprinzenallee 12 - 18, 42119 Wuppertal
 Postanschrift: 42094 Wuppertal
 Telefon: (0202) 4 38-00
 Telefax: (0202) 4 38-28 46
<http://www.barmenia.de>
 E-Mail: info@barmenia.de

**Bayerische Beamtenkrankenkasse
 Aktiengesellschaft**
 Warnvogel Str. 30, 81539 München
 Postanschrift: 81537 München
 Telefon: (089) 21 60-0
 Telefax: (089) 21 60-27 14
<http://www.vkb.de>
 E-Mail: service@vbk.de

BBV-Krankenversicherung Aktiengesellschaft
 Thomas-Dehler-Straße 25, 81737 München
 Postanschrift: 81732 München
 Telefon: (089) 67 87-0
 Telefax: (089) 67 87-91 50
<http://www.bbvd.de>
 E-Mail: krankenversicherung@bbvd.de

**CENTRAL KRANKENVERSICHERUNG
 AKTIENGESELLSCHAFT**
 Hansaring 40 - 50, 50670 Köln
 Postanschrift: 50593 Köln
 Telefon: (0221) 16 36-0
 Telefax: (0221) 16 36-2 00
<http://www.centralkv.de>
 E-Mail: info@central.de

**CONCORDIA
 Krankenversicherungs-Aktiengesellschaft**
 Karl-Wiechert-Allee 55, 30625 Hannover
 Postanschrift: 30621 Hannover
 Telefon: (0511) 57 01-0
 Telefax: (0511) 57 01-19 05
<http://www.concordia.de>
 E-Mail: kv@concordia.de

Continental Krankenversicherung a.G.
 Ruhrallee 92, 44139 Dortmund
 Postanschrift: 44118 Dortmund
 Telefon: (0231) 9 19-0
 Telefax: (0231) 9 19-29 13
<http://www.continentale.de>
 E-Mail: info@continentale.de

DBV-Winterthur Krankenversicherung AG
 Frankfurter Straße 50, 65189 Wiesbaden
 Postanschrift: 65178 Wiesbaden
 Telefon: (0611) 3 63-0
 Telefax: (0611) 3 63-40 15
<http://www.dbv.de>
 E-Mail: info@dbv-winterthur.de

**Debeka Krankenversicherungsverein
 auf Gegenseitigkeit**
 Ferdinand-Saverbruch-Straße 18, 56073 Koblenz
 Postanschrift: 56058 Koblenz
 Telefon: (0261) 4 98-0
 Telefax: (0261) 4 14 02
<http://www.debeka.de>
 E-Mail: info@debeka.de

Delfin Direkt Krankenversicherung AG
 Frankfurter Straße 50, 65178 Wiesbaden
 Telefon: (0611) 3 63-0
 Telefax: (0611) 3 63-65 65
<http://www.delfin.de>

**DEUTSCHER RING
 Krankenversicherungsverein a.G.**
 Ludwig-Erhard-Straße 22, 20459 Hamburg
 Postanschrift: 20449 Hamburg
 Telefon: (040) 35 99-0
 Telefax: (040) 35 99-22 81
<http://www.deutscherring.de>
 E-Mail: service@deutscherring.de

DEVK Krankenversicherungs-Aktiengesellschaft
 Riehler Straße 190, 50735 Köln
 Postanschrift: 50729 Köln
 Telefon: (0221) 7 57-0
 Telefax: (0221) 7 57-22 00
<http://www.devk.de>
 E-Mail: info@devk.de

**DKV Deutsche Krankenversicherung
 Aktiengesellschaft**
 Aachener Straße 300, 50933 Köln
 Postanschrift: 50594 Köln
 Telefon: (0221) 5 78-0
 Telefax: (0221) 5 78-36 94
<http://www.dkv.com>
 E-Mail: kunden-center@dkv.com

ENVIVAS Krankenversicherung AG
 Gereonswall 68
 50670 Köln
 Telefon: (01802) 58 96 32
 Fax: (0221) 16 36-25 61
<http://www.envivas.de>
 E-Mail: info@envivas.de

**EUROPA Krankenversicherung
 Aktiengesellschaft**
 Piusstraße 137, 50931 Köln
 Postanschrift: 50595 Köln
 Telefon: (0221) 57 37-01
 Telefax: (0221) 57 37-2 01
<http://www.europa.de>
 E-Mail: info@europa.de

**FREIE ARZT- UND MEDIZINKASSE
 der Angehörigen der Berufsfeuerwehr
 und der Polizei VVaG**
 Friedrich-Ebert-Anlage 3, 60327 Frankfurt
 Postanschrift: Postfach 11 07 52, 60042 Frankfurt
 Telefon: (069) 9 74 66-0
 Telefax: (069) 9 74 66-1 30
<http://www.famk.de>
 E-Mail: info@famk.de

GLOBALE Krankenversicherungs-AG
 Venloer Straße 47 - 53, 50672 Köln
 Postanschrift: Postfach 10 15 52, 50455 Köln
 Telefon: (0221) 57 93-46 72
 Telefax: (0221) 57 93-5 79
<http://www.globale.de>
 E-Mail: globale@globale.de

**Gothaer Krankenversicherung
 Aktiengesellschaft**
 Arnoldiplatz 1, 50969 Köln
 Postanschrift: 50598 Köln
 Telefon: (0221) 30 90-0
 Telefax: (0221) 30 90-30 99
<http://www.gothaer.de>
 E-Mail: info@gothaer.de

**HALLESCHER Krankenversicherung
 auf Gegenseitigkeit**
 Reinsburgstraße 10, 70178 Stuttgart
 Postanschrift: 70166 Stuttgart
 Telefon: (0711) 66 03-0
 Telefax: (0711) 66 03-2 90
<http://www.hallesche.de>
 E-Mail: service@hallesche.de

HanseMerkur Krankenversicherung aG
 Siegfried-Wedells-Platz 1, 20352 Hamburg
 Postanschrift: 20354 Hamburg
 Telefon: (040) 41 19-0
 Telefax: (040) 41 19-32 57
<http://www.hansemerkur.de>
 E-Mail: info@hansemerkur.de

**HanseMerkur Spezial
 Krankenversicherung AG**
 Siegfried-Wedells-Platz 1, 20352 Hamburg
 Postanschrift: 20354 Hamburg
 Telefon: (040) 41 19-0
 Telefax: (040) 41 19-32 57
<http://www.hansemerkur.de>
 E-Mail: info@hansemerkur.de

HUK-COBURG-Krankenversicherung AG
 Willi-Hussong-Straße 2, 96447 Coburg
 Postanschrift: Postfach 18 02, 96408 Coburg
 Telefon: (09561) 96-0
 Telefax: (09561) 96-96 90
<http://www.huk.de>
 E-Mail: info@huk-coburg.de

INTER Krankenversicherung a.G.
Erzbergerstraße 9 - 15, 68165 Mannheim
Postanschrift: Postfach 10 16 62, 68016 Mannheim
Telefon: (0621) 4 27-0
Telefax: (0621) 4 27-9 44
<http://www.inter.de>
E-Mail: info@inter.de

KarstadtQuelle Krankenversicherung AG
Nürnberger Straße 91 - 95, 90758 Fürth
Telefon: (0911) 1 48-01
Telefax: (0911) 1 48-17 00
<http://www.kqv.de>
E-Mail: info@kqv.de

**Kranken- und Sterbekasse "Mathilde"
Hainstadt VVaG**
Ernst-Ludwig-Straße 6, 63512 Hainburg
Postanschrift: Postfach 45 00, 63509 Hainburg
Telefon: (06182) 47 29

**Krankenunterstützungskasse der
Berufsfeuerwehr Hannover (KUK)**
Karl-Wiechert-Allee 60 b, 30625 Hannover
Telefon: (0511) 9 12-16 80 oder 13 15
Telefax: (0511) 9 12-16 82
<http://www.kuk-bf-hannover.de>
E-Mail: info@kuk-bf-hannover.de

Landeskrankenhilfe V.V.a.G.
Uelzener Straße 120, 21335 Lüneburg
Postanschrift: 21332 Lüneburg
Telefon: (04131) 7 25-0
Telefax: (04131) 40 34 02
<http://web.lkh.de>
E-Mail: info@lkh.de

**LIGA Krankenversicherung
katholischer Priester V.V.a.G.**
Dr.-Theobald-Schrems-Straße 3, 93055 Regensburg
Postanschrift: 93042 Regensburg
Telefon: (0941) 40 95-0
Telefax: (0941) 40 95-1 15

LVM Krankenversicherungs-AG
Kolde-Ring 21, 48151 Münster
Postanschrift: 48126 Münster
Telefon: (0251) 7 02-0
Telefax: (0251) 7 02-10 99
<http://www.lvm.de>
E-Mail: info@lvm-krankenversicherung.de

Mannheimer Krankenversicherung AG
Augusta-Anlage 66, 68165 Mannheim
Postanschrift: 68127 Mannheim
Telefon: (0621) 4 57-0
Telefax: (0621) 4 57-42 43
<http://www.mannheimer.de>
E-Mail: service@mannheimer.de

Mecklenburgische Krankenversicherungs-AG
Berckhusenstraße 146, 30625 Hannover
Postanschrift: Postfach 61 04 80, 30604 Hannover
Telefon: (0511) 53 51-0
Telefax: (0511) 53 51-4 44
<http://www.mecklenburgische.de>
E-Mail: service@mecklenburgische.de

**MÜNCHENER VEREIN
Krankenversicherung a.G.**
Pettenkoflerstraße 19, 80336 München
Postanschrift: 80283 München
Telefon: (089) 51 52-0
Telefax: (089) 51 52-15 01
<http://www.muenchener-verein.de>
E-Mail: info@muenchener-verein.de

NÜRNBERGER KRANKENVERSICHERUNG AG
Ostendstraße 100, 90334 Nürnberg
Postanschrift: 90334 Nürnberg
Telefon: (0911) 5 31-0
Telefax: (0911) 5 31-32 06
<http://www.nuernberger.de>
E-Mail: info@nuernberger.de

**PAX-FAMILIENFÜRSORGE
Krankenversicherung AG**
Benrather Schlossallee 33, 40597 Düsseldorf
Postanschrift: Postfach 18 03 63, 40570 Düsseldorf
Telefon: (0211) 99 63-0
Telefax: (0211) 99 63-1 63
<http://www.pax-familienfuersorge.de>
E-Mail: info@bruderhilfe.de

Provinzial Krankenversicherung Hannover AG
Schiffgraben 3, 30159 Hannover
Postanschrift: 30140 Hannover
Telefon: (0511) 3 62-0
Telefax: (0511) 3 62-29 60
<http://www.vgh.de>
E-Mail: service@vgh.de

R + V Krankenversicherung AG
Tannusstraße 1, 65193 Wiesbaden
Postanschrift: 65181 Wiesbaden
Telefon: (0611) 5 33-0
Telefax: (0611) 5 33-45 00
<http://www.ruv.de>
E-Mail: ruv@ruv.de

SIGNAL Krankenversicherung a.G.
Joseph-Scherer-Straße 3, 44139 Dortmund
Postanschrift: 44121 Dortmund
Telefon: (0231) 1 35-0
Telefax: (0231) 1 35-46 38
<http://www.signal.de>
E-Mail: info@signal-iduna.de

SONO Krankenversicherung a.G.
Hans-Böckler-Straße 51, 46236 Bottrop
Telefon: (02041) 18 22-0
Telefax: (02041) 18 22-20

**ST. MARTINUS Priesterverein der Diözese
Rottenburg-Stuttgart – Kranken- und
Sterbekasse (KSK) – V.V.a.G.**
Hohenzollernstraße 23, 70178 Stuttgart
Telefon: (0711) 60 07 38
Telefax: (0711) 6 07 44 12
<http://www.stmartinusvvg.de>
E-Mail: info@stmartinusvvg.de

Süddeutsche Krankenversicherung a.G.
Raiffeisenplatz 5, 70736 Fellbach
Postanschrift: Postfach 19 23, 70709 Fellbach
Telefon: (0711) 57 78-0
Telefax: (0711) 57 78-7 77
<http://www.sdk.de>
E-Mail: sdk@sdk.de

**UNION KRANKENVERSICHERUNG
AKTIENGESELLSCHAFT**
Peter-Zimmer-Straße 2, 66123 Saarbrücken
Postanschrift: Postfach 10 31 52, 66031 Saarbrücken
Telefon: (0681) 8 44-0
Telefax: (0681) 8 44-29 09
<http://www.ukv.de>
E-Mail: service@ukv.de

uniVersa Krankenversicherung a.G.
Sulzbacher Straße 1 - 7, 90489 Nürnberg
Postanschrift: 90333 Nürnberg
Telefon: (0911) 53 07-0
Telefax: (0911) 53 07-15 74
<http://www.universa.de>
E-Mail: info@universa.de

**VICTORIA Krankenversicherung
Aktiengesellschaft**
Victoriaplatz 2/Eingang Fischerstraße 2,
40477 Düsseldorf
Postanschrift: 40198 Düsseldorf
Telefon: (0211) 4 77-0
Telefax: (0211) 4 77-43 56
<http://www.victoria.de>
E-Mail: krankenversicherung@victoria.de

**Volksfürsorge Krankenversicherung
Aktiengesellschaft**
Besenbinderhof 43, 20097 Hamburg
Postanschrift: 20084 Hamburg
Telefon: (040) 28 65-0
Telefax: (040) 28 65-25 15
<http://www.volksfuersorge.de>
E-Mail: info@volksfuersorge.de

**Württembergische Krankenversicherung
Aktiengesellschaft**
Gutenbergstraße 30, 70176 Stuttgart
Postanschrift: 70163 Stuttgart
Telefon: (0711) 6 62-0
Telefax: (0711) 6 62 - 25 20
<http://www.wuerttembergische.de>
E-Mail: krankenversicherung@wuerttembergische.de

Zürich Krankenversicherung Aktiengesellschaft
Riehler Straße 90, 50668 Köln
Postanschrift: 50657 Köln
Telefon: (0221) 77 15-0
Telefax: (0221) 77 15-50 40
<http://www.zuerich.de>
E-Mail: service@zuerich.de

Verbundene Einrichtung

Krankenversorgung der Bundesbahnbeamten
Rödelheimer Straße 51, 60487 Frankfurt/Main
Postanschrift: Postfach 20 02 53, 60606 Frankfurt
Telefon: 069 2 47 03-1 11
Telefax: 069 2 47 03-1 99
<http://www.kvb.bund.de>
E-Mail: auskunft.frankfurt@kvb.bund.de

Stand: August 2004

Bilag 10

Kontaktorganer i Danmark, andre EØS-stater og Schweiz og nyttige links

Danmark:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K

Telefon: 72 26 90 00

www.im.dk

Socialministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Telefon: 33 92 93 00

www.social.dk

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Stormgade 2-6

1470 København K

Telefon: 33 95 13 10

www.minff.dk

Amtsrådsforeningen

Dampfærgevej 22

Postboks 2593

2100 København Ø

Telefon: 35 29 81 00

www.arf.dk

Arbejdsskadestyrelsen

Æbeløgade 1

Postboks 3000

2100 København Ø

Telefon: 39 17 77 00

www.ask.dk

Arbejdsdirektoratet

Stormgade 10

Postboks 1103

1009 København K

Telefon: 38 10 60 11

www.adir.dk

Den Sociale Sikringsstyrelse
Landemærket 11
1119 København K
Telefon: 33 95 50 00
www.dss.dk

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
Postboks 2150
1016 København K
Telefon: 35 28 81 00
www.ams.dk

Europæiske Rejseforsikring A/S
Frederiksberg Alle 3
1790 København V
Telefon: 33 25 25 25
www.er.dk

Belgien:

Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité
Service Généraux
Avenue de Tervuren 211
1150 Bruxelles
Belgien

Cypern:

The Ministry of Health
10, Marcou Drakou
Pallouriotissa, 1448 Nicosia
Cypern

Estland:

Eesti Haigekassa
Lembitu Street 10
Tallinn 10114
Estland

Finland:

Kansaneläkelaitos/Folkpensionsanstalten
Kouvolan toimisto
Valtakatu 19
45100 Kouvola
Finland

Frankrig:

CLEISS (Centre des Liasons Européennes et Internationales de Sécurité Sociale)
11, rue de la Tour des Dames
75436 Paris Cedex 09
Frankrig

Gibraltar:

Department of Labour and Social Security
23, John Machintosch Square
Gibraltar

Grækenland:

Idryma Koinonikon Asfaliseon (IKA)
Odos Agiou Konstantinou 9
102 41 Athen
Grækenland

Irland:

Department of Health and Children
Hawkins House
Baile Átha Cliath 2
Dublin 2
Irland

Island:

Tryggingastofnun Ríkisins
Laugavegur 114
150 Reykjavík
Island

Italien:

Ministero della Salute
Dipartimento Tutela Salute Umana e dei Rapporti Internazionali
Direzione Generale della Prestazioni sanitarie e medico legali
Ufficio III
Piazzale dell' Industria, 20
00144 Rom
Italien

Letland:

Health Compulsory Insurance State Agency
25 Baznicas Street
1010 Riga
Letland

Litauen:

State Patient Fund Under Ministry of Health
Gerosios Vilties str. 1A
2009 Vilnius
Litauen

Liechtenstein:

Office of National Economy Insurances
9490 Vaduz
Liechtenstein

Luxembourg:

L'Union des Caisse de maladie
125, route d'Esch
1471 Luxembourg
Luxembourg

Malta:

Ministry of Health
15, Palazzo Castallania
Merchants Street
Valletta CMR 02
Malta

Nederlandene (Holland):

College voor zorgverzekeringen
Postbus 320
1110 AH Diemen
Nederland

Nordirland:

Department of Health and Social Services
Overseas Branch
Castle Buildings
Stormont Belfast
Northern Ireland

Norge:

Folketrygdekontoret for utenlandssaker
Postboks 8138 Dep.
0033 Oslo
Norge

Polen:

Headquarter of The National Health Fund
ul. Grójecka 186
02-390 Warszawa
Polen

Portugal:

Departamento De Relacoes Internacionais E Convencoes De Seguranca Social
Rua da Junqueira 112
Apartado 3972
1302 Lissabon Codex
Portugal

Schweiz:

Gemeinsame Einrichtung KVG
Gibelinstrasse 25
Postfach
4503 Solothurn
Schweiz

Slovakiet:

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (Health Care Supervision Authority)
Odbor medzinárodných vzťahov a zúčtovania (Department of international relations and clearance)
Grösslingova 5
SK-812 62 Bratislava
Slovakiet

Slovenien:

Zavod za Zdravstvo
Zavarovanje Slovenije
Direkcija
Miklošičeva 24
1000 Ljubljana
Slovenien

Spanien:

Ministerio de Trabajo y Seguridad Social
Secretaria General Para la Seguridad Social
Subdireccion Nacional General de Gestion
Padre Damian 4
Madrid 28036
Spanien

Storbritannien:

Department for Work and Pensions
The Pension Service
Tyneview Park
Medical Benefits
Newcastle upon Tyne
NE98 1ba
England

Sverige:

Försäkringskassan
Försäkringsdivisionen
Enheten för vårdersättning
103 51 Stockholm
Sverige

Tjekkiet:

Centrum mezinárodních úhrad (Center for internationale refusioner)
Nám.W.Churchilla 2
113 59 Praha 3
Tjekkiet

Tyskland:

Deutsche Verbindungsstelle
Krankenversicherung-Ausland
Postfach 20 04 64
53134 Bonn
Tyskland

Ungarn:

National Health Insurance Fund (Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP))
1139 Budapest
Váci ú 73/A
Ungarn

Østrig:

Main Association of Austrian Social Insurance Institutions
(Hauptverband der Österreichischen Sozialversicherungsträger)
Postfach 600
Kudmangasse 21
1031 Wien
Østrig

Nyttige links**Danske links:**

Den offentlige Sundhedsportal
www.sundhed.dk

Hvis du skal studere i udlandet.....- en tjekliste (indeholder flere relevante links)

<http://www.skat.dk/public/dokumenter/publikationer/tjekliste.pdf>

Øresunddirekt (vejledning på dansk om forhold i Sverige og på svensk om forhold i Danmark)

<http://www.oresunddirekt.dk>

EU-links:

EU-kommissionens beskrivelse af (de gamle) EU/EØS-staters sociale sikringsordninger

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/schemes/secu_2002_da.pdf

EU-sygesikringsbeviset (oplysning på engelsk, tysk eller fransk om EU-sygesikringsbeviset)

http://europa.eu.int/comm/employment_social/healthcard/index_en.htm

MISSOC (tabeller om sociale sikringsforhold i EU-landene)

http://europa.eu.int/comm/employment_social/missoc/missoc2004_en.pdf

CLD (database over sygekasser i EU-landene)

http://europa.eu.int/comm/employment_social/cld/public/findInstitution.do

Stikordsregister

A:

Abort.....	5.1.
Adresseoversigt, kontaktorganer.....	bilag 10
Afkald på refusion.....	10.2.
Akut sygehjælp.....	4.5.
Ambulancetransport.....	10.3.1.
Arbejdsløse.....	6.6, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis/E 119
Arbejdstager, definition.....	2.5.
Artikel 17-aftale.....	4.2, 6.3.1.
Au pair-ansatte.....	6.4.

B:

Begravelseshjælp.....	8.1. - bilag 1 - E 124
Behovsbestemt sygehjælp.....	5.1, 6.1.2, 6.3, 6.6, 6.7.2, 6.8.9, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis
Blanketoversigt, skematisk.....	bilag 2 og 3
Blanketvejledning.....	bilag 1
Britiske statsborgere.....	5.1.1.1.

D:

Dialysebehandling.....	5.1, bilag 5
Diplomatiske missioner.....	4.2, bilag 1 - E 106
Dødsfald.....	8, bilag 1 - E 124

E:

Efterladte.....	2.5, 6.8.1, 8.1.
Efterløn.....	6.7.
Egenbetaling.....	1.3, 10.3.2.
Erhvervsrejser.....	5.1, 5.2, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis
EU-hjælpepersonale.....	4.2, bilag 1 - E 106
EU-sygesikringsbevis (European Health Insurance card – EHIC).....	4.4, 4.5, 5.1. m.fl. bilag 1
EØS-aftalen.....	se præsentationen
EØS-staterne.....	2.3.
E 125-systemet.....	10.3.1.

F:

Familiemedlemmer, definition.....	2.13.
Ferie.....	1.3, 5.1, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis
Flygtning, definition.....	2.5.
Færøerne.....	2.4.
Fødsler.....	5.1, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis

G:

Grænsearbejdere.....	3.1, 4.2, 4.5, bilag 1 - E 106
Graviditetsundersøgelser.....	5.1.
Grønland.....	2.4.

H:

Hjemtransport.....	1.3, 1.4, 11.4.
--------------------	-----------------

I:	
Internationale transportarbejdere	4.2, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis/E 106
K:	
Kompetente stat, definition	2.9.
Kompetente institution, definition	2.10.
Kontaktorganer, adresseoversigt	bilag 10
Kroniske lidelser	5.1, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis
L:	
Ligebehandlingsprincip, definition	2.7.
Lovvalsreglerne	2.8.
M:	
Manglende blanketter	9.1, bilag 1 - E 107
N:	
Naturalydelser, definition	2.11.
Nordisk Konvention om Social Sikring	se præsentation 2.6, 11, 12.
O:	
Opholdsbetegnelse	5.1.
Ophør af rettigheder	9.3, bilag 1 - E 108
OS 01.301, særligt legitimationsbevis	bilag 4
Oxygenbehandling	5.1.
P:	
Pension, privat	6.8.
Pension, tjenestemand	6.8, bilag 1 - E 121
Pension, social	6.8, 6.8.9, bilag 1 - E 121
Pensionsansøgere	6.8.1, bilag 1 - E 120
Personkredsen	2.5.
Ph.d-studerende	6.2.
Private tyske forsikringselskaber	bilag 9
Praktikanter	6.3.
R:	
Refusion, ansøgning om	10.3.1.1, 10.3.2.1, bilag 1 - E 126
Rejsesygesikring, den offentlige	1.3, 5.1, bilag 1 - EU-sygesikringsbevis
S:	
Samlever/ægtefælle	2.13.
Sammenlægningsprincippet	3.1, bilag 1 - E 104
Schweiz, aftale mellem EU	se præsentation, 13.
Selvstændige erhvervsdrivende, definition	2.5.
Statsløs, definition	2.5.
Statsudsendte, cpr-lovens § 24, stk. 5 og 6	4.2.2.1, bilag 1 - E 106
Studerende	2.5, 6.1, 6.2.
Sygehjælp, definition	2.11.

Særligt legitimationsbevis	4.2.2.1, 5.1.2.1, 6.6.1, 6.8.7, bilag 1 - EU- sygesikringsbevis/E 106/E 121, bilag 4
Søfolk	2.8, 4.2, bilag 1 - E 106
T:	
Tilladelse til behandling i udlandet.....	7.1.
Tjenestemandspension, se pension, tjenestemand	
Tredjelandsborgere	2.6.
U:	
Udsendte	4.2, bilag 1 - EU- sygesikringsbevis/E 106
Udstationerede	5.1, 5.2, bilag 1 - EU- sygesikringsbevis/E 106
Underretning, pligt til.....	9.3, 9.4.
V:	
Ventetid	3.1, bilag 1 - E 104
Volontører.....	6.5.
Æ:	
Ægtefælle/samlever.....	2.13.